

КАТАЛОГ СИЛАБУСІВ вибіркових освітніх компонентів циклу професійної підготовки

2025-2026 навчальний рік

ОПП «ПРАВО»

другий (магістрський) рівень
вищої освіти

Дніпровський
Гуманітарний
Університет

ІНДИВІДУАЛЬНА ОСВІТНЯ ТРАЄКТОРІЯ

Ти обираєш – ми поважаємо твій вибір!

«...Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти - персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача вищої освіти, що ґрунтується на виборі здобувачем вищої освіти освітніх програм, суб'єктів освітньої діяльності, що їх реалізують, форм і строку здобуття освіти, освітніх компонентів. У вищій освіті індивідуальна освітня траєкторія включає, зокрема, послідовність здобуття освітніх кваліфікацій, академічну мобільність, визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти тощо. Індивідуальна освітня траєкторія формується здобувачем вищої освіти з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду»¹

Індивідуальна освітня траєкторія забезпечується чітко регламентованою процедурою вільного вибору освітніх компонентів та форм здобуття освіти. Ця траєкторія фіксується в індивідуальному навчальному плані. Індивідуальний навчальний план забезпечується переліком обов'язкових для вивчення освітніх компонентів та доповнюється студентом на підставі особистої заяви вибірковыми освітніми компонентами, обраними ним з урахуванням власних інтересів, інтелектуальних потреб та здібностей.

Вибір освітніх компонентів розпочинається з другого семестру першого року навчання, в подальшому – наприкінці поточного навчального року на наступний рік

Вибіркову частину освітньо-професійної програми підготовки магістрів права становлять 12 освітніх компонентів, з яких слухач магістратури має право обрати

¹ Про вищу освіту. Закон України

будь-які загальним обсягом 24 кредити ЄКТС. Ці освітні компоненти спрямовані на забезпечення власних інтересів студентів під час формування ними індивідуальної траєкторії навчання. Перелік вибірових освітніх компонентів, що запропоновані кафедрою права, забезпечує поглиблення визначених освітньо-професійною програмою загальних компетентностей та набуття студентом спеціальних фахових компетентностей, спрямованих на інтеграцію професійних здібностей як реалізаційних здатностей професіонала в галузі права.

Студенту надається право в межах визначеного освітньою програмою та навчальним планом підготовки фахівців обсягу кредитів ЄКТС обирати освітні компоненти з інших освітніх програм, зі змістом яких можна ознайомитися у «Каталогах силабусів вибірових освітніх компонентів професійної підготовки» за іншими напрямками (психологічний, готельно-ресторанна справа, туристичний тощо) за посиланням <https://dgu.edu.ua/studentu/nm-kompleksi/>.

У заяві на включення освітнього компоненту до індивідуального плану на наступний семестр здобувач вищої освіти має зазначити назву вибірового освітнього компоненту і назву освітньо-професійної програми, якою пропонується для вивчення.

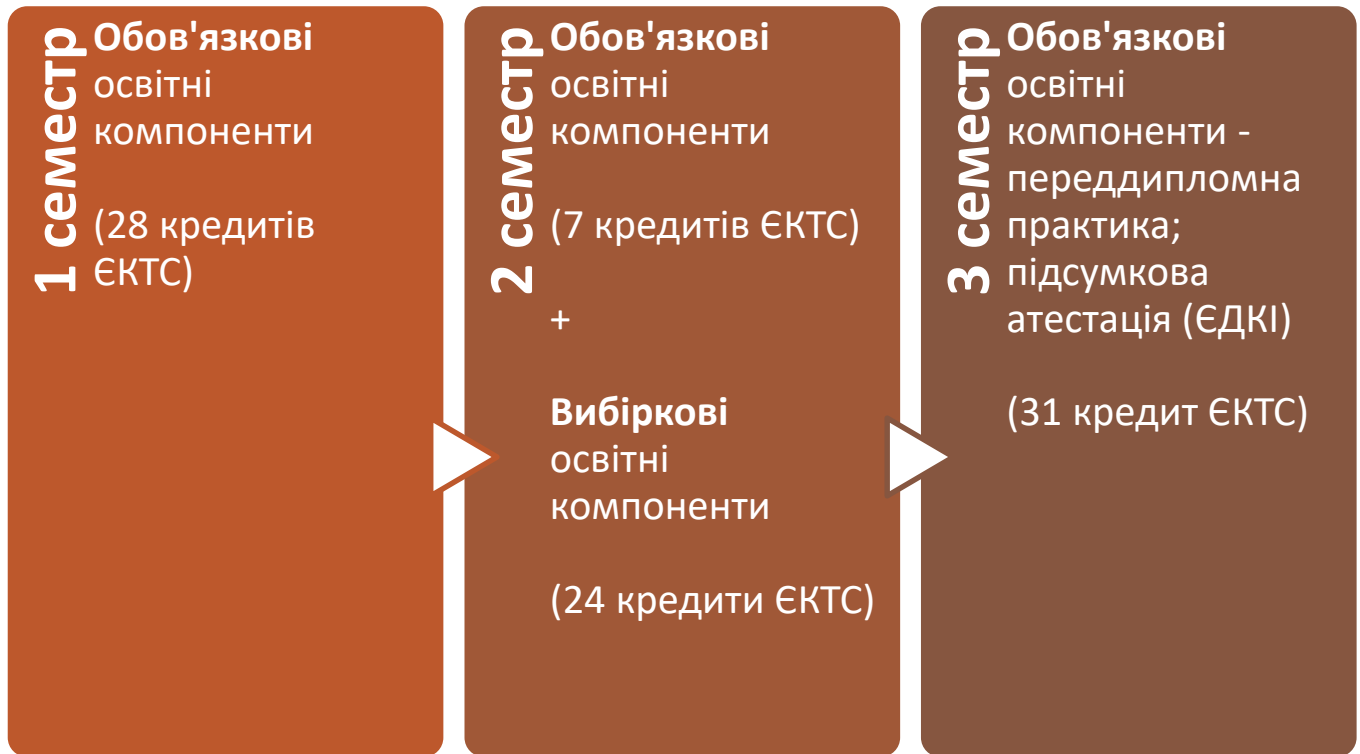
Каталог силабусів вибірових освітніх компонентів професійної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти (ОПП «Психологія») розглянутий на засіданні Науково-методичної ради Університету та рекомендований для використання в освітньому процесі.

Протокол від 21.05.2025 № 9.

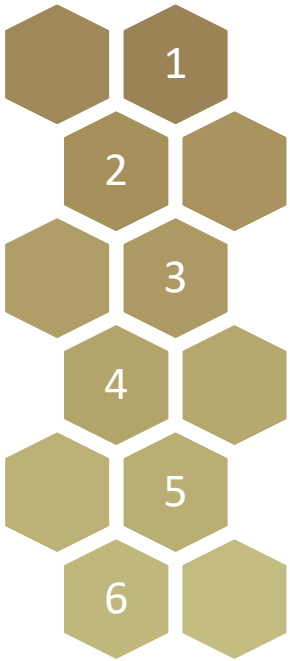
ЗМІСТ

ІНДИВІДУАЛЬНА ОСВІТНЯ ТРАЄКТОРІЯ	2
СХЕМА ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРАЄКТОРІЇ НАВЧАННЯ.....	5
КРИТЕРІЇ ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНОК ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ У НАЦІОНАЛЬНУ ШКАЛУ ТА ШКАЛУ ЄКТС	6
Схема формування оцінки. Розподіл балів за різними формами контролю для навчальної дисциплін.....	7
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	8
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ	9
НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА	11
СИЛАБУСИ ВИБІРКОВИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ, ЩО РЕКОМЕНДУЮТЬСЯ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НА ПЕРШОМУ РОЦІ НАВЧАННЯ.....	12
<i>Методика викладання у вищій школі</i>	<i>12</i>
<i>Теоретико-прикладні проблеми кримінального права</i>	<i>21</i>
<i>Міжнародні стандарти в галузі кримінального судочинства та запобігання злочинності</i>	<i>33</i>
<i>Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання цивільних та господарських відносин.....</i>	<i>48</i>
<i>Антимонопольне законодавство.....</i>	<i>61</i>
<i>Теоретико-прикладні проблеми кримінального процесу.....</i>	<i>73</i>
<i>Нормотворчість та юридична техніка у зарубіжних країнах (англійською мовою).....</i>	<i>93</i>
<i>Деліктне право.....</i>	<i>101</i>
<i>Порівняльне конституційне право.....</i>	<i>110</i>
<i>Правове регулювання відносин власності.....</i>	<i>122</i>
<i>Теоретико-прикладні проблеми трудового права.....</i>	<i>134</i>
<i>Державна політика у сфері протидії злочинності</i>	<i>145</i>
ПІСЛЯМОВА	157

СХЕМА ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРАЄКТОРІЇ НАВЧАННЯ

Вибіркові ОК

КРИТЕРІЇ ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНОК ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ У НАЦІОНАЛЬНУ ШКАЛУ ТА ШКАЛУ ЄКТС

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою (екзамен /залік)	Оцінка за шкалою ЄКТС	Умови нарахування балів
90–100	Відмінно	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі.
83–89	Добре	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близькою до максимальної.
75–82		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком; в основному сформовані практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; всі навчальні завдання, передбачені програмою навчання, виконані, якість виконання жодного з них не оцінена мінімальною кількістю балів, деякі види завдань виконані з помилками.
68–74	Задовільно	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру; в основному сформовані необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом; більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки.
60–67		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані деякі практичні навички роботи; частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35–59	Незадовільно	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково; не сформовані необхідні практичні навички роботи; більшість навчальних завдань не виконано або якість їх виконання оцінено кількістю балів, близькою до мінімальної; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання).

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою (екзамен /залік)	Оцінка за шкалою ЄКТС	Умови нарахування балів
1–34		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не засвоєний; не сформовані необхідні практичні навички роботи; всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки або не виконані взагалі; додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не призведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань.

Схема формування оцінки. Розподіл балів за різними формами контролю для навчальної дисциплін.

ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль ЗАЛІК (З)/ ЕКЗАМЕН (Е)
Аудиторна робота	Самостійна та індивідуальна робота	
≤ 40	≤ 20	
≤ 60		≤ 40
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК+ З ≤ 100		
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК+Е ≤ 100		
ДЛЯ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ		
Поточний контроль (ПК)		Підсумковий контроль ЗАЛІК (З)/ ЕКЗАМЕН (Е)
Аудиторна робота	Самостійна та індивідуальна робота	
≤ 20	≤ 40	
≤ 60		≤ 40
Підсумкова оцінка у випадку заліку (П) = ПК+ З ≤ 100		
Підсумкова оцінка у випадку складання екзамену (П) = ПК+Е ≤ 100		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Теоретичні питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні предметної області та теми заняття.
4	Теоретичні питання, винесені на розгляд, засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними помилками. Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні предметної області та теми заняття.
3	Теоретичні питання, винесені на розгляд, у цілому засвоєні; практичні навички та вміння мають поверхневий характер, потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками.
2	Теоретичні питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення.
1	Здобувач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Відсутність на занятті

Ці бали конвертуються у підсумкові бали за відповідним коефіцієнтом, який розраховується автоматично залежно від кількості семінарських та практичних занять. Конвертація у підсумкову кількість балів за аудиторну роботу здійснюється шляхом помноження суми балів, напрацьованих за цей вид діяльності протягом семестру, на коефіцієнт. Підсумкові бали за аудиторну роботу автоматично вираховуються впродовж всього семестру та відображаються в окремому стовпчику електронного журналу навчальної групи. Підсумок формується напередодні підсумкового контролю.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Самостійна та індивідуальна робота здобувача, що передбачена силабусом вибіркового освітнього компоненту, оцінюється науково-педагогічним працівником (денна форма здобуття освіти за 10-бальною шкалою кожний вид, заочна форма - за 20-бальною шкалою). Виконання завдань, які виносяться на самостійну та індивідуальну роботу, контролюється науково-педагогічним працівником під час консультацій, оцінювання відбувається напередодні підсумкового контролю.

Види самостійної роботи:

- *ведення конспекту;*
- *складання схем;*
- *складання списку джерел окремої теми;*
- *аналіз судових рішень/аналіз прецедентів;*
- *підготуватися до понятійного диктанту.*

Види індивідуальної роботи:

- *складання тестів;*
- *складання кросвордів;*
- *підготовка мультимедійних презентацій;*
- *підготовка есе;*
- *складання списку числових значень;*
- *вирішення комплексного практичного індивідуального завдання (КПІЗ);*
- *складання ситуаційної задачі (кейсу).*

Науково-педагогічні працівники можуть нараховувати заохочувальні бали за виконання здобувачем науково-дослідної роботи. При нарахуванні заохочувальних балів загальна сума балів за самостійну (індивідуальну) роботу не повинна перевищувати максимально допустиму (10 або 20 балів).

Види науково-дослідної роботи:

- *підготовка конкурсної наукової роботи;*
- *написання фахової наукової статті;*

-
- участь в засіданнях наукового гуртка кафедри;
 - підготовка доповідей за тематикою засідань гуртка кафедри;
 - участь в інших науково-практичних заходах (конференціях, круглих столах, наукових семінарах; участь у вебінарах, вікторинах тощо);
 - публікація тез доповіді;
 - надання організаційної допомоги в проведенні засідань наукового гуртка кафедри або інших наукових заходах.

Критерії оцінювання кожного виду аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи, а також наукової діяльності здобувачів визначено «*Стандартом організації та критеріїв оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що закріплені за кафедрою права*», затвердженим на засіданні кафедри права (протокол №15 від 25.08.2021 року).

Зі Стандартом організації та критеріїв оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що закріплені за кафедрою права, можна ознайомитися за посиланням: <https://surl.li/kzbkoh> або

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Відповідно до вимог розділу 3 «Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, у Вищому навчальному приватному закладі «Дніпровський гуманітарний університет» за умов проходження здобувачем вищої освіти навчання на онлайн курсах чи наявність іншого елементу неформальної освіти за тематикою, що відповідає змісту освітнього компоненту, можливе визнання результатів навчання у формі зарахування (повного або часткового).

Підставою для визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, є документи (свідоцтва, сертифікати) оформлені відповідно до вимог чинного законодавства у галузі освіти.

ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ЗДОБУТИХ В НЕФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТІ ЗДОБУВАЧА

Кількість балів	Форма діяльності та/або заняття	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для результату здобуття
10	Самостійна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	Масові онлайн курси на платформах EdERA, Дія освіта, Prometheus, Coursera, платформа «Громадський контроль», онлайн курси мережевої академії Cisco (https://www.netacad.com/) тощо.
10	Індивідуальна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	Масові онлайн курси на платформах EdERA, Дія освіта, Prometheus, Coursera, платформа «Громадський контроль», онлайн курси мережевої академії Cisco (https://www.netacad.com/) тощо.
5	Семінарське заняття, практичне заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою заняття	Масові онлайн курси на платформах EdERA, Дія освіта, Prometheus, Coursera, платформа «Громадський контроль», онлайн курси мережевої академії Cisco (https://www.netacad.com/) тощо.
0	Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни		

СИЛАБУСИ ВИБІРКОВИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ, ЩО РЕКОМЕНДУЮТЬСЯ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НА ПЕРШОМУ РОЦІ НАВЧАННЯ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Навчальний курс «*Методика викладання та педагогічна майстерність*» відіграє важливу роль в підготовці слухачів до педагогічної діяльності у закладі вищої освіти. Основні завдання курсу полягають у тому, щоб сформувати системно утворюючу й інтегруючу базу для свідомого управління процесом викладання, організувати рефлексивну діяльність слухача, яка призводить до появи власної методичної системи викладання, допомогти слухачу усвідомити сутність педагогічної творчості та її значення в удосконаленні навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі. Логіка побудови цього курсу обумовлена системою послідовної діяльності, спрямованої на оволодіння основами професійної майстерності викладача та відображає зміст знань, які складають основи методики викладання у вищому навчальному закладі, її актуальні проблеми.

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі» є забезпечення підготовки здобувачів магістратури до навчальної і методичної роботи у вищому навчальному закладі, яка слугуватиме основою для їхньої педагогічної діяльності та розвитку професійних знань, педагогічної техніки, педагогічних здібностей, професійно значущих якостей особистості викладача вищого навчального закладу.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни. Підґрунтям для ефективного оволодіння навчальною дисципліною здобувачами магістратури є попереднє опанування таких дисциплін, як: «Педагогіка», «Ораторська майстерність», «Медіація у професійній діяльності». Дисципліна має перспективний зв'язок із дисциплінами та їх розділами: «Конфліктологія», «Педагогіка та психологія вищої школи». Системне поєднання педагогічних, психологічних, правових знань та міжпредметні зв'язки збільшує дидактичні можливості навчальної дисципліни.

Викладання цієї дисципліни дає можливість набути навички організації власної педагогічної та навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Результати вивчення навчальної дисципліни «Методика викладання у вищій школі». Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти **повинні набути компетентності:**

Загальні (ЗК)

ЗК1. Здатність до абсолютного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК 11. Здатність організувати та керувати колективами, професійним розвитком осіб та груп у колективі.

ЗК 12. Здатність чітко визначати мотивацію поведінки інших осіб та розвивати з урахуванням такої мотивації як у себе, так і в осіб та представників таких груп, ідеї ініціативності та наполегливості у досягненні мети, організованості та дисциплінованості у процесі професійного зростання.

Спеціальні (фахові) (СК)

СК 6. Здатність обґрунтувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК 9. Здатність застосувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК 12. Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності праника.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК18. Здатність застосовувати отримані знання під час планування, організації та провадженні навчальної і навчально-методичної роботи відповідно до освітніх стандартів вищої школи.

СК19. Здатність використовувати психолого-педагогічний інструментарій організації освітнього процесу, проектувати та реалізувати навчальні/розвивальні проекти.

За підсумками опанування матеріалу **освітнього компоненту здобувачі вищої освіти** мають продемонструвати наступні програмні результати навчання (ПР):

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалу з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацювати та використовувати інформації для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН18. Планувати, організувати та проводити навчальну і навчально-методичну роботу відповідно до освітніх стандартів вищої школи; розробляти документацію щодо забезпечення освітньої діяльності з навчальної дисципліни у вищому навчальному закладі; ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо планування, організації та ведення освітньої діяльності у вищому навчальному закладі.

ПРН19. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проєктувати і реалізувати навчальні/розвивальні проєкти.

Форми проведення занять: лекції, семінарські заняття.

Форма підсумкового контролю: Підсумковий контроль проводиться з метою встановлення відповідності (вимірювання, оцінювання) здобутих особою результатів навчання вимогам освітньої програми у частині відповідного освітнього компонента.

З освітнього компонента «Методика викладання у вищій школі» передбачений підсумковий контроль у формі **ЗАЛІКУ**, як для денної, так і для заочної форм здобуття освіти.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання денна/заочна Обсяг 4 Кредити ЄКТС, (120 годин)

Курс 1 Семестр 2

№ теми	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин (аудиторна, самостійна та індивідуальна робота)
1	2	3
1	Методика викладання вищої школи. Європейська освітня інтеграція.	15

2	Дидактичні основи педагогічного процесу.	15
3	Види лекційних занять.	15
4	Види семінарських, практичних та лабораторних занять.	15
5	Методика підготовки та проведення заходів контролю у вищій школі.	15
6	Педагогічна майстерність та її роль у навчальному процесі.	15
7	Роль кафедри в управлінні навчальним процесом.	15
8	Організація модульно-рейтингової та кредитно-модульної технологій навчання.	15
	Разом	120
	<i>Форма підсумкового контролю</i>	<i>залік</i>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ:

Основна:

1. Кайдалова Л. Г., Науменко Н. В. Методика викладання у вищій школі : метод. рек. до практичних занять для здобувачів вищої освіти. Харків: НФаУ, 2021. 46 с.
2. Каплінський В. Методика викладання у вищій школі. Київ: КНТ, 2024. 224 с.
3. Левчук І. Сучасні методики навчання в закладах вищої освіти: робочий зошит-практикум. Луцьк: Вежа-Друк, 2023. 80 с.
4. Руденко М. В. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник для аспірантів та здобувачів вищ. освіти / М. В. Руденко, Ю. С. Красильник, Г. Л. Корчова; Київ. нац. ун-т буд-ва і архіт. Київ: КНУБА, 2022. 293 с.
5. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Івано-Франківськ, 2022. 180 с.

Додаткова:

1. Кравченко Ю. Лайфхаки для педагогів в умовах воєнного стану: інформаційно-аналітичний огляд. Київ, 2024. 10 с.

-
2. Кравченко Ю., Симоненко Т. Цифрові тренди Stem-освіти у системі професійної педагогіки (аналітичний огляд). Київ, 2024. 15 с.
3. Крашеніннікова Т.В. Використання інтернет-ресурсів у навчальному процесі (лінгвістичний аспект). Матеріали круглого столу «Інформаційне суспільство: право, інновації, бізнес» (29 листопада 2022 року, Вищий навчальний приватний заклад «Дніпровський гуманітарний університет»): збірник тез. Дніпро: ВНПЗ «ДГУ», 2022. 85 с. С. 35-38.
4. Крашеніннікова Т. В., Холод І. В., Негодченко О. П. Методи формування міжкультурної компетентності в освітньому середовищі Науковий журнал Хортицької національної академії. (Серія: Педагогіка. Соціальна робота) : наук. журн. / [редкол. : В. В. Нечипоренко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : Вид-во комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2023. Вип. 1(8). DOI : <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2023-8-15> URL : <https://journal.khnnra.edu.ua/index.php/njKhNA/>
5. Нежива, О. М., & Крашеніннікова, Т. В. (2024). Технологія скафолдингу в процесі оволодінні іноземною мовою здобувачами вищої освіти. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, (213), С. 210-214. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-213-210-214>.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу «Методика викладання у вищій школі» спрямована на надання можливості здобувачам вищої освіти отримувати необхідні знання у повному обсязі (визначено рішенням кафедри та відображено у навчально-методичному комплексі із зазначеної дисципліни).

Для здобувачів вищої освіти очної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба або академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Відсутність здобувача на заняттях передбачає самостійне опрацювання матеріалу та не звільняє здобувача від виконання завдання на самостійну підготовку або завдання поточного та підсумкового контролю.

Політика оцінювання результатів навчання. Поточний контроль проводиться викладачами на всіх видах аудиторних занять. Основне завдання поточного

контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією здобувачів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, – так і здобувачами – для планування самостійної роботи.

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів здобувачів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі тестування.

Форми проведення поточного контролю та критерії оцінювання рівня знань визначаються кафедрою. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань, то він може оскаржити виставлену викладачем оцінку в установленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами вищої освіти контрольних заходів урегульовані процедурами університету.

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності. За дотримання здобувачем політики академічної доброчесності під час виконання поставлених завдань кафедрою може бути прийняте рішення про надання здобувачу вищої освіти додаткових балів у період підсумкового контролю.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ:

1. Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні.
2. Особливості систем вищої освіти у країнах Європи, Азії та Америки.
3. Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти.
4. Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу.
5. Дидактичні основи педагогічного процесу.
6. Структура вищої освіти, рівні підготовки фахівців, система вищих навчальних закладів.
7. Вимоги до управлінських кадрів науково-практичних працівників вищої освіти.
8. Лекція. Загальні вимоги до лекції.

-
9. Методика розроблення та викладання лекції.
 10. Види лекцій: традиційні та нетрадиційні.
 11. Методика як галузь педагогічної науки.
 12. Основні компоненти процесу навчання.
 13. Структура діяльності викладача в процесі навчання, її характеристика.
 14. Цільове орієнтування особистісно-діяльнісного підходу і його сутність, методика реалізації в процесі навчання.
 15. Управління активною пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти на основі реалізації принципів індивідуалізації та диференціації.
 16. Особистісно-орієнтовані технології навчання, їх класифікаційні характеристики, особливості методики.
 17. Система «викладання-навчання» в традиційних і сучасних технологіях навчання.
 18. Метод навчання як педагогічна категорія.
 19. Класифікація методів навчання у закладі вищої освіти.
 20. Методи проблемного навчання.
 21. Методи модульного навчання.
 22. Активні методи навчання.
 23. Вибір методів навчання, засоби та умови їх реалізації.
 24. Методика організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти на аудиторних заняттях та як елемент позааудиторної роботи.
 25. Система форм організації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти, її характеристика.
 26. Дидактична, логіко-психологічна і методична структура семінарських занять.
 27. Методика підготовки і проведення індивідуальної та групової консультації.
 28. Методика підготовки і проведення семінарського заняття.
 29. Домашнє завдання як тип самостійної роботи здобувачів вищої освіти.
 30. Контроль в системі освітньої діяльності та його функції.
 31. Методична характеристика основних видів контролю.
 32. Контрольно-коригуюча діяльність викладача в процесі навчання.
 33. Рейтингова система контролю.

-
34. Дидактико-методичні основи самоконтролю.
 35. Контрольно-коригуюча діяльність викладача в дистанційному навчанні.
 36. Склад, структура та рівні педагогічної майстерності.
 37. Методики вивчення та впровадження передового педагогічного досвіду.
 38. Співвідношення традицій та інновацій у розвитку дидактичної системи викладача закладу вищої освіти.
 39. Структура процесу навчання. Бінарні природа навчання.
 40. Характеристика інформаційної моделі навчання.
 41. Характеристика розвиваючої моделі навчання.
 42. Методичні основи визначення цілей навчальних занять.
 43. Система дидактичних принципів.
 44. Співвідношення принципів і методів навчання.
 45. Характеристика цільового компоненту процесу навчання.
 46. Характеристика стимулюючо-мотиваційного компоненту процесу навчання.
 47. Характеристика операційно-діяльнісного компоненту процесу навчання.
 48. Характеристика контрольно-регулюючого компоненту процесу навчання.
 49. Характеристика оціночно-результативного компоненту процесу навчання.
 50. Особистість здобувача вищої освіти як суб'єкт та об'єкт в освітній технології.
 51. Основні критерії передового педагогічного досвіду.
 52. Умови та джерела педагогічної творчості.
 53. Майстерність педагогічної взаємодії.
 54. Класифікація результатів педагогічної творчості, їх характеристика.
 55. Нетрадиційні форми навчання у закладах вищої освіти в Україні та за кордоном.
 56. Визначити предмет та завдання дидактики та методики викладання.
 57. Обґрунтуйте бінарний характер процесу навчання.
 58. Визначити основні компоненти процесу навчання.
 59. Розкрийте методику реалізації принципів науковості, доступності, системності в навчальному процесі.

-
60. Охарактеризуйте методичні основи реалізації принципу міжпредметних зв'язків в процесі навчання.
61. Охарактеризуйте методичні основи реалізації принципу професійної спрямованості в процесі навчання.
62. Охарактеризуйте методичні основи реалізації принципу мотивації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.
63. Обґрунтуйте методичні основи управління активною пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти на основі реалізації принципів індивідуалізації та диференціації.
64. Охарактеризуйте систему методичної роботи в закладі вищої освіти.
65. Розкрийте зміст і форми методичної роботи викладача вищої школи.
66. Визначити функції підручника в навчальному процесі.
67. Охарактеризуйте навчальний матеріал як дидактичну категорію.
68. Охарактеризуйте типологію засобів навчання та методику їх використання в навчальному процесі.
69. Розкрийте методику підготовки і проведення індивідуальної та групової консультації.
70. Розкрийте методику підготовки і проведення екзамену, заліку.
71. Розкрийте методику розроблення індивідуальних завдань для самостійної роботи.
72. Проаналізуйте методику спостереження та аналізу проведення екзамену, заліку.
73. Розкрийте методику складання тестових завдань.
74. Охарактеризуйте методику розроблення та використання рейтингової системи контролю.

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теоретико-прикладні проблеми кримінального права» є поглиблене вивчення здобувачами вищої освіти теоретичних та прикладних аспектів правового регулювання кримінальних відносин, кваліфікації кримінально-правових відносин та юридичних фактів, тлумачення і застосування норм кримінального права. Навчальна дисципліна також спрямована на формування у здобувачів вищої освіти умінь та навичок щодо застосування кримінально-правових норм у практичній юридичній діяльності.

Програма навчальної дисципліни «Теоретико-прикладні проблеми кримінального права» ґрунтується на системі національного кримінального права та суміжних галузей права, а також на досягненнях загальної теорії права, науки кримінального права та інших галузевих юридичних наук.

Результати вивчення навчальної дисципліни «Теоретико-прикладні проблеми кримінального права». Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі повинні **набути компетентності:**

Загальні (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) (СК):

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

За підсумками опанування матеріалу курсу студенти мають продемонструвати наступні **програмні результати навчання (ПР)**:

ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі повинні **знати**:

- понятійно-термінологічний апарат теорії кримінального права, практики

правового регулювання кримінальних відносин, правотворчості, правозастосування та правоінтерпретації у сфері кримінального права;

- механізм правового регулювання кримінальних відносин;
- основні положення чинного правового регулювання кримінальних відносин;
- методики кваліфікації кримінальних правовідносин та юридичних фактів, передусім – кримінальних правопорушень;
- методики пошуку та вибору кримінально-правових норм;
- методики тлумачення кримінально-правових норм та формулювання правової позиції;
- способи вирішення ситуацій конкуренції кримінально-правових норм, подолання колізій у правовому регулюванні кримінальних відносин;
- кримінально-правові гарантії прав та законних інтересів осіб;

Вміти:

- кваліфікувати кримінальні правовідносини та юридичні факти, передусім – кримінальні правопорушення;
- віднаходити застосовні норм кримінального права;
- встановлювати співвідношення кримінально-правових норм як загальних та спеціальних;
- здійснювати тлумачення кримінально-правових норм;
- застосовувати кримінально-правові норми до кримінальних правовідносин;
- вирішувати конкуренції кримінально-правових норм, долати колізії у правовому регулюванні кримінальних відносин;
- формулювати правові позиції з питань кримінальних правовідносин.

Передумовою для вивчення навчальної дисципліни є попереднє опанування теорії держави та права, ключових галузевих навчальних дисциплін – конституційного права, цивільного права, кримінального права, трудового права, сімейного права, адміністративного права, господарського права тощо – а також процесуальних навчальних дисциплін – цивільного процесуального права, адміністративного процесуального права, кримінального процесуального права.

Форми проведення занять: лекції, семінарські заняття, практичні заняття.

Методи навчання: лекція, пояснення, бесіда, дискусія, демонстрація, вирішення практичних завдань, самостійна та індивідуальна робота.

Форма підсумкового контролю. Підсумковий контроль проводиться з метою встановлення відповідності (вимірювання, оцінювання) здобутих особою результатів навчання вимогам освітньої програми у частині відповідного освітнього компонента. З освітнього компоненту «*Теоретико-прикладні проблеми кримінального права*» передбачено: для денної форми навчання – залік; для заочної форми навчання – залік.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання денна/заочна Обсяг 4 Кредити ЄКТС, (120 годин)
Курс 1 Семестр 2

№ теми	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин (аудиторна, самостійна та індивідуальна робота)
1	2	3
1	Основні актуальні проблеми загальної теорії кримінального права	30
2	Теоретико-прикладні проблеми закону про кримінальну відповідальність	30
3	Теоретико-прикладні проблеми тлумачення кримінально-правових норм	30
4	Теоретико-прикладні проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень	30
	Разом	120
	<i>Форма підсумкового контролю</i>	<i>залік</i>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ:

Основна:

1. Александров Ю.В., В.І. Антипов, О.О. Дудоров та ін. Кримінальне право (24)

України. Загальна частина : Підручник. Київ: Атіка, 2008. 376 с.

2. Александров Ю.В., В.І. Антипов, О.О. Дудоров та ін. Кримінальне право України. Особлива частина : Підручник. Київ:Атіка, 2008. 712 с.

3. Баулін Ю.В., В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. Кримінальне право України: Загальна частина : підручник. Харків: Право, 2010. 456 с.

4. Баулін Ю.В., В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник. Харків: Право, 2010. 608 с.

5. Кримінальне право України: Загальна частина: підручник за ред. О.В. Меркулової, В.Я. Конопельського. Одеса, 2017. 430 с.

6. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник за заг. ред. О.М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 428 с.

Додаткова:

1. Актуальні проблеми кримінального права : навч. посіб. В.М. Попович, П.А. Трачук, А.В. Андрушко, С.В. Логін. Київ : Юрінком Інтер, 2009. 256 с.

2. Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації : навч. посіб. за заг. ред В.В. Топчія; наук. ред. В.І. Антипова. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 896 с.

3. Антипов В.І. Антипов В.В. Кримінально-правова кваліфікація : навч. посіб. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 120 с.

4. Брич Л.П. Теорія розмежування складів злочинів : монографія. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. 712 с.

5. Дмитрук М.М. Кримінальний проступок: правова природа та ознаки : монографія. Одеса : Юридична література, 2014. 224 с.

6. Дудоров О.О. Кримінальне право: теорія і практика (вибрані праці). Київ : Ваіте, 2017. 872 с.

7. Загиней З. Кримінально-правова герменевтика : монографія. Київ : Видавничий дім «АртЕк», 2015. 380 с.

8. Зінченко І.О., Тютюгін В.І. Множинність злочинів: поняття, види, призначення покарання : Монографія. Харків: ФІНН, 2008. 336 с.

9. Зінченко І.О., Тютюгін В.І. Одиничні злочини: поняття, види, кваліфікація. монографія. Харків: Видавництво ФІНН, 2010. 256 с.

10. Колос О.В. Повторність злочинів у кримінальному праві України :

Монографія. Ірпінь: Ун-т ДФС України, 2018. 304 с.

11. Коханюк Т.С. Системне тлумачення кримінального закону : монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2014. 264 с.

12. Красницький І.В., Щутяк Л.С. Відповідальність за замах на злочин за кримінальним правом України : Монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2015. 224 с.

13. Кримінальне право України. Загальна частина: текст лекцій: Закон. Злочин. Відповідальність В. О. Туляков, Н. А. Мирошніченко, Д. О. Балобанова; НУ ОЮА. Одеса: Юридична література, 2014. 128 с.

14. Кримінальний проступок у доктрині та законодавстві : монографія за заг. ред. В.О. Тулякова. Одеса : Юридична література, 2012. 424 с.

15. Кузнецов В.В., Савченко А.В. Теорія кваліфікації злочинів : Підручник. Київ : Алерта, 2013. 320 с.

16. Литвинов О.М., Митрофанов І.І. Концептуальна модель механізму реалізації кримінальної відповідальності : Монографія. Харків : Золота миля, 2017. 180 с.

17. Митрофанов І.І. Актуальні проблеми регулювання відповідальності у кримінальному праві : монографія. Одеса : Видавництво «Фенікс», 2017. 450 с.

18. Митрофанов І.І. Загальна частина кримінального права України : навч. посіб. Одеса: Фенікс, 2015. 576 с.

19. Митрофанов І.І. Механізм кримінально-правового регулювання : монографія. Кременчук: Видавець ПП Щербатих О.В., 2019. 480 с.

20. Митрофанов І.І., Притула А.М. Співучасть у злочині : Навчальний посібник. Одеса: Фенікс, 2012. 205 с.

21. Ободовський О.В. Триваючі злочини у кримінальному праві України : монографія. Одеса : Юридична література, 2016. 256 с.

22. Сухонос В.В. Склад злочину: закон, теорія та практика: монографія В.В. Сухонос, В.В. Сухонос (мол.). Суми: Університетська книга, 2018. 200с.

23. Устрицька Н.І. Кваліфікація повторності злочинів : Монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. 216 с.

24. Фріс П.Л. Ідеологія кримінально-правової політики : монографія. Івано-Франківськ, 2021. 389 с.

25. Половець М.В., Шамара О.В. Проблеми сучасних видів покарання неповнолітніх за кримінальним правом України. *Проблеми науки кримінального*

права та її вирішення у законотворчій та правозастосовній діяльності : матеріали міжнародної науково-практичної конференції 8-9 жовтня 2015 р. / редкол.: В.Я. Тацій (голов. ред.), В.І. Борисов (заст. голов. ред.) та ін. Х. : Право, 2015. С.189-192.

26. Книженко О., Шамара О. Посягання на територіальну цілісність і недоторканість України: межі караності. *Актуальні питання матеріальних та процесуальних відносин*: матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару (Дніпро, 27 квітня 2021 р.). Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2021. С.12-15.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Для успішного опанування цього навчального курсу здобувачі мають відвідувати заняття регулярно. Більша частина матеріалу, який виноситься на поточний та підсумковий контроль, базується на лекціях та семінарських заняттях.

Здобувач повинен заходити в аудиторію (підключатися до ZOOM-конференції) вчасно, мати з собою матеріали, необхідні для виконання завдань: конспект, навчальний посібник, письмові приладдя. Забороняється відволікати одногрупників та викладача, самовільно залишати аудиторію (конференцію), вмикати чи вимикати електронне обладнання без дозволу викладача. Забороняється прослуховування та перегляд аудіо- та відеоконтенту, не пов'язаного з темою заняття, а також ведення телефонних розмов під час освітнього процесу. У разі порушення дисципліни викладач має право зобов'язати здобувача написати пояснювальну записку на ім'я завідувача кафедри та/або запропонувати залишити аудиторію. Грубе порушення дисципліни прирівнюється до пропуску заняття без поважної причини.

Поточний контроль здійснюється під час:

- ✓ *аудиторної роботи за допомогою опитування (в т.ч. участь у дискусії), тестування, виконання письмових завдань, вирішення ситуаційних завдань;*
- ✓ *самостійної та індивідуальної роботи: ведення конспекту або схематичне подання матеріалу, підготовки мультимедійної презентації, написання есе, складання тестових завдань, ситуаційних задач (кейсів), аналіз судового рішення/прецедентів тощо.*

Підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання кожного виду аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи, а також наукової діяльності здобувачів визначено Стандартом організації та критеріїв оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що закріплені за кафедрою права, затвердженим на засіданні кафедри права (протокол №15 від 25.08.2021 року), зі змістом якого можна ознайомитися за посиланням <https://surl.li/kzvkoh> або

Здобувач має відпрацювати пропущені семінарські заняття, надавши викладачеві виконані завдання, які на даних заняттях надавав викладач. Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: здобувачі, які пропустили семінарські заняття або лекції, мають можливість відпрацювати заборгованості під час консультацій, що проводяться викладачем, відповідно до графіку консультацій. Для отримання певної кількості балів здобувач має можливість усно відповісти на питання теми, за якою він має заборгованість або виконати індивідуальну роботу, що складається з завдань, визначених викладачем в кожному окремому випадку (в залежності від обсягу заборгованості).

Політика доброчесності. Обов'язковою умовою при нарахуванні загальної кількості балів здобувачу, враховується необхідність дотримання принципів політики доброчесності. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

За рішенням викладача або кафедри нараховуються заохочувальні бали за наукову діяльність здобувача: підготовка конкурсної наукової роботи, написання фахової наукової статті, участь в засіданнях наукового гуртка кафедри, підготовка доповідей за тематикою засідань гуртка, публікація тез доповідей тощо.

У випадку встановлення випадків академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, обману з боку здобувачів встановлюється академічна відповідальність. До здобувачів застосовуються види відповідальності, передбачені частинами 6 та 7 статті 42 Закону України «Про освіту».

Здобувач має право оскаржити результати підсумкового контролю шляхом подання апеляції відповідно до п. 9.5 Положення про організацію освітнього процесу (<https://dgu.edu.ua/osvitnia-diyalnist/norm-doc/>).

Освітній процес також забезпечується за допомогою системи управління дистанційним навчанням як Moodle. В умовах воєнного стану та запровадження організації освітнього процесу в дистанційному форматі (навчання в режимі онлайн), що передбачає використання таких інструментів дистанційної освіти як Zoom з обов'язком розміщення відповідних посилань у розклад навчальних занять.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ:

1. Актуальні проблеми вчення про предмет та метод кримінального права.
2. Актуальні проблеми вчення про функції кримінального права.
3. Актуальні проблеми вчення про кримінальне правопорушення.
4. Актуальні проблеми вчення про склад кримінального правопорушення.
5. Актуальні проблеми вчення про об'єкт і предмет кримінального правопорушення.
6. Актуальні проблеми вчення про об'єктивну сторону кримінального правопорушення.
7. Актуальні проблеми вчення про суб'єкт кримінального правопорушення.
8. Актуальні проблеми вчення про суб'єктивну сторону кримінального правопорушення.
9. Поняття та види джерел кримінального права. Сучасні підходи до визначення джерел кримінального права України, їх значення для правозастосування.
10. Кримінальний кодекс України як основне джерело кримінального права.
11. Кримінально-правове значення Конституції України. Характер зв'язку кримінального права із конституційним правом.
12. Міжнародні нормативно-правові акти як джерело кримінального права України.
13. Зв'язок кримінального права з іншими галузями права України. Бланкетні диспозиції та їх значення для застосування кримінально-правових норм.

-
14. Практика Європейського суду з прав людини, її вплив на застосування норм кримінального законодавства.
 15. Поняття тлумачення кримінально-правових норм.
 16. Мета тлумачення кримінально-правових норм.
 17. З'ясування та роз'яснення як основні аспекти тлумачення кримінально-правових норм.
 18. Принципи тлумачення кримінально-правових норм.
 19. Способи тлумачення кримінально-правових норм.
 20. Співвідношення понять «застосування кримінального законодавства», «кваліфікація кримінальних правопорушень» та «кримінально-правова кваліфікація».
 21. Кримінально-правова кваліфікація та її відбиття в процесуальних документах кримінального провадження відповідно до Кримінального процесуального кодексу.
 22. Стадії кримінально-правової кваліфікації та їх етапи. Формула кваліфікації. Формулювання обвинувачення.
 23. Правила кваліфікації кримінальних правопорушень у разі конкуренції кримінально-правових норм. Кримінально-правова кваліфікація та колізія в законодавстві.
 24. Неправильна кримінально-правова кваліфікація. Види неправильної кримінально-правової кваліфікації.
 25. Встановлення стадії вчинення кримінального правопорушення та його значення для правильного застосування кримінального законодавства.
 26. Стадія готування до кримінального правопорушення. Застосування кримінального законодавства щодо діянь особи на цій стадії.
 27. Стадія замаху на вчинення кримінального правопорушення. Застосування кримінального законодавства щодо діянь особи на цій стадії.
 28. Застосування кримінального законодавства щодо діянь особи на стадії замаху.
 29. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки попередньої злочинної діяльності.
 30. Визначення моменту закінчення окремих видів кримінальних правопорушень.

-
31. Застосування кримінального законодавства щодо діянь особи за наявності добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця.
 32. Дійове каяття, його відмінність від добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця. Застосування кримінального законодавства щодо діянь особи в таких випадках.
 33. Загальні проблеми кримінального законодавства у разі множинності кримінальних правопорушень.
 34. Види множинності кримінальних правопорушень.
 35. Загальні правила кваліфікації кримінальних правопорушень у разі їхньої множинності.
 36. Одиначне кримінальне правопорушення як структурний елемент множинності кримінальних правопорушень.
 37. Сукупність кримінальних правопорушень та її ознаки.
 38. Застосування кримінального законодавства у разі наявності в діяннях особи сукупності кримінальних правопорушень.
 39. Рецидив кримінального правопорушення: поняття та ознаки. Види рецидиву.
 40. Застосування кримінального законодавства у разі наявності в діяннях особи рецидиву кримінальних правопорушень.
 41. Загальні проблеми кримінального права за наявності кримінальних правопорушень, учинених у співучасті.
 42. Ознаки співучасті у кримінальних правопорушеннях.
 43. Застосування кримінального законодавства щодо діянь виконавця або співвиконавця кримінального правопорушення.
 44. Застосування кримінального законодавства у разі опосередкованого виконавства.
 45. Застосування кримінального законодавства щодо діянь організатора кримінального правопорушення
 46. Застосування кримінального законодавства щодо діянь підбурювача до кримінального правопорушення.
 47. Застосування кримінального законодавства щодо злочину, вчиненого групою осіб без попередньої змови.

48. Застосування кримінального законодавства щодо кримінального правопорушення, вчиненого групою осіб за попередньою змовою. Застосування кримінального законодавства щодо кримінального правопорушення, вчиненого організованою групою.

49. Застосування кримінального законодавства щодо дій інших співучасників при добровільній відмові виконавця. Особливості добровільної відмови підбурювача та пособника.

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ В ГАЛУЗІ КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА ТА ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ

Метою вивчення навчальної дисципліни «*Міжнародні стандарти в галузі кримінального судочинства та запобігання злочинності*» є поглиблене вивчення здобувачами вищої освіти принципів та норм, що регулюють співробітництво держав та міжнародних організацій у сфері протидії злочинності, дотримання прав людини під час досудового розслідування та судового розгляду матеріалів кримінального провадження, запобігання злочинності, а також виконання кримінальних покарань. Навчальна дисципліна також спрямована на формування у здобувачів вищої освіти умінь та навичок щодо застосування міжнародних стандартів у галузі кримінального судочинства та запобігання злочинності в українському правовому полі.

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі за результатами вивчення навчальної дисципліни «*Міжнародні стандарти в галузі кримінального судочинства та запобігання злочинності*» здобувачі вищої освіти повинні набути компетентності:

За результатами вивчення навчальної дисципліни «*Міжнародні стандарти в галузі кримінального судочинства та запобігання злочинності*» здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- ✓ *поняття, принципи та загальну характеристику міжнародних стандартів в галузі кримінального судочинства та запобігання злочинності;*
- ✓ *види міжнародних організацій, покликаних протидіяти злочинності;*
- ✓ *теоретичні положення міжнародно-правових норм про кримінальну відповідальність та їх тлумачення;*
- ✓ *тенденції розвитку міжнародних стандартів в галузі кримінального судочинства та запобігання злочинності;*
- ✓ *особливості співвідношення міжнародних стандартів у галузі кримінального судочинства та запобігання злочинності із національним законодавством України;*
- ✓ *міжнародні стандарти у сфері виконання покарань;*

вміти:

- ✓ *вільно відтворювати знання з теорії і практики застосування міжнародних стандартів у галузі кримінального судочинства та запобігання злочинності;*
- ✓ *володіти міжнародними кримінально-правовими поняттями і категоріями, самостійно здійснювати юридичний аналіз суспільно небезпечних діянь;*

-
- ✓ *вміло використовувати набуті навички в практичній діяльності, здійснювати творчий пошук при розв'язанні нетипових завдань та проблемних питань при застосуванні міжнародних стандартів у галузі кримінального судочинства та запобігання злочинності;*
 - ✓ *доводити обґрунтованість і законність своїх рішень при застосуванні міжнародних стандартів у галузі кримінального судочинства та запобігання злочинності.*

Передумовою для вивчення навчальної дисципліни є попереднє опанування навчальних дисциплін: «Міжнародне право», «Кримінальне право», «Кримінальне процесуальне право», «Кримінально-виконавче право», «Кримінологія», «Правове регулювання оперативно-розшукової діяльності», «Право Європейського Союзу», «Міжнародні стандарти захисту прав людини».

Форми проведення занять: лекції, семінарські та практичні заняття.

Форма підсумкового контролю. Підсумковий контроль проводиться з метою встановлення відповідності (вимірювання, оцінювання) здобутих особою результатів навчання вимогам освітньої програми у частині відповідного освітнього компонента. Опанування змісту освітнього компонента «Міжнародні стандарти в галузі кримінального судочинства та запобігання злочинності» відбувається протягом другого навчального семестру першого року навчання для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття освіти. Завершується вивчення освітнього компонента «Міжнародні стандарти в галузі кримінального судочинства та запобігання злочинності» складанням підсумкового контролю у формі **ЗАЛІКУ**, і для денної форми навчання, і для заочної.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання денна/заочна Обсяг 4 Кредити ЄКТС, (120 годин)
Курс 1 Семестр 2

№ теми	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин (аудиторна, самостійна та індивідуальна робота)
1	2	3
1	Поняття та загальна характеристика міжнародних стандартів в галузі кримінального судочинства та запобігання злочинності	14
2	Міжнародні організації у сфері протидії злочинності	14
3	Поняття та запобігання міжнародним кримінальним правопорушенням	20
4	Поняття та запобігання кримінальним правопорушенням міжнародного характеру	26
5	Міжнародні стандарти в галузі кримінального судочинства	28
6	Міжнародні стандарти в галузі виконання покарань	18
	Разом	120
	<i>Форма підсумкового контролю</i>	<i>залік</i>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ:

Основна:

1. Бандурка О. М. Міжнародна організація кримінальної поліції : навч.-практ. посіб. Харків : Основа, 2003. 323 с.

2. Голіна В. В. Запобігання злочинності (теорія і практика) : навч. посіб. Харків : Нац. юрид. акад. України, 2011. 120 с.

-
3. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика: У 3 кн. Кн.1: Теоретичні засади та історія української кримінологічної науки. Київ : Видавничий Дім "Ін Юре", 2007. 424 с.
 4. Кримінологія: Загальна та Особлива частини: підруч. / І.М. Даньшин, В.В. Голіна, О.Г. Кальман, О.В. Лисодєд; за ред. І.М. Даньшина. Харків : Право, 2003. 352 с.
 5. Міжнародна поліцейська енциклопедія : у 10 т. ; відп. ред. : В. В. Коваленко, Є. М. Моїсеєв, В. Я. Тацій, Ю. С. Шемшученко. Київ : Атіка, 2010. Т. VI. Оперативно-розшукова діяльність поліції (міліції). 1128 с.
 6. Некрасов В. А. Використання можливостей НЦБ Інтерпол в Україні у боротьбі зі злочинами : навч. посіб. Київ : КНТ, Скіф, 2008. 163 с.
 7. Права людини і професійні стандарти для працівників міліції та пенітенціарних установ в документах міжнародних організацій. Амстердам-Київ, 1996. 228 с.
 8. Положення конвенцій проти катувань, жорстоких, нелюдських або неприпинюючих гідність людини видів поводження та покарання щодо захисту прав і свобод громадян в сфері правосуддя (Аналіз міжнародно-правових стандартів у галузі поводження із звинуваченими, підсудними, засудженими): навч. посіб. / Укл. В.О. Сушко. Одеса : Астропрінт; ОІУМ; ОІПП, 1998. 148 с.
 9. Теорія та практика міжнародного кримінального права: підруч. ; за ред. Н. А. Зелінської. Одеса : Фенікс, 2017. 582 с.

Додаткова:

1. Аль-Захарна С. М. Міжнародна кримінальна відповідальність індивідів за злочин геноциду : автореф. дис. ... к.ю.н. : 12.00.11. Київ, 2001. 20 с.
2. Білас А. І. Правоохоронна діяльність країн ЄС: порівняльно-правове дослідження : автореф. дис. ... к.ю.н. : 12.00.01. Львів, 2016. 21 с.
3. Борисов В. І. Сучасна політика держави у сфері боротьби зі злочинністю та її напрямки. Питання боротьби зі злочинністю : Збірник наук. праць. Вип. 15. Ред. кол.: Ю.В. Баулін та ін. Харків : Вид-во «Кроссруд», 2008. С. 68–80.
4. Боровик А. В. Міжнародні стандарти щодо кримінальної відповідальності за корупційні кримінальні правопорушення та їх запобігання. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. 2020. Т. 31 (70). Ч. 3. No 2. С. 27–34.

-
5. Буроменський М. Деякі судження про поняття міжнародного кримінального права. Вісник Академії правових наук України. 2003. No 2–3. С. 359–370.
 6. Буроменський М. В. Міжнародне співробітництво України у сфері запобігання злочинності та боротьби з нею. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. Харків : Право, 2008. Т. 5 : Кримінально-правові науки. Актуальні проблеми боротьби зі злочинністю в Україні. С. 738–739.
 7. Вербенський М. Г. Транснаціональна злочинність: кримінологічна характеристика та шляхи запобігання : дис. ... д.ю.н. : 12.00.08. Дніпропетровськ, 2010. 503 с.
 8. Вербенський М. Г., Расюк Е. В. Ознаки сучасних транснаціональних злочинних організацій та транснаціонального наркобізнесу. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2007. No 3. С. 12–23.
 9. Виноградова О. І. Міжнародне співробітництво України у галузі боротьби зі злочинністю (кримінально-процесуальний аспект) : автореф. дис. ... к.ю.н. : 12.00.09. Харків, 2000. 17 с.
 10. Вихрист С. М. Видача осіб в аспекті співвідношення міжнародного та національного права : автореф. дис. ... к.ю.н. : 12.00.11. Харків, 2003. 17 с.
 11. Водянніков О. Злочини проти миру в міжнародному праві і в кримінальному праві України. Право України. 2023. No 5. С. 12–29.
 12. Вороненко В. В. Проблеми міжнародного співробітництва у сфері протидії ядерному розповсюдженню та ядерному тероризму. Архів клінічної медицини. 2011. No 2. С. 84–90.
 13. Войціховський А. В. Міжнародне співробітництво держав у боротьбі з фальшивомонетництвом : автореф. дис. ... к.ю.н. : 12.00.11. Київ, 2005. 20 с.
 14. Войціховський А. В. Міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю як пріоритетний напрям зовнішньої політики України. Право і безпека. 2010. No 3. С. 10–15.
 15. Гарбазей Д. О. Міжнародно-правові основи боротьби з корупцією : автореф. дис. ... к.ю.н. : 12.00.11. Харків, 2015. 22 с.
 16. Гловюк І. Кримінальне провадження щодо воєнних злочинів: виклики та відповіді. Право України. 2023. No 5. С. 85–100.

-
17. Голіна В. В., Лукашевич С. Ю. Кримінологічна політика держави: концептуальні положення та основні принципи її формування. Питання боротьби зі злочинністю : Збірник наук. праць. Вип. 16. Ред. кол. : Ю.В. Баулін та ін. Харків : Вид-во «Кроссруд», 2008. С. 36–48.
18. Григоренко І. А. Принципи правоохоронної (поліцейської) діяльності в Україні та Німеччині. Наше право. 2013. No 7. С. 24–30.
19. Грицаєнко Л. Л. Органи Європейського Союзу з боротьби зі злочинністю та правові засади їх співробітництва з Україною. Вісник Національної академії прокуратури України. 2012. No 1. С. 91–95.
20. Гриценко В. Г. Принципи правоохоронної системи. Форум права. 2014. No 3. С. 462–465. URL : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_3_78.pdf
21. Демченко І., Соловійов О. Попередження поширення фальсифікованих лікарських засобів на міжнародному та національному рівні : монограф. Київ : Новий друк, 2014. 128 с.
22. Дідківська Г. В. Співпраця України в міжнародній системі запобігання злочинності. Південноукраїнський правничий часопис. 2019. No 4. Ч. 1. С. 98-101.
23. Довженко Я. М. Міжнародно-правові стандарти протидії корупційним злочинам. Юридичний науковий електронний журнал. 2019. No 5. С. 45–48.
24. Дрьоміна Н. В. Юрисдикція міжнародних кримінальних судів і трибуналів : монограф. Одеса: Фенікс, 2006. 223 с.
25. Дрьоміна Н. В. Юрисдикція міжнародних кримінальних судів і трибуналів : автореф. дис. ... к.ю.н. : 12.00.11. Київ, 2006. 17 с.
26. Дрьоміна-Волок Н. Міжнародна кримінальна юрисдикція і злочини *jus cogens* у контексті імперативізації міжнародного права. Право України. 2011. No 9. С. 363-376.
27. Європейські стандарти утримання в'язнів / Харківська правозахисна група. Харків : Фолио, 1998. 112 с.
28. Ємельянов В. П. Тероризм і злочини терористичної спрямованості. Харків : «Рубікон», 1997. 176 с.
29. Задорожній О. В. Анексія Криму – міжнародний злочин : монограф. Київ : К.І.С, 2015. 576 с.

-
30. Задорожній О. В. Порушення агресивною війною Російської Федерації проти України основних принципів міжнародного права : монограф. Київ : К.І.С., 2015. 712 с.
31. Зінчук О. М. Конвенція ООН проти корупції: правовий базис запобігання та протидії корупції в Україні. URL : <http://www.minjust.gov.ua/0/21048>
32. Зозуля Є. Міжнародне співробітництво в боротьбі зі злочинністю як історико-правове явище. URL : http://www.experts.in.ua/baza/analitic/index.php?ELEMENT_ID=41902
33. Іванов Ю. А. Міжнародно-правове регулювання боротьби з тероризмом у сучасних умовах : автореф. дис. ... к.ю.н. : 12.00.11. Київ, 2000. 16 с.
34. Карпенко Є. М. Діяльність правоохоронних органів країн Європейського Союзу щодо запобігання незаконному обігу наркотичних засобів. Науковий вісник публічного та приватного права. 2017. Вип. 3. С. 161–165.
35. Київець О. В. Міжнародно-правове регулювання боротьби з відмиванням «брудних» грошей : автореф. дис. ... к.ю.н.: 12.00.11. Київ, 2003. 17 с.
36. Кириченко О. В. Основні проблеми імплементації міжнародних стандартів у галузі запобігання злочинності в національному законодавстві України. Реформування законодавства з питань протидії злочинності в контексті євроінтеграційних прагнень України : матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (Запоріжжя, 25-26 трав. 2006 р.). Запоріжжя : Юрид. ін-т ДДУВС, 2006. Ч. 2. С. 153–155.
37. Кириченко О. В. Мережа Інтернет як засіб незаконного розповсюдження вогнепальної зброї, бойових припасів та вибухових речовин. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2014. Вип. 28.Т. 3. С. 75-79.
38. Корольов В.О. Завдання та принципи оперативно-розшукової діяльності щодо протидії транскордонній організованій злочинності в Україні. Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки. 2016. № 4. С. 136–141.
39. Кохан Г. Л. Міжнародно-правове співробітництво в боротьбі з рабством і работоргівлею : автореф. дис. ... к.ю.н. : 12.00.11. Харків, 2002. 20 с.
40. Культенко О. В. Інтерпол. Еволюція структури та діяльності : монограф. Вид. перше. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. Володимира Винниченка, 2013. 175 с.
41. Кучевська С. П. Проблеми гармонізації законодавства України про кримінальну відповідальність та Статуту Міжнародного кримінального суду : автореф. дис. ... к.ю.н. : 12.00.08. Львів, 2009. 19 с.

-
42. Кучинська О. П., Фулей Т. І., Бараннік Р. В. Принципи кримінального провадження у світлі практики Європейського суду з прав людини : монограф. Ніжин : ТОВ «Видавництво «АспектПоліграф», 2013. 228 с.
43. Кучинська О. П., Циганюк Ю. В. Система міжнародних стандартів прав людини у кримінальному процесі. Право України. 2019. № 9. С. 50–64.
44. Куцевич М. П. Кримінальна відповідальність за екоцид: міжнародний та національний аспект : монограф. Київ : Юридична наука, 2009. 332 с.
45. Леган І., Тичина В. Міжнародні правоохоронні організації: правовий статус та особливості їх функціонування щодо запобігання транснаціональній злочинності і протидії їй. Міжнародне право. 2021. № 6. С. 216–220.
46. Львовчкін В. А. Нормативно-правові та організаційні засади забезпечення реалізацій в Україні міжнародних стандартів з прав і свобод засуджених до позбавлення волі : автореф. дис. ... к.ю.н. : 12.00.08. Київ, 2002. 20 с.
47. Маєвська А. А. Злочини проти людяності: міжнародно-правовий аспект : автореф. дис. ... к.ю.н. : 12.00.11. Харків, 2002. 19 с.
48. Макаруха З. М. Правові засади діяльності Європейського Союзу у сфері забезпечення простору свободи, безпеки та юстиції : монограф. Луцьк : Астролябія, 2011. 543 с.
49. Мартиновський Д. П. Міжнародні стандарти прав людини у системі українського судочинства. Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Право. 2011. Вип. 2. С. 394–402.
50. Матвійчук В. К. та ін. Протидія злочинності та адаптація кримінального законодавства і права України до законодавства і права Європейського Союзу : монограф. ; за заг. ред. В. К. Матвейчука. Київ : ВНЗ «Національна академія управління», 2014. 551 с.
51. Миронова В. О. Проблеми кримінальної відповідальності за порушення законів та звичаїв війни : монограф. Харків : Право, 2007. 152 с.
52. Мохончук С. М. Злочини проти миру та безпеки людства: генезис, еволюція, сучасна регламентація у кримінальному праві та законі : монограф. Харків : Право, 2013. 528 с.
53. Новіков О. Ф. Світовий досвід функціонування спеціалізованих антикорупційних органів. Ефективність державного управління. 2015. Вип. 43. С. 52–57.

-
54. Орловська Н., Степанова Ю. Воєнні злочини: концептуальні підходи у законодавстві США та України. *Право України*. 2023. No 5. С. 55–65.
55. Паліюк В. П. Застосування судами загальної юрисдикції України міжнародних договорів про права людини. *Європейські студії і право*. 2013. No 1. С. 35–48.
56. Писаренко К. Ю. Міжнародно-правові аспекти участі України у боротьбі із незаконним обігом наркотичних засобів : автореф. дис. ... к.ю.н. : 12.00.11. Київ, 2007. 20 с.
57. Петрашко С. Боротьба з корупцією: міжнародний вимір та національна практика : монограф. Київ : Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2014. 231 с.
58. Плахотнюк Н. В. Міжнародно-правові аспекти боротьби з торгівлею жінками та дітьми : автореф. дис. ... к.ю.н. : 12.00.11. Київ, 2002. 20 с.
59. Плахотнюк Н. В., Боровик Ю. О. Принципи співробітництва України з Міжнародним кримінальним судом. *Юридична Україна*. 2020. No 6. С. 62-71.
60. Попович В. П. Імплементация норм міжнародного гуманітарного права у кримінальне законодавство України : автореф. дис. ... к.ю.н. : 12.00.08. Львів, 2010. 20 с.
61. Пошва Б. М. Судова влада в Україні як гарантія міжнародних стандартів захисту прав людини. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2015. No 2. С. 5–26.
62. Принципи судочинства в Україні та проблеми їх реалізації судами : колект. монограф. ; за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. О. В. Кириченка. Дніпро : ЛІРА, 2022. 289 с.
63. Рабінович П. М. Верховенство права (за матеріалами практики Страсбурзького Суду та Конституційного Суду України). *Вісник Академії правових наук України*. 2006. No 2 (45). С. 8–16.
64. Рабінович П., Венецька О. Міжнародні стандарти прав людини: загальні ознаки, класифікація. *Вісник Академії правових наук України*. 2012. No 4. С. 18–28.
65. Свистуленко М. П. Екстрадиція в правовій системі України: основні кримінально-правові аспекти : автореф. дис. ... к.ю.н. : 12.00.08. Київ, 2005. 17 с.
66. Скрильник О. О. Міжнародно-правова регламентація боротьби з найманством : автореф. дис. ... к.ю.н. : 12.00.11. Київ, 2010. 21 с.
67. Столярський О. В. Міжнародно-правове співробітництво у боротьбі з відмиванням грошей від наркобізнесу : автореф. дис. ... к.ю.н. : 12.00.11. Київ, 2006. 19 с.

-
68. Строкова І. І. Кримінальна відповідальність за геноцид (порівняльний аналіз) : автореф. дис. ... к.ю.н. : 12.00.08. Київ, 2010. 18 с.
69. Тітов Є. Б. Правова природа та проблеми кваліфікації захоплення заручників у міжнародному кримінальному праві : автореф. дис. ... к.ю.н. : 12.00.11. Київ, 2007. 19 с.
70. Тимошенко В. А. Наркобізнес: національна та міжнародна протидія новим викликам : монограф. Київ, 2006. 456 с.
71. Хавронюк М. І. Сучасне загальноєвропейське кримінальне законодавство: проблеми гармонізації : монограф. Київ: Істина, 2005. 264 с.
72. Хавронюк М. Міжнародні договори в розумінні ст. 438 Кримінального кодексу України. Право України. 2023. No 5. С. 66–84.
73. Хмелевська Н. В., Гарматюк В. О. Міжнародні стандарти забезпечення здійснення правосуддя в кримінальних провадженнях щодо корупційних злочинів. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. 2020. No 91. Т. 3. С. 150–159.
74. Черноус Ю. М. Теорія і практика криміналістичного забезпечення досудового слідства у справах про злочини міжнародного характеру : монограф. Київ : Скіф, 2012. 447 с.
75. Чуприна Ю. Ю. Міжнародні стандарти ефективності судової влади. Теорія та практика державного управління. 2011. Вип. 1. С. 446–452. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trpu_2011_1_71.
76. Шамара О. В., Кириченко О. В., Книженко О. О., Комашко В. В. Кримінальна відповідальність за здійснення терористичної діяльності: сучасний стан проблеми. Право і суспільство. 2022. No 5. С. 279–285.
77. Шамара О., Книженко О., Кириченко О., Комашко В. Вдосконалення кримінальної відповідальності за злочини проти основ національної безпеки України – проблеми трансформації кримінального законодавства в сучасних умовах. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2021. Спеціальний випуск No 2 (116). С. 200–210.
78. Шостко О. Ю. Протидія організованій злочинності в європейських країнах : монограф. Харків : Право, 2009. 400 с.
79. Шмельова Г. Г. Міжнародно-правові гарантії прав людини: загально-теоретичний аспект. Правові новели. 2014. No 1. С. 99–103.

80. Щирба С. Є. Вплив міжнародно-правових стандартів на діяльність правоохоронних органів України щодо захисту прав людини. Європейські перспективи. 2014. No 7. С. 163–166.

81. Kyrychenko O., Nehodchenko V., Davydiuk V., Kuzyk V., Mishchanynets O. Ways of reforming the criminal and criminal procedural legislation of Ukraine in the context of European integration. *Cuestiones Políticas*. Vol. 40. No 75 (Diciembre 2022). pp. 114–123 (Web of Science).

82. Kyrychenko O. V., Soldatenko O. A., Gorokhovska O. V., Voloshyna M. O., Maksymova L. O. Fraud in the banking system of Ukraine: ways to combat taking into account foreign experience. *Amazonia Investiga*. 2021. No 10 (45). P. 208–220 (Web of Science).

83. Orlova, O., Alforova, T., Lezhnieva, T., Chernopiatov, S., Kyrychenko, O. Euthanasia: National and international experience (based on the European Court of Human Rights practice materials). *Journal of Forensic Science and Medicine* this link is disabled. 2023. No 9(1). pp. 33–37 (Scopus).

84. Sofiia Ya. Lykhova, Tetiana D. Lysko, Olha I. Kosilova, Oleh V. Kyrychenko, Oleksandr V. Shamara. Cyber-corruption: new types of corruption offences in the digital world and their impact on criminal liability. *Revista Relações Internacionais do Mundo Atual*. v. 3, n. 41 (2023). pp. 135–147 (Scopus).

ПОЛІТИКА КУРСУ

Для успішного опанування цього навчального курсу здобувачі мають відвідувати заняття регулярно. Більша частина матеріалу, який виноситься на поточний та підсумковий контроль, базується на лекціях, семінарських та практичних заняттях.

Здобувач повинен заходити в аудиторію (підключатися до ZOOM-конференції) вчасно, мати з собою матеріали, необхідні для виконання завдань: конспект, навчальний матеріали, письмові приладдя. Забороняється відволікати одногрупників та викладача, самовільно залишати аудиторію (відключатися до ZOOM-конференції), вмикати чи вимикати електронне обладнання без дозволу викладача. Забороняється прослуховування та перегляд аудіо- та відеоконтенту, не пов'язаного з темою заняття, а також ведення телефонних розмов під час освітнього процесу. У разі порушення дисципліни викладач має право зобов'язати здобувача написати пояснювальну записку на ім'я завідувача кафедри та/або

запропонувати залишити аудиторію. Грубе порушення дисципліни прирівнюється до пропуску заняття без поважної причини.

Поточний контроль здійснюється під час:

- ✓ *аудиторної роботи за допомогою опитування (в т.ч. участь у дискусії), тестування, виконання письмових завдань, вирішення ситуаційних завдань;*
- ✓ *самостійної та індивідуальної роботи (ведення конспекту або схематичне подання матеріалу), написання есе, підготовка реферативних матеріалів із фахових публікацій, складання тестових завдань, аналіз міжнародних нормативно-правових актів у сфері протидії злочинності тощо.*

Підсумковий контроль – **залік**.

За рішенням викладача або кафедри нараховуються заохочувальні бали за наукову діяльність здобувача: підготовка конкурсної наукової роботи, написання фахової наукової статті, участь в засіданнях наукового гуртка кафедри, підготовка доповідей за тематикою засідань гуртка, публікація тез доповідей тощо.

Критерії оцінювання кожного виду аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи, а також наукової діяльності здобувачів визначено Стандартом організації та критеріїв оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що закріплені за кафедрою права, затвердженим на засіданні кафедри права (протокол No15 від 25.08.2021 року), зі змістом якого можна ознайомитися за посиланням <https://surl.li/kzbbkoh> або

Здобувач має відпрацювати пропущені семінарські та практичні заняття, надавши викладачеві виконані завдання, які на даних заняттях надавав викладач. Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: здобувачі, які пропустили лекції або семінарські (практичні) заняття, мають можливість відпрацювати заборгованості під час консультацій, що проводяться викладачем, відповідно до графіку консультацій. Для отримання певної кількості балів здобувач має можливість усно відповісти на питання теми, за якою він має заборгованість або виконати індивідуальну роботу, що складається з завдань, визначених викладачем в кожному окремому випадку (в залежності від обсягу заборгованості).

Політика доброчесності. Обов'язковою умовою при нарахуванні загальної кількості балів здобувачу, враховується необхідність дотримання принципів політики доброчесності. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю

результатів навчання; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

У випадку встановлення випадків академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, обману з боку здобувачів встановлюється академічна відповідальність. До здобувачів застосовуються види відповідальності, передбачені частинами 6 та 7 статті 42 Закону України «Про освіту».

Здобувач має право оскаржити результати підсумкового контролю шляхом подання апеляції відповідно до п. 9.5 Положення про організацію освітнього процесу (<https://dgu.edu.ua/osvitnia-diyalnist/norm-doc/>).

Освітній процес забезпечується за допомогою системи управління дистанційним навчанням як Moodle.

В умовах воєнного стану під час організації освітнього процесу в режимі онлайн, що передбачає використання таких інструментів дистанційної освіти як Zoom з обов'язком розміщенням відповідних посилань у розклад навчальних занять.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ:

1. **Поняття, принципи та джерела міжнародних стандартів в галузі запобігання злочинності та кримінального судочинства.**
2. **Загальна характеристика міжнародних стандартів в галузі запобігання злочинності та кримінального судочинства.**
3. **Основні проблеми імплементації міжнародних стандартів в галузі запобігання злочинності та кримінального судочинства у національному законодавстві України.**
4. **Поняття, ознаки та види міжнародних злочинів.**
5. **Загальна характеристика міжнародних злочинів.**
6. **Поняття, види та особливості злочинів міжнародного характеру.**
7. **Загальна характеристика злочинів міжнародного характеру.**
8. **Дія міжнародного кримінального права у часі і просторі.**
9. **Співвідношення міжнародного кримінального та національного права.**

-
10. Міжнародне кримінальне право у правовій системі України.
 11. Міжнародно-правова відповідальність держав за міжнародні злочини.
 12. Міжнародні організації у протидії злочинності.
 13. Міжнародне співробітництво в боротьбі зі злочинністю по лінії Інтерполу (Міжнародної організації кримінальної поліції).
 14. Міжнародне співробітництво в боротьбі зі злочинністю по лінії неурядових міжнародних організацій.
 15. Принципи міжнародного співробітництва в галузі кримінального судочинства.
 16. Поняття правової допомоги держав за матеріалами кримінальних проваджень та її види.
 17. Інститут видачі злочинців за міжнародним кримінальним правом.
 18. Передача матеріалів у кримінальному судочинстві.
 19. Співпраця і обмін інформацією правоохоронними органами в боротьбі з окремими видами злочинів.
 20. Міжнародний захист суддів та працівників правосуддя.
 21. Міжнародний захист потерпілих від злочинної діяльності.
 22. Міжнародний захист свідків від злочинної діяльності.
 23. Пенітенціарні системи сучасних зарубіжних країн.
 24. Сучасні теорії науки кримінально-виконавчого права зарубіжних країн.
 25. Діючі міжнародні організації у сфері виконання покарань.
 26. Міжнародно-правові документи, які захищають права людини, що вчинила злочин та відбуває покарання.
 27. Основні проблеми імплементації міжнародних стандартів у сфері виконання покарань у національному законодавстві України.
 28. Основні правила утримання засуджених, встановлені Європейськими в'язничними правилами.
 29. Міжнародні стандарти у сфері виконання покарань стосовно неповнолітніх.
 30. Міжнародні стандарти виконання покарань, не пов'язаних із ув'язненням.
 31. Поняття міжнародної злочинності.
 32. Причини та умови виникнення міжнародної злочинності.
 33. Запобігання міжнародній злочинності.

-
34. Міжнародне співробітництво у сфері запобігання злочинності.
 35. Діяльність ООН по організації співробітництва у сфері боротьби з міжнародною злочинністю.
 36. Міжнародні стандарти у галузі протидії міжнародному тероризму.
 37. Міжнародні стандарти у галузі протидії захопленню заручників.
 38. Міжнародні стандарти у галузі протидії незаконному обігу наркотичних засобів та психотропних речовин.
 39. Міжнародні стандарти у галузі протидії незаконному обігу зброї.
 40. Міжнародні стандарти у галузі протидії підробці грошових знаків.

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЦИВІЛЬНИХ ТА ГОСПОДАРСЬКИХ ВІДНОСИН

Метою викладання курсу «Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання цивільних та господарських відносин» є сприяння оволодінню здобувачами вищої освіти, зокрема шляхом порівняльного пізнання, комплексними знаннями та формування стійких умінь і практичних навичок щодо виявлення, тлумачення та застосування норм права, які регулюють цивільні та господарські відносини.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання цивільних та господарських відносин» здобувачі вищої освіти набудуть **компетентності**:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК16. Здатність самостійно готувати проекти процесуальних та інших документів

За підсумками опанування матеріалу освітнього компоненту здобувачі вищої освіти мають продемонструвати наступні **програмні результати навчання (ПРН)**:

ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають

ПРН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання. ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі повинні **знати**:

1) на понятійному рівні: основні поняття та категорії цивільного та господарського права;

2) на фундаментальному рівні: основні наукові концепції, теорії, які стосуються розуміння та змісту тих чи інших інститутів цивільного та господарського права, а також відповідні засади (принципи) права та інші норми права загального характеру;

3) на практично-творчому рівні: основні методики пошуку, тлумачення та застосування норм цивільного та господарського права, а так само основи методології науково-дослідницької діяльності у сферах цивільного та господарського права;

4) сутність та види суб'єктів цивільних та господарських відносин, основні проблеми їх правового статусу;

5) особливості та проблеми правового регулювання корпоративних відносин;

6) сутність, види, систему речових прав у цивільному та господарському праві, проблеми регулювання відповідних речових відносин;

7) загальні та відмінні риси цивільних та господарських зобов'язань;

8) особливості правочинів та договорів і їх ролі у динаміці цивільних та господарських відносин;

9) проблеми цивільної та господарської відповідальності;

10) загальні засади, особливості та проблеми правонаступництва в цивільному та господарському праві.

вміти:

1) на репродуктивному рівні: відтворювати поняття та категорії цивільного та господарського права; давати аналіз і тлумачення норм цивільного та господарського права; вміти застосовувати норми цивільного та господарського права;

2) на евристичному (алгоритмічному) рівні: використовувати знання з цивільного та господарського права в практичній діяльності, договірній, претензійно-позовній роботі, судовій практиці; ухвалювати практичні рішення щодо ефективного застосування нормативного матеріалу та набутих знань при виконанні своїх професійних обов'язків; обґрунтовувати об'єктивність та доцільність правових рішень.

3) на творчому рівні: застосовувати правові норми та теоретико-методологічні підходи для розв'язання суперечливих та проблемних ситуацій при вирішенні спорів між суб'єктами цивільних та господарських відносин; готувати проекти пропозицій з питань внесення змін, доповнень до чинних законів та нормативно-правових документів, норми яких регулюють цивільні та господарські відносини; узагальнювати інформацію та готувати аналітичні документи щодо судової практики з вирішення цивільних та господарських спорів; надавати роз'яснення з питань застосування норм цивільного та господарського права.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни «Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання цивільних та господарських відносин» є опанування змісту освітніх компонентів: «Цивільне право», «Господарське право».

Форми проведення занять: лекції, семінарські заняття, практичні заняття.

Методи навчання: лекція, пояснення, бесіда, дискусія, демонстрація, вирішення практичних завдань, самостійна та індивідуальна робота.

Форма підсумкового контролю. Підсумковий контроль проводиться з метою встановлення відповідності (вимірювання, оцінювання) здобутих особою результатів навчання вимогам освітньої програми у частині відповідного освітнього компонента. Опанування змісту освітнього компонента відбувається протягом другого семестру першого року навчання. З освітнього компонента «Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання цивільних та господарських відносин» передбачений підсумковий контроль у формі **ЗАЛІКУ**, як для денної, так і для заочної форм здобуття освіти.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання денна/заочна Обсяг 4 кредити ЄКТС, (120 годин)
 Курс 1 Семестр 2

№ теми	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин (аудиторна, самостійна та індивідуальна робота)
1	2	3
1	Основні засади регулювання цивільних та господарських відносин: проблеми правового забезпечення та галузево-правової належності	15
2	Суб'єкти цивільних та господарських правовідносин: проблеми вдосконалення правового статусу	15
3	Проблеми правового регулювання корпоративних відносин	15
4	Речові права у цивільному та господарському праві	15
5	Цивільні та господарські зобов'язання	15
6	Правочини та договори в динаміці цивільних та господарських відносин	15
7	Проблеми цивільної та господарської відповідальності	15
8	Правонаступництво в цивільному та господарському праві	15
	Разом	120
	<i>Форма підсумкового контролю</i>	<i>залік</i>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ:

Основна:

1. Господарське право: Навчальний посібник Жук Л.А., Жук І.Л., Не живець О.М. К.: Кондор, 2015. 400 с.
2. Господарське право: Підручник О.П. Подцерковний, О.О. Квасніцька, А.В. Смітюх та ін.; За ред. О.П. Подцерковного, Х.: Одіссей, 2020. 424 с.
3. Іванюта Н.В., Ніколенко Л.М. Господарське процесуальне право України. Підручник. К. Дакор. 2020. 276 с.

-
4. Булеця С.Б. Чепис О.І Право інтелектуальної власності: підручник. ТОВ "РІК-У" 2019. 488 с.
 5. Світличний О. П. Господарський процес: підручник. К. НУБіП України, 2018. 344 с.

Додаткова:

1. Армаш Н. О. правонаступництво юридичних осіб у земельних відносинах: теоретичні і практичні аспекти. *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право*. 2022. № 3. С. 162-167.
2. Б Гнатів О. Правовий статус держави Україна у цивільних правовідносинах. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2022. Вип. 74. С. 122-129
3. Ватрас В. А. Доктринальні основи класифікації речових прав у цивільному праві. *Актуальні проблеми правознавства*. 2022. Вип. 2. С. 97-102.
4. Вітко О. Ю. Зменшення розміру відповідальності за порушення господарських договірних зобов'язань. *Dictum factum*. 2025. № 1. С. 109-116
5. Гнатів О. Правовий статус юридичних осіб як учасників правовідносин у сфері цінних паперів. *Цивілістична платформа*. 2024. № 2. С. 109-123
6. Гофельд Г. С. Порівняльно-правовий аналіз категорій "зловживання правом" і "зловживання свободою договору" (франдуаторний правочин). *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2025. № 1(1). С. 63-70.
7. Гудима-Підвербецька М. М. Специфіка субсидіарного обов'язку учасника господарського товариства за зобов'язаннями останнього. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 4(1). С. 323-332.
8. Дорошенко Л. М. Феномен довіри в договірному регулюванні корпоративних відносин. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 3. С. 183-188
9. Коссак В. М. Речові права на чуже майно в контексті оновлення цивільного законодавства України. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 2. С. 85-88.
10. Малютяк В. В. Правові засади державної реєстрації речових прав на нерухоме майно. *Наукові записки [Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка]. Серія : Право*. 2024. Вип. 16. С. 124-128.
11. Марченко В. Б. Вирішення господарських спорів щодо невиконання зобов'язань внаслідок застосування санкцій (обмежувальних заходів). *Науковий*

вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2024. Вип. 82(1). С. 395-400

12. Мілаш В. С. Питання правового регулювання зобов'язань у сфері господарювання в умовах скасування Господарського кодексу України. *Економіка та право. 2025. № 2. С. 44-52.*

13. Попадинець Г. О. Особливості правового статусу суб'єктів господарювання у сфері господарських правовідносин. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2018. Вип. 2(1). С. 39-42.*

14. Райчева С. І. Майнові спори щодо недійсності правочинів боржника у відокремленому провадженні у справах про банкрутство. *Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. № 3(1). С. 454-463*

15. Руцак І. В. Правомірність правочинів: діалектика приватних та публічних інтересів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2025. Вип. 87(4). С. 405-411.*

16. Сафончик О. Право власності та інші речові права в контексті рекодифікації (оновлення) цивільного законодавства України. *Юридичний вісник. 2022. № 5. С. 85-90*

17. Сербенюк С. О. Дискусійні аспекти сучасної вітчизняної доктрини речового права. *Право і безпека. 2024. № 1. С. 173-185.*

18. Філатова-Білоус Н. Правова природа онлайн-акаунтів: речово-правова зобов'язально-правова чи щось інше? *Цивілістична платформа. 2025. № 1. С. 102-124.*

19. Шляховська І. М. Перехід прав на обмежені у цивільному обороті об'єкти у порядку спадкового правонаступництва. *Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. № 1. С. 212-216.*

20. Щербина В. С. Галузева належність корпоративних відносин і проблеми їх законодавчого регулювання. *Право України. 2021. № 6. С. 14-25.*

21. Щока С. В. Права акціонерів в Україні: деякі механізми захисту та корпоративні відносини. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право. 2024. Вип. 85(2). С. 68-72.*

ПОЛІТИКА КУРСУ

Для успішного опанування цього навчального курсу здобувачі мають відвідувати заняття регулярно. Більша частина матеріалу, який виноситься на поточний та підсумковий контроль, базується на лекціях та семінарських заняттях.

Здобувач повинен заходити в аудиторію вчасно, мати з собою матеріали, необхідні для виконання завдань: конспект, навчальний посібник, письмові приладдя. Забороняється відволікати одногрупників та викладача, самовільно залишати аудиторію, вмикати чи вимикати електронне обладнання без дозволу викладача. Забороняється прослуховування та перегляд аудіо- та відеоконтенту, не пов'язаного з темою заняття, а також ведення телефонних розмов в аудиторії під час освітнього процесу. У разі порушення дисципліни викладач має право зобов'язати здобувача написати пояснювальну записку на ім'я завідувача кафедри та/або запропонувати залишити аудиторію. Грубе порушення дисципліни прирівнюється до пропуску заняття без поважної причини.

Поточний контроль здійснюється під час:

- *аудиторної роботи* за допомогою опитування (в т.ч. участь у дискусії), тестування, виконання письмових завдань, вирішення ситуаційних завдань;

- *самостійної та індивідуальної роботи*: ведення конспекту або схематичне подання матеріалу, підготовки мультимедійної презентації, написання есе, складання тестових завдань, ситуаційних задач (кейсів), аналіз судового рішення тощо.

Підсумковий контроль – залік.

За рішенням викладача або кафедри нараховуються заохочувальні бали за наукову діяльність здобувача: підготовка конкурсної наукової роботи, написання фахової наукової статті, участь в засіданнях наукового гуртка кафедри, підготовка доповідей за тематикою засідань гуртка, публікація тез доповідей тощо.

Критерії оцінювання кожного виду аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи, а також наукової діяльності здобувачів визначено Стандарт організації та критеріїв оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що закріплені за кафедрою права, затвердженим на засіданні кафедри права (протокол №15 від 25.08.2021 року). Зі Стандартом організації та критеріїв

оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що закріплені за кафедрою права можна ознайомитися за посиланням <https://surl.li/djfmkj> або

Здобувач має відпрацювати пропущені семінарські заняття, надавши викладачеві виконані завдання, які на даних заняттях надавав викладач. Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: здобувачі, які пропустили семінарські заняття або лекції, мають можливість відпрацювати заборгованості під час консультацій, що проводяться викладачем, відповідно до графіку консультацій. Для отримання певної кількості балів здобувач має можливість усно відповісти на питання теми, за якою він має заборгованість або виконати індивідуальну роботу, що складається з завдань, визначених викладачем в кожному окремому випадку (в залежності від обсягу заборгованості).

Здобувач має право оскаржити результати підсумкового контролю шляхом подання апеляції відповідно до п. 9.5 Положення про організацію освітнього процесу (<https://dgu.edu.ua/osvitnia-diyalnist/norm-doc/>).

Освітній процес забезпечується за допомогою системи управління дистанційним навчанням як Moodle.

В умовах воєнного стану та/або надзвичайного стану та/або запровадження (посилення) карантинних заходів допускається навчання в режимі онлайн, що передбачає використання таких інструментів дистанційної освіти як Zoom з обов'язком розміщення відповідних посилань у розклад навчальних занять.

Політика доброчесності. Обов'язковою умовою при нарахуванні загальної кількості балів здобувачу, враховується необхідність дотримання принципів політики доброчесності. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

У випадку встановлення випадків академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, обману з боку здобувачів встановлюється академічна

відповідальність. До здобувачів застосовуються види відповідальності, передбачені частинами 6 та 7 статті 42 Закону України «Про освіту».

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Доктрина права про правову природу господарського права.
2. Проблема застосування концепцій щодо встановлення предмету та методу господарського права.
3. Проблемні аспекти визначення системи господарського права.
4. Проблема з'ясування місця господарського права у системі права України.
5. Проблема застосування моністичної та дуалістичної концепцій законодавчого регулювання господарської діяльності.
6. Проблема визначення поняття «підприємництво» та його ознак.
7. Поняття господарських правовідносин, їх структура, види та особливості.
8. Суб'єкти господарських правовідносин та особливості їх правового становища.
9. Співвідношення понять «учасники відносин у сфері господарювання» та «суб'єкт господарювання».
10. Тлумачення споживачів як учасники відносин у сфері господарювання та суб'єктів господарювання.
11. Об'єкти господарських правовідносин та особливості їх обороту.
12. Зміст господарських правовідносин та його особливості.
13. Місце юридичного факту у структурі господарських правовідносин.
14. Співвідношення приватноправових і публічно-правових засад регулювання господарських правовідносин.
15. Застосування приватноправових та публічно-правових норм до формування статутного капіталу юридичної особи.
16. Порядок застосування норм чинного законодавства до корпоративних правовідносин при вирішенні судових справ.
17. Специфіка корпоративних правовідносин у структурі приватноправового регулювання.

18. Загальні положення про зловживання правом у господарських правовідносинах.

19. Зловживання правом у договірних правовідносинах між суб'єктами господарювання.

20. Зловживання правом у корпоративних відносинах.

21. Зловживання правом монопольними організаціями.

22. Зловживання правом у банківській сфері.

23. Правове становище фізичної особи-підприємця.

24. Обмеження фізичних осіб у праві на заняття підприємницькою діяльністю.

25. Проблемні аспекти проведення державної реєстрації фізичної особи-підприємця.

26. Підстави та порядок припинення статусу підприємця у фізичної особи.

27. Проблемні аспекти здійснення окремих видів господарської діяльності фізичними особами-підприємцями.

28. Порядки створення юридичних осіб та особливості їх застосування.

29. Проблемні аспекти співвідношення понять «юридична особа» і «підприємство» у контексті господарсько-правової та цивільно-правової доктрин.

30. Співвідношення понять «майно господарського товариства» та «статутний капітал господарського товариства».

31. Проблемні аспекти створення та управління у господарських товариствах.

32. Проблемні аспекти створення та управління у виробничих кооперативах.

33. Проблемні аспекти придбання частки у статутному капіталі господарського товариства та виробничого кооперативу.

34. Проблемні аспекти переходу прав на акції у акціонерних товариствах.

35. Проблемні аспекти виходу та виключення учасника (акціонера) із господарського товариства і виробничого кооперативу.

36. Визначення загальних положень, що застосовуються під час ліквідаційної процедури та визнання суб'єкта господарювання банкрутом.

37. Проведення у справах про банкрутство та його особливості.

38. Ліквідаційна процедура та її особливості.

39. Мирова угода, порядок її укладання та особливості.

40. Особливості банкрутства окремих категорій суб'єктів підприємницької діяльності.

41. Способи визначення монопольного становища суб'єкта господарювання та порядок їх застосування.

42. Антиконтурентна, обмежувальна і дискримінаційна монополістична діяльність: проблеми їх визначення і застосування.

43. Проблемні аспекти здійснення концентрації суб'єктів господарювання та вчинення ними узгоджених дій.

44. Види дій, що визнаються недобросовісною конкуренцією та їх тлумачення.

45. Неправомірне використання ділової репутації суб'єкта господарювання: проблеми тлумачення і визначення відповідних правопорушень.

46. Створення перешкод суб'єктам господарювання у процесі конкуренції та досягнення неправомірних переваг у конкуренції: проблеми тлумачення і визначення відповідних правопорушень.

47. Неправомірне збирання, розголошення та використання комерційної таємниці: проблеми тлумачення і визначення відповідних правопорушень.

48. Особливості господарських договорів про передачу майна у власність та користування.

49. Особливості господарських договорів про виконання робіт.

50. Особливості господарських договорів про надання послуг.

51. Визначення загальних положень, що застосовуються у сфері правового регулювання інвестування господарської діяльності.

52. Проблемні аспекти встановлення правового становища окремих категорій суб'єктів інвестиційної діяльності.

53. Проблеми правового регулювання інноваційної діяльності.

54. Правове регулювання спільного (корпоративного) інвестування.

55. Визначення загальних положень, що застосовуються у сфері правового регулювання біржової діяльності.

56. Проблемні аспекти встановлення правового становища окремих категорій суб'єктів біржової діяльності.

57. Проблемні аспекти визначення і обороту цінних паперів як біржового товару.

58. Правове становище біржового арбітражу та його особливості.

59. Визначення загальних положень, що застосовуються у сфері правового регулювання торговельної діяльності.

60. Особливості приватноправового і публічно-правового регулювання торговельної діяльності.

61. Визначення загальних положень, що застосовуються у сфері правового регулювання страхування господарської діяльності.

62. Проблемні аспекти встановлення правового становища окремих категорій суб'єктів страхової діяльності.

63. Визначення загальних положень, що застосовуються у сфері правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

64. Співвідношення публічно-правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності та приватноправового розміщення іноземних інвестицій.

65. Поняття зовнішньоекономічного договору, його зміст, форма та особливості укладення.

66. Визначення загальних положень, що застосовуються під час проведення контролю за господарською діяльністю.

67. Загальні вимоги до здійснення державного нагляду (контролю).

68. Порядок відбору зразків продукції для здійснення державного контролю у сфері господарської діяльності.

69. Права і обов'язки суб'єктів господарювання під час здійснення державного контролю у сфері господарської діяльності.

70. Проблемні аспекти застосування відповідальності у господарській сфері.

АНТИМОНОПОЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Метою вивчення навчальної дисципліни «Антимонопольне законодавства» є формування глибоких теоретичних знань, навичок аналізу та вмінь щодо застосовування правових норм, що стосуються питань обмежень монополізму та правового регулювання зазначеного процесу з боку держави, а також вивчення процедур, пов'язаних із одержання згоди на узгоджені дії (концентрацію) суб'єктів господарювання та реалізацією заходів юридичної відповідальності за вчинення порушень антимонопольно-конкурентного законодавства.

Результати вивчення навчальної дисципліни «Антимонопольне законодавство». Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні набути компетентності:

Загальні (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові) (СК):

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

За підсумками опанування матеріалу курсу студенти мають продемонструвати наступні **програмні результати навчання (ПР)**:

ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

За підсумками вивчення навчальної дисципліни «Антимонопольне законодавство» здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- основи правового регулювання конкуренції;
- поняття, види та правові ознаки монополій;
- поняття, сутність і ознаки конкуренції, недобросовісної конкуренції, зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку;
- особливості прояву недобросовісної конкуренції;
- сутність державного антимонопольного контролю;
- компетенцію Антимонопольного комітету України та його територіальних органів;
- особливості юридичної відповідальності за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства;
- існуючі проблеми правового регулювання конкурентних відносин.

вміти:

- вірно тлумачити та застосовувати положення нормативно-правових актів, що регулюють конкурентні відносини;
- аналізувати та давати правову оцінку документам, пов'язаних з діяльністю Антимонопольного комітету України та його територіальних органів;
- приймати правові рішення та здійснювати інші юридичні дії у суворій відповідності з антимонопольно-конкурентним законодавством;
- давати юридичні консультації з питань захисту конкуренції;
- аналізувати та вирішувати правові проблеми, пов'язані із захистом конкуренції.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Антимонопольне законодавство» вивчається після успішного засвоєння здобувачами вищої освіти наступних навчальних дисциплін: «Адміністративне право» – основоположна дисципліна для засвоєння правового статусу антимонопольних органів; «Господарське право»; «Господарське процесуальне право»; «Кримінальне право» тощо.

Форми проведення занять: лекції, семінарські заняття, практичні заняття.

Методи навчання: лекція, пояснення, бесіда, дискусія, демонстрація, вирішення практичних завдань, самостійна та індивідуальна робота.

Форма підсумкового контролю. Підсумковий контроль проводиться з метою встановлення відповідності (вимірювання, оцінювання) здобутих особою результатів навчання вимогам освітньої програми у частині відповідного освітнього компонента. Опанування змісту освітнього компонента «Антимонопольне законодавство» відбувається протягом другого навчального семестру першого року навчання. З навчальної дисципліни «Антимонопольне законодавство» передбачений підсумковий контроль у формі заліку, як для денної, так і для заочної форм здобуття освіти.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання денна/заочна Обсяг 4 кредити ЄКТС, (120 годин)
 Курс 1 Семестр 2

№ теми	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин (аудиторна, самостійна та індивідуальна робота)
1	2	3
1	Поняття, предмет, метод та джерела	14
2	Правовий статус антимонопольних органів України	18
3	Монопольне становище суб`єктів господарювання на ринку	16
4	Правовий статус природних монополій	16
5	Економічна концентрація та узгоджені дії суб`єктів господарювання	16
6	Правове регулювання захисту від недобросовісної конкуренції	18
7	Відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції	22
	Разом	120
	<i>Форма підсумкового контролю</i>	<i>залік</i>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ:

Основна:

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Прийнятий 7 грудня 1984 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – додаток до № 51. – Ст.1122.

-
3. Господарський процесуальний кодекс України. Прийнятий 6 листопада 1991р. // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6. – Ст. 56.
 4. Кримінальний кодекс України. Прийнятий 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25—26. – Ст. 131.
 5. Цивільний кодекс України. Прийнятий 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40– 44. – Ст. 356.
 6. Господарський кодекс України. Прийнятий 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18—22. – Ст. 144.
 7. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26 листопада 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 50. – Ст. 472.
 8. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 7 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 36. – Ст. 164.
 9. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11 січня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64.
 10. Про природні монополії: Закон України від 20 квітня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 30. – Ст. 238.
 11. Бакалінська О.О. Конкурентне право : навч. посіб. / О. О. Бакалінська ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - К. : КНТЕУ, 2010. - 387 с.
 12. Валітов С.С. Конкурентне право України. Навчальний посібник. – К. : «Юрінком Інтер», 2006. – 432с.
 13. Дахно І.І. Антимонопольне право. Курс лекцій. – К. : Четверта хвиля, 1998. – 352 с.
 14. Журик Ю.В. Антимонопольно-конкурентне право України. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 272 с.
 15. Медведєв А.І. Контроль за дотриманням законодавства у сфері конкуренції : навч. посіб. / А. І. Медведєв ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Каф. екон. теорії та конкурент. політики. - К. : КНТЕУ, 2010. - 227 с.
 16. Удалов Т.Г. Конкурентне право України : Навч. посіб. — К.: Школа, 2004. — 496 с.
 17. Бакалінська О.О. Конкурентне право : навч. посіб. О. О. Бакалінська; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. К. : КНТЕУ, 2020. 387 с.

18. Журик Ю.В. Антимонопольно-конкурентне право України. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2019. 272 с.

19. Тотьев К.Ю. Конкурентное право (Правовое регулирование конкуренции). Учебник К.Ю. Тотьев. М., 2019. 320 с.

Додактова:

1. Бакалінська О. Захист економічної конкуренції: окремі питання правового регулювання. *Юридичний журнал*. 2019. № 11. URL: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=868>

2. Журик Ю.В. Розгляд Антимонопольними органами України справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції Ю.В. Журик. Хмельницький, 2018. 147 с.

3. Конкуренція і конкурентна політика : категорії та поняття В.Д. Лагутін, О.О. Бакалінська, О.В. Вертелева та ін.; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. К. : Київ.нац.торг. економ. ун-т, 2020. 320 с.

4. Сус М. С. Захист прав суб'єктів господарювання та кримінальна природа проваджень Антимонопольного комітету України: практика Конституційного Суду України та Верховного Суду. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 1. С. 149-156.

5. Сус М. С. Нормативно-правове забезпечення дотримання прав суб'єктів господарювання під час перевірок Антимонопольного комітету України в контексті антимонопольної реформи в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2024. Вип. 81(1). С. 151-159.

6. Наконечна А. В. Правове регулювання повноважень Антимонопольного комітету України щодо здійснення контролю в сфері банківської діяльності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2024. Вип. 83(2). С. 316-321.

7. Марина А. С. Діяльність Антимонопольного комітету України в умовах воєнного стану. *Український економічний часопис*. 2024. Вип. 6. С. 44-48

8. Григор'єва В. В. Щодо ролі антимонопольного комітету України у реалізації державної конкурентної політики. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Право*. 2024. Вип. 28. С. 39-48.

9. Ліпінський В. В. Звільнення та пом'якшення відповідальності учасників антиконкурентних дій за повідомлення про них антимонопольним органам: питання вдосконалення підстав та процедури. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право.* 2023. Вип. 75(1). С. 239-243

ПОЛІТИКА КУРСУ

Для успішного опанування цього навчального курсу здобувачі мають відвідувати заняття регулярно. Більша частина матеріалу, який виноситься на поточний та підсумковий контроль, базується на лекціях та семінарських заняттях.

Здобувач повинен заходити в аудиторію вчасно, мати з собою матеріали, необхідні для виконання завдань: конспект, навчальний посібник, письмові приладдя. Забороняється відволікати одногрупників та викладача, самовільно залишати аудиторію, вмикати чи вимикати електронне обладнання без дозволу викладача. Забороняється прослуховування та перегляд аудіо- та відеоконтенту, не пов'язаного з темою заняття, а також ведення телефонних розмов в аудиторії під час освітнього процесу. У разі порушення дисципліни викладач має право зобов'язати здобувача написати пояснювальну записку на ім'я завідувача кафедри та/або запропонувати залишити аудиторію. Грубе порушення дисципліни прирівнюється до пропуску заняття без поважної причини.

Поточний контроль здійснюється під час:

- *аудиторної роботи* за допомогою опитування (в т.ч. участь у дискусії), тестування, виконання письмових завдань, вирішення ситуаційних завдань;

- *самостійної та індивідуальної роботи*: ведення конспекту або схематичне подання матеріалу, підготовки мультимедійної презентації, написання есе, складання тестових завдань, ситуаційних задач (кейсів), аналіз судового рішення тощо.

Підсумковий контроль – залік.

За рішенням викладача або кафедри нараховуються заохочувальні бали за наукову діяльність здобувача: підготовка конкурсної наукової роботи, написання фахової наукової статті, участь в засіданнях наукового гуртка кафедри, підготовка доповідей за тематикою засідань гуртка, публікація тез доповідей тощо.

Критерії оцінювання кожного виду аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи, а також наукової діяльності здобувачів визначено *Стандарт організації та критеріїв оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що закріплені за кафедрою права*, затвердженим на засіданні кафедри права (протокол №15 від 25.08.2021 року) Зі Стандартом організації та критеріїв оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що закріплені за кафедрою права можна ознайомитися за посиланням: <https://surl.li/djfmkj> або

Здобувач має відпрацювати пропущені семінарські заняття, надавши викладачеві виконані завдання, які на даних заняттях надавав викладач. Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: здобувачі, які пропустили семінарські заняття або лекції, мають можливість відпрацювати заборгованості під час консультацій, що проводяться викладачем, відповідно до графіку консультацій. Для отримання певної кількості балів здобувач має можливість усно відповісти на питання теми, за якою він має заборгованість або виконати індивідуальну роботу, що складається з завдань, визначених викладачем в кожному окремому випадку (в залежності від обсягу заборгованості).

Здобувач має право оскаржити результати підсумкового контролю шляхом подання апеляції відповідно до п. 9.5 Положення про організацію освітнього процесу (<https://dgu.edu.ua/osvitnia-diyalnist/norm-doc/>).

Освітній процес забезпечується за допомогою системи управління дистанційним навчанням як Moodle. В умовах воєнного стану та/або надзвичайного стану та/або запровадження (посилення) карантинних заходів допускається навчання в режимі онлайн, що передбачає використання таких інструментів дистанційної освіти як Zoom з обов'язком розміщення відповідних посилань у розклад навчальних занять.

Політика доброчесності. Обов'язковою умовою при нарахуванні загальної кількості балів здобувачу, враховується необхідність дотримання принципів політики доброчесності. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

У випадку встановлення випадків академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, обману з боку здобувачів встановлюється академічна відповідальність. До здобувачів застосовуються види відповідальності, передбачені частинами 6 та 7 статті 42 Закону України «Про освіту».

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Виникнення та історія формування законодавства у сфері регулювання конкурентних відносин.
2. Поняття та види порушень законодавства про захист економічної конкуренції.
3. Прийняття рішення у справі про концентрацію.
4. Поняття та загальна характеристика антимонопольно-конкурентного законодавства України.
5. Антиконтурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання.
6. Примусовий поділ (виділ) суб'єктів господарювання.
7. Загальна характеристика Закону України «Про захист економічної конкуренції».
8. Монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання.
9. Поняття та види узгоджених дій.
10. Загальна характеристика конкурентного законодавства країн Європи.
11. Порядок визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку.
12. Узгоджені дії суб'єктів господарювання, що не потребують попереднього одержання дозволу органів Антимонопольного комітету України.
13. Антиконтурельне (антитрестівське) законодавство США.
14. Поняття та види зловживань монопольним становищем на ринку.
15. Загальні засади щодо одержання дозволу органів Антимонопольного комітету України на здійснення узгоджених дій.
16. Міжнародно-правовий захист економічної конкуренції.
17. Антиконтурентні дії органів влади, місцевого самоврядування, адміністративно-господарського управління та контролю.

-
18. Заява про надання дозволу на узгоджені дії суб'єктів господарювання та порядок її подання.
 19. Поняття, ознаки та принципи економічної конкуренції.
 20. Обмежувальна та дискримінаційна діяльність суб'єктів господарювання, об'єднань.
 21. Порядок розгляду заяви про надання дозволу на узгоджені дії суб'єктів господарювання. Попередні висновки, висновки щодо кваліфікацій дій.
 22. Поняття та види монополії.
 23. Подання заяви про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та її розгляд органами Антимонопольного комітету України.
 24. Відповідальність за вчинення узгоджених дій без дозволу органів Антимонопольного комітету України.
 25. Правова основа діяльності та структура Антимонопольного комітету України.
 26. Порядок розгляду справ та прийняття рішень у справах про порушення антимонопольного законодавства органами Антимонопольного комітету України
 27. Поняття та ознаки недобросовісної конкуренції. Порушення, які вважаються проявами недобросовісної конкуренції.
 28. Завдання та основні принципи діяльності Антимонопольного комітету України та його органів.
 29. Перевірка рішень у справах про порушення антимонопольного законодавства, які були прийняті органами Антимонопольного комітету України.
 30. Неправомірне використання ділової репутації суб'єкта господарювання як вид недобросовісної конкуренції.
 31. Правові основи реалізації повноважень Антимонопольного комітету України.
 32. Перегляд рішень у справах про порушення антимонопольного законодавства, які були прийняті органами Антимонопольного комітету України.
 33. Відповідальність за недобросовісну конкуренцію. Види стягнень, що накладаються за здійснення недобросовісної конкуренції.
 34. Система органів Антимонопольного комітету України.
 35. Загальні засади відповідальності за вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

36. Неправомірне збирання, розкриття та використання комерційної таємниці як вид недобросовісної конкуренції.

37. Повноваження Антимонопольного комітету України у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції.

38. Створення перешкод суб'єктам господарювання у процесі конкуренції та досягнення неправомірних переваг у конкуренції як вид недобросовісної конкуренції.

39. Відповідальність згідно із законодавством про захист економічної конкуренції за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства.

40. Повноваження Антимонопольного комітету України у сфері здійснення контролю за узгодженими діями, концентрацією.

41. Правові засади захисту від недобросовісної конкуренції.

42. Відповідальність за порушення законодавства в сфері природних монополій.

43. Повноваження Антимонопольного комітету України у сфері формування та реалізації конкурентної політики, сприяння розвитку конкуренції, нормативного і методичного забезпечення діяльності Антимонопольного комітету України та застосування законодавства про захист економічної конкуренції.

44. Поняття концентрації суб'єктів господарювання. Учасники концентрації.

45. Захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту.

46. Правовий статус територіального відділення Антимонопольного комітету України.

47. Застосування спеціальних захисних заходів для захисту національних товаровиробників від несприятливої іноземної конкуренції.

48. Відповідальність згідно з Кримінальним кодексом України за порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

49. Правове становище та повноваження посадових осіб Антимонопольного комітету України.

50. Випадки обов'язкового отримання дозволу на концентрацію суб'єктів господарювання.

51. Методи регулювання діяльності суб'єктів природних монополій.

52. Система державних органів, що здійснюють державну політику в сфері економічної конкуренції.

-
53. Порядок подання заяви про надання дозволу на концентрацію.
 54. Поняття та ознаки природної монополії. Законодавство України про природні монополії.
 55. Поняття державного контролю за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції.
 56. Порядок розгляду заяви про надання дозволу на концентрацію.
 57. Суб'єкти природних монополій, їх правовий статус.
 58. Перевірки органів Антимонопольного комітету України щодо додержання законодавства про захист економічної конкуренції.
 59. Порухення і розгляд справи про концентрацію.
 60. Система державного регулювання в сфері природних монополій.
 61. Правовий статус Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.
 62. Захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту.
 63. Відповідальність згідно з Кодексом України про адміністративні правопорушення за порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
 64. Порядок утворення і діяльності колегіальних органів Антимонопольного комітету України.
 65. Демонополізація економіки: поняття, суб'єкти та об'єкти.
 66. Особи, які беруть участь у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Докази і доказування у справі.
 67. Поняття, функції та види ринків товарів.
 68. Компетенція адміністративних колегій Антимонопольного комітету України та адміністративних колегій територіального відділення Антимонопольного комітету України.
 69. Способи демонополізації економіки.

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теоретико-прикладні проблеми кримінального процесу» є поглиблене вивчення здобувачами вищої освіти теоретичних та прикладних аспектів практичного застосування кримінального процесуального законодавства України, з урахуванням сучасної та динамічно змінюваної слідчо-судової практики; вироблення вміння орієнтуватися у сучасних проблемах кримінального процесуального права (кримінального судочинства), аналізувати їх та висловлювати власну думку щодо причин їх виникнення, існування і запропонування варіантів вирішення цих проблем; формування практичних навичок правильного (оптимально вірного) застосування кримінального процесуального закону під час проведення слідчо (розшукових) та інших видів процесуальних дій, прийнятті та оформленні процесуальних рішень.

Вивчення цієї дисципліни має сприяти вихованню поважного ставлення до національного та міжнародного законодавства, як важливого засобу захисту прав, свобод та законних інтересів людини, а також всіх учасників кримінально процесуальних відносин; забезпечення належного рівня захисту гарантованих Конституцією України, інтересів людини, суспільства і держави від злочинних посягань, застосування до кожного учасника кримінального провадження належної правової процедури у правозастосовній діяльності.

Результати вивчення навчальної дисципліни «Теоретико-прикладні проблеми кримінального процесу». Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні набути **компетентності**:

Загальні (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові) (СК):

СК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК 6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК 7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК12. Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК16. Здатність самостійно готувати проекти процесуальних та інших документів

За підсумками опанування матеріалу курсу студенти мають продемонструвати наступні **програмні результати навчання (ПРН):**

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

Передумовою для вивчення навчальної дисципліни є попереднє опанування навчальних дисциплін: Теорія держави та права; Конституційне право України; Судові та правоохоронні органи України; Адвокатура України; Кримінальне процесуальне право; Дізнання; Процесуальні акти досудового розслідування тощо.

Форми проведення занять: лекції, семінарські та практичні заняття.

Форма підсумкового контролю. Підсумковий контроль проводиться з метою встановлення відповідності (вимірювання, оцінювання) здобутих особою результатів навчання вимогам освітньої програми у частині відповідного освітнього компонента. Опанування змісту освітнього компоненту «Теоретико-прикладні проблеми кримінального процесу» відбувається протягом весняного семестру першого року навчання. З навчальної дисципліни «Теоретико-прикладні проблеми

кримінального процесу» передбачений підсумковий контроль у формі **ЗАЛІКУ**, як для денної, так і заочної форм здобуття освіти.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання денна/заочна Обсяг 4 кредити ЄКТС, (120 годин)
 Курс 1 Семестр 2

№ теми	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин (аудиторна, самостійна та індивідуальна робота)
1	2	3
1	Теоретико-прикладні проблеми кримінального процесу на етапі початку кримінального провадження	12
2	Теоретико-прикладні проблеми кримінального процесу під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження	12
3	Теоретико-прикладні проблеми кримінального процесу під час обрання, зміни та продовження строку дії запобіжних заходів	10
4	Теоретико-прикладні проблеми кримінального процесу під час проведення слідчих (розшукових) дій	12
5	Теоретико-прикладні проблеми кримінального процесу під час проведення та оформлення результатів негласних слідчих (розшукових) дій	10
6	Теоретико-прикладні проблеми кримінального процесу під час здійснення функції судового контролю за обмеженням прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження	10
7	Теоретико-прикладні проблеми кримінального процесу під час здійснення прокурорського нагляду у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням	8
8	Теоретико-прикладні проблеми кримінального процесу під час провадження в суді першої інстанції	10

9	Теоретико-прикладні проблеми кримінального процесу під час перегляду судових рішень	10
10	Теоретико-прикладні проблеми кримінального процесу під час застосування особливих порядків кримінального провадження	8
11	Теоретико-прикладні проблеми кримінального процесу під час надання та отримання міжнародно правової допомоги (міжнародного співробітництва)	18
	Разом	120
	<i>Форма підсумкового контролю</i>	<i>залік</i>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ:

Основна:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції: підписана від імені України 11.12.2003 р.; ратифікована 18.10.2006 р.; набрала чинності для України 01.01.2010 р. Офіційний вісник України. 2010. № 10. Ст. 506.
3. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією: підписана від імені України 27.01.1999 р.; ратифікована 18.10.2006 р., набрала чинності для України 01.03.2010 р. Офіційний вісник України. 2010. № 15. Ст. 717.
4. Кримінальний кодекс України: Закон від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
5. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон від 3.04.2012 № 4651-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
7. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/print1511514732405635>

Підручники:

1. Кримінальний процес : підруч. С. В. Банах, Н. З. Рогатинська, А. М. Сарахман. Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2016. 264 с.
2. Кримінальний процес : підручник / І. В. Басиста, Р. І. Благута, І. В. Гловюк та ін. ; за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. Ч. 1. 492 с.
3. Кримінальний процес : підручник / О.В. Капліна, О.Г. Шило, В.М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило. Харків : Право, 2018. 584 с.
4. Кримінальний процес України: Академічний курс: у 3 т. Т. 1: Загальна частина / за ред. акад. НАПрН України, д-ра юрид. наук, проф. В.Т. Нора, д-ра юрид. наук, проф. Н.Р. Бобечка. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 912 с.
5. Кримінальний процес України: загальна частина: підручник Р.І. Благута, Ю.В.Гуцуляк, О.М. Дуфенюк та ін.; за зал.ред. А.Я. Хитри, Р.М. Шехавцова, В.В.Луцика. Львів. ЛьВДУВС, 2019 Ч.1. 532 с.
6. Кримінальний процес України: підручник / за ред. С.В. Ківалова та С.М. Цуцкірідзе. Одеса: Юридика, 2023. 1104 с.
7. Кримінальний процес: підручник / [Л. Д. Удалова, В. В. Рожнова, Д. П. Письменний та ін.]; за заг. ред. Д. П. Письменного, Л. Д. Удалової, М. А. Погорецького, С. С. Чернявського. Київ:, «Центр учбової літератури», 2021. 780 с.
8. Кримінальний процес: підручник / Л. Д. Удалова, В. В. Рожнова, Д. П. Письменний та ін.; за заг. ред. Д.П. Письменного, Л.Д. Удалової, М.А. Погорецького, С.С. Чернявського. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 780 с.
9. Кримінальний процес: підручник / О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін.; за заг. ред. О.В. Капліної, О.Г. Шило; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2019. 584 с.
10. Кримінальний процес: підручник. Ч. 1. / І. В. Басиста, Р. І. Благута, І. В. Гловюк та ін.; за заг. ред. А. Я. Хитри, Р. М. Шехавцова. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 492 с.
11. Особливі порядки кримінального провадження : підручник / [О.В. Капліна, О.І. Марочкін, М.І.Демура та ін.] ; за ред. О.В. Капліної; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2024. 366 с.

Навчальні посібники, інші дидактичні та методичні матеріали:

1. Виконавче провадження: теорія та практика : монографія / [Р. Ф. Ханова, С. О. Кравцов, І. О. Ізарова та ін.] ; за заг. ред. Р. Ф. Ханової, С. О. Кравцова. Харків : Право, 2021. 672 с.
2. Гуртієва Л., Лукашкіна Т. Теорія доказів у кримінальному провадженні : навч.-метод. посібник. Вид. 2-ге, доп. ; Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2024. 192 с.
3. Докази та доказування у кримінальному провадженні: навч. посібник / Р.І. Благута, Ю.В. Гуцуляк, О.М. Дуфенюк та ін. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 272 с.
4. Досудове розслідування : навч.-метод. посіб. / [Ю. П. Аленін, Л. І. Аркуша, І. В. Гловюк, В. К. Волошина, О. В. Малахова, О. О. Торбас] ; за ред. В. К. Волошиної. Одеса : Нац. ун-т «Одеська юридична академія», 2020. 141 с.
5. Досудове розслідування кримінальних проступків [Текст] : метод. рек. / [С. С. Чернявський, М. С. Цуцкірідзе, Р. М. Дударець та ін.]. Вид. друге, перероб. та доповн. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 230 с.
6. Затримання особи. Гарантії недоторканості та безпеки. Нормативно-правові акти. Роз'яснення. Судова практика / за заг. ред. К. П. Коваль, В. С. Ковальського. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 336 с
7. Злочинна колаборація в умовах збройної агресії: практич. порадник з кримінально-правової оцінки та розмежування / за заг. ред. В.В. Малюка. Київ: Алерта, 2023. С. 73.
8. Кримінальне процесуальне право : навч. посібн. Львів: ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького, 2024. 234 с.
9. Кримінальний процес України у питаннях і відповідях: навч. посіб. / Л.Д. Удалова, М.А. Макаров, Ю.І. Азаров, С.О. Заїка, О.В. Кубарева, О. В. Римарчук, В.В. Рожнова, Д.О. Савицький, А.В. Форостяний, О.Ю. Хабло. Вид. 5-те, переробл. і доповн. Київ, 2020. 497 с.
10. Кримінальний процес України у питаннях і відповідях: навч. посіб. / Л. Д. Удалова, М. А. Макаров, Ю.І. Азаров, С. О. Заїка, О. В. Кубарева, О. В. Римарчук, В. В. Рожнова, Д. О. Савицький, А. В. Форостяний, О. Ю. Хабло. Видання 5-те, переробл. і доповн. Київ, 2020. 497 с.

-
- 11.Кримінальний процесуальний кодекс України з постатейним коментарем, висновками Верховного Суду : станом на 01.01.2021 / [упоряд. С. Г. Туманов]. – 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2021. 1008 с.
- 12.Крицька І.О. Речові докази у кримінальному провадженні: монографія. Харків: Право, 2018. 280 с.
- 13.Кучинська О.П., Циганюк Ю.В. Кримінальний процес України: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2022. 480 с.
- 14.Лапкін А.В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми. Харків: Право, 2020. 1304 с.
- 15.Молдован В. В., Молдован А. В. Слідчі (розшукові) дії : навч.- практ. посіб. Київ : Алерта, 2019. 310 с.
- 16.Навроцька В.В. Особливі порядки кримінального провадження: монографія. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 169 с. :
- 17.Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України: Тertiшник В.М. Вид. 17-те, доповн. і перероб. Київ : Альтера, 2020. 1088 с.
- 18.Негласні слідчі (розшукові) дії [Текст] : навч. посіб. / Албул С. В. [та ін.] ; [за заг. ред. С. А. Дроботова]. Київ : Вістка, 2022. 470 с.
- 19.Негласні слідчі (розшукові) дії [Текст] : навч.-наоч. посіб. / [К. К. Арушанян та ін. ; за заг. ред. доктора юрид. наук, проф. А. В. Столітнього]. Оновл. вид. Київ : Норма права, 2021. 109 с.
- 20.Особливості проведення допиту неповнолітніх [Текст] : [метод. рек.] / [М. С. Цуцкірідзе та ін.] ; Донец. держ. ун-т внутр. справ, Нац. поліція України, Голов. слідче упр. Київ : 7БЦ, 2021. 108 с.
- 21.Розслідування колабораційної діяльності : практ. посібник / Є.О. Письменський, С. В. Головкін, А. В. Коваленко, В. В. Коваленко. Івано-Франківськ : ФОП Голіней О. В., 2023. С. 281.
- 22.Смоков С. М. Вилучення майна під час кримінального провадження : монографія / С. М. Смоков, А. В. Холостенко, Д. В. Лісніченко. Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2020. 288 с.
- 23.Тertiшник В. М. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. [16-те вид., допов. і перероб.]. Київ : Алерта, 2020. 1070 с.

Монографії та інші наукові видання:

1. Ахтирська Н.М. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження : теоретичні та практичні аспекти : монографія. Київ: Логос, 2019. 576 с.
2. Бабаєва О. В. Підготовче провадження у системі стадій кримінального процесу України : монографія / О.В. Бабаєва ; [наук. ред. О.Г. Шило]. Харків : Право, 2020. 272 с.
3. Бабіков О. П. Провокація злочину як неправомірна практика одержання доказів під час проведення негласних заходів в історичному контексті та шляхи вдосконалення законодавства у цій сфері. Прикарпатський юридичний вісник. 2024. № 2 (55). С. 111-116.
4. Барган С. С. Проблеми нормативного регулювання процесуальних засобів пізнавальної діяльності слідчого. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. № 1. С. 560-565.
5. Бережний С. Питання допустимості доказів у теорії кримінального процесу та в судовій практиці. Юридичний вісник. 2024. № 4. С. 14-20.
6. Белова М. В, Белов Д. М. Імплементція штучного інтелекта в досудове розслідування кримінальних справ: міжнародний досвід. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. № 2. С.448-453.
7. Боржецька Н. Л. Процесуальні дії як поняття українського кримінального процесу. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Том 3. № 88. С. 123-127.
8. Галась І. В. Тимчасове вилучення майна як захід забезпечення кримінального провадження : дис. ... канд юрид наук. Київ, 2019. 193 с.
9. Ганенко І. С. Практичні аспекти впровадження міжнародних стандартів у національний кримінальний процес щодо захисту прав людини в умовах збройного конфлікту. Морська безпека та оборона. 2025. № 1. С. 3-10. <https://doi.org/10.32782/msd/2025.1/01>.
10. Гловюк І. В. Розвиток політики МКС стосовно ордерів по ситуації в Україні. Злочинність і протидія їй в умовах війни та у повоєнній перспективі: міждисциплінарна панорама : зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 19 квіт. 2024 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; Кримінол. асоц. України. Вінниця : ХНУВС, 2024 С. 354-359.

-
11. Головка М.Б. До питання експертизи державних таємниць у кримінальному провадженні. *Право і суспільство*. 2020. № 1. Частина 2. С. 156-162.
12. Горбань О.М. Актуальні питання визнання доказів допустимими в кримінальному процесі. *Наукові перспективи*. 2023. № 12 (42). С. 478-486.
13. Грамма О.О. Щодо виділення права на реабілітацію як окремого інституту кримінального процесу. *Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова*. Одеса : Фенікс, 2025. Т. 1. С. 601-603.
14. Гринюк В.О. Функція обвинувачення в кримінальному провадженні України: теорія та практика: монографія. Київ: Алерта, 2016. 358 с.
15. Гуменюк А.С. Допустимість доказів у кримінальному процесі: доктринальні підходи. *Європейські орієнтири розвитку України: нові виміри у воєнний час : у 2 т. : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 16 травня 2025 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова*. Одеса : Фенікс, 2025. Т. 1. С. 603-609.
16. Дмитренко А. А., Мазур М. Р. Особливості медіації у кримінальному провадженні України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2021. № 67. С. 273-277.
17. Єдність судової практики у вимірі стандартів якості кримінального процесуального законодавства України : монографія / за заг. ред. О. Г. Шило ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса. Харків : Право, 2023. 352 с.
18. Забезпечення прав, свобод і законних інтересів особи на стадії досудового розслідування: монографія / В. Г. Дрозд, А. В. Пономаренко, С. Є. Абламський та ін. ; Держ. наук.-досл. ін-т. ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 498 с.
19. Коваль О. І. Процесуальні дії в порядку надання міжнародної правової допомоги на території України. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2022. № 6. С. 217-222.
20. Ковальова О. В. Форми використання спеціальних знань в інформаційному забезпеченні досудового розслідування. *Кримінально-процесуальне право та криміналістика*. 2022. № 2. С. 215-221.

-
- 21.Ковальчук С.О. Вчення про речові докази у кримінальному процесі: теоретико-правові та практичні основи: монографія. Івано-Франківськ: Видавець Супрун В.П., 2017. 618 с.
- 22.Когутич І.І., Бабунич В.М. Теорія і практика перехресного допиту в суді: процесуальні і криміналістичні аспекти: монографія. Тернопіль: Підручники і посібники. 2015. 160 с.
- 23.Когутич І.І., Максимішин Н.М. Судовий допит: процесуальне і криміналістичне дослідження: монографія. Львів, Колір ПРО 2019. 238 с.
- 24.Косохатко Б. С. Суб'єкти розслідування воєнних злочинів та їх можливості в рамках кримінального процесу. Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. №1. С. 725-730.
- 25.Крикунов О. В., Старко О. Л. Верховенство права як засада кримінального процесу та правоохоронної діяльності. Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. Том 3. № 3. С. 66-71.
- 26.Кримчук С.Г. Теоретико-правові та прикладні основи здійснення повідомлення про підозру в кримінальному провадженні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2020. 229 с.
27. Крушеницький А. В. Витребування та отримання речей і документів як засіб збирання доказів у кримінальному провадженні: дис. ... д-ра філософії в галузі права. Кропивницький: Донецький державний університет внутрішніх справ. 2023. 246 с.
- 28.Кузубова Т. О. Правові засади інституту тимчасового доступу до речей і документів у кримінальному провадженні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2019. 270 с.
- 29.Ліхтанська А. П., Михайлов В. О. Практичне застосування штучного інтелекту у кримінальному провадженні. *Dictum factum*. 2024. № 1 (15). С. 124-125.
- 30.Лотиш Т. В. Застосування штучного інтелекту при мотивуванні судових рішень у кримінальному процесі. *Journal «ScienceRise: Juridical Science»*. 2024. № 1 (27).С. 52-57.
- 31.Лупій С., Крижановський А. Слідчі (розшукові) дії: поняття, значення та види. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія: «Юридичні науки». 2022. № 4 (36). С. 210-215.

-
- 32.Макаров М. А. Теорія та практика здійснення судового контролю у кримінальному процесі : монографія. Київ : Кафедра, 2017. 434 с.
- 33.Мирошниченко Ю. Поняття та види процесуальних дій суду в кримінальному провадженні. Law. State. Technology. 2022. Вип. 1. С. 130–135.
- 34.Михайленко В. В. Реалізація засади верховенства права у кримінальному провадженні: монографія. Київ: ПАЛИВОДА А. В., 2019. 256 с.
- 35.Моторигіна М. Г. Сторона захисту в судовому провадженні у першій інстанції: монографія; за науковою редакцією д.ю.н., проф. О. В. Капліної. Харків: Оберіг, 2018. 306 с.
- 36.Нор В. Т., Крикливець Д. Є. Реалізація засади змагальності під час розгляду скарг слідчим суддею: монографія. Львів: Вид-во ТзОВ «Колір ПРО», 2017. 376 с.
- 37.Панова А. В. Визнання доказів недопустимими у кримінальному провадженні : монографія / А. В. Панова. Харків : Право, 2017. 256 с.
- 38.Пархоменко Н. М. Відновне правосуддя як юридична категорія і інститут права: концептуальні аспекти сутності та змісту. Слово Національної школи суддів України. 2024. № 3 (48). С. 42-51.
- 39.Попок В.В. Міжнародне кримінально-процесуальне право: постановка питання. Вісник пенітенціарної асоціації України. 2021. №1 (15). С. 141-156.
- 40.Предместніков О. Г. Бехтер А. Р. Використання інноваційних технологій у кримінально-процесуальному праві: виклики та можливості. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. № 82. С.117-122.
- 41.Проведення слідчих (розшукових) дій у кримінальному провадженні: проблеми теорії та практики [Текст] : монографія / Яна Юріївна Конюшенко ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : Факт, 2020. 476 с.
- 42.Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми : монографія / А. В. Лапкін. Харків : Право, 2020. 1304 с.
- 43.Родіонова Т. В. Між алгоритмом і справедливістю: дегуманізаційні ризики автоматизації кримінального провадження. Правова держава. 2025. № 58. С. 210-219.
- 44.Світлічний І. Співвідношення угоди про примирення та медіації в кримінальному процесі відновного правосуддя щодо неповнолітніх. Grail of Science. 2024. № 44. С. 86-95.

-
- 45.Світлічний І., Ахмаді А., Світлічна М. Відновне правосуддя у протидії злочинності в країнах сходу: традиційні цінності та кримінальне право. Молодий вчений. 2024. № 4 (128). С. 179-182.
- 46.Свинаренко Ю.П. Шкута О.О. Нормативно-правове регулювання взаємодії оперативних підрозділів з органами дізнання та досудового слідства. Правові новели. 2024. № 22 Т. 3. С. 131-136.
- 47.Сиза Н. П. Обов'язковість судових рішень як загальна засада кримінального провадження. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2023. № 3. С. 254-260.
- 48.Січко С. О. Загальні положення досудового розслідування : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2021. 231 с.
- 49.Скрипник А. В. Використання цифрової інформації в кримінальному процесуальному доказуванні : монографія. Харків : Право, 2022. 408 с.
- 50.Скрипник Д.О. Правові позиції Верховного Суду в кримінальному провадженні: монографія / за наук. ред. В.К. Волошина. Київ: Алерта, 2024. 232 с.
- 51.Слінько С. В., Максимова Л.О. Гарантії кримінального процесу. Право.ua. 2024. № 1. С. 59-64. DOI: <https://doi.org/10.32782/LAW.UA.2024.1.10>.
- 52.Сліпченко В.І. Обставини, що підлягають встановленню під час перевірки заяви та повідомлення про злочин. Правові новели: науковий юридичний журнал. 2020. № 11. С.281-290.
- 53.Степаненко А. С. Стандарт доказування «поза розумним сумнівом» у кримінальному провадженні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.09, Одеса, 2017. 20 с.
- 54.Тализіна Я.О. Використання конфіденційного співробітництва у кримінальному провадженні : монографія / наук. ред. І.А. Тітко. Київ : Алерта, 2023. 304 с.
- 55.Тализіна Я.О. Негласні слідчі (розшукові) дії: науково-практичний коментар глави 21 КПК України з постатейними правовими позиціями Верховного Суду. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 704 с.
- 56.Теоретичні та практичні проблеми забезпечення конституційних прав особи при проведенні в її житлі чи іншому володінні слідчих (розшукових) дій [Текст] : монографія / Тарасюк Сергій Миколайович. Київ : 7БЦ, 2021. 226 с.

-
- 57.Тесленко І.О. Вплив діджиталізації на кримінальний процес в Україні. Злочинність і протидія їй в умовах війни та у повоєнній перспективі: Зб. тез доп. Міжнародної науково-практичної конференції (19 квітня 2024 р. м. Вінниця). Вінниця, 2024. С. 470-474. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e51bf3fe-1e26-4f29-a54b-b4d7b465f3f2/content>.
- 58.Тетерятник Г. К. Кримінальне провадження в умовах надзвичайних правових режимів: теоретико-методологічні та праксеологічні основи: монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 500 с.
- 59.Тішин М. Забезпечення прокурором допустимості фактичних даних, зібраних за результатами проведення слідчих (розшукових) дій : дис. ... д-ра. філос. : 081 Право. Львів, 2024. 220 с.
- 60.Удалова Л. Д., Токаренко К. В. Закриття кримінального провадження: Монографія. Київ: Видавничий центр «Кафедра», 2016. 168 с.
- 61.Фаринник В. І. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження: теорія та практика : монографія / В. І. Фаринник. Київ : Алерта, 2017. 548 с.
- 62.Фігурський В. М. Докази в електронній формі у кримінальному провадженні. Галицькі студії. Юридичні науки. 2023. № 4. С. 97-105.
- 63.Шаренко С. Л. Теоретико-прикладні основи діяльності слідчого судді в кримінальному провадженні : монографія Харків : Право, 2021. 480 с.
- 64.Шевченко В. Проблемні аспекти доказування у кримінальних провадженнях. Дослідження та інновації. 2025. Том 1 № 2 (5). С. 56-62.
- 65.Шендрік Ю.В. Дотримання прав людини у кримінальному провадженні під час воєнного стану. Юридичний науковий електричний журнал. 2024. №4. С. 655-658.
- 66.Шерудило В.О. Процесуальний порядок проведення негласних слідчих (розшукових) дій, пов'язаних з втручанням у приватне спілкування : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2018. 264 с.
67. Шило О. Г. Роль Верховного Суду в механізмі забезпечення сталості та єдності судової практики: окремі аспекти. Вісник Національної академії правових наук України. 2020. Т. 27. № 3. С. 157-174.

68. Шокало Н. В. Цифрові технології у кримінальному процесі: виклики та перспективи. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 5. С. 120-125.

69. Шумейко Д.О. Здійснення спеціального кримінального провадження в Україні: теорія і практика : монографія. Київ : Алерта, 2020. 438 с.

70. Юзікова Н.С. Інформаційна безпека у системі заходів запобігання кримінальним правопорушенням у сфері інформаційних технологій: досвід країн ЄС та США. Аналітичне порівняльне правознавство. 2023. С. 506-511.

71. Юрчишин В. Д., Мендик Л. В. Прагматичний кримінальний процес: основні ознаки та його види. Наукові перспективи. 2023. № 2. С. 286-291.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Для успішного опанування цього навчального курсу здобувачі мають відвідувати заняття регулярно. Більша частина матеріалу, який виноситься на поточний та підсумковий контроль, базується на лекціях та семінарських заняттях.

Здобувач повинен підключатися на заняття вчасно, мати з собою матеріали, необхідні для виконання завдань: конспект (письмовий або в електронному виді), навчальний посібник. Забороняється відволікати одногрупників та викладача, самовільно відключатися від заняття. Забороняється паралельне прослуховування та перегляд аудіо- та відеоконтенту, не пов'язаного з темою заняття, а також ведення телефонних розмов під час освітнього процесу. У разі порушення дисципліни викладач має право зобов'язати здобувача написати пояснювальну записку на ім'я завідувача кафедри та/або запропонувати залишити конференцію. Грубе порушення дисципліни прирівнюється до пропуску заняття без поважної причини.

Поточний контроль здійснюється під час:

- аудиторної роботи за допомогою опитування (в т.ч. участь у дискусії), тестування, виконання письмових завдань, вирішення ситуаційних завдань;
- самостійної та індивідуальної роботи: ведення конспекту або схематичне подання матеріалу, підготовки мультимедійної презентації, написання есе, складання тестових завдань, ситуаційних задач (кейсів), аналіз судового рішення/прецедентів тощо.

Підсумковий контроль – залік.

За рішенням викладача або кафедри нараховуються заохочувальні бали за наукову діяльність здобувача: підготовка конкурсної наукової роботи, написання фахової наукової статті, участь в засіданнях наукового гуртка кафедри, підготовка доповідей за тематикою засідань гуртка, публікація тез доповідей тощо.

Критерії оцінювання кожного виду аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи, а також наукової діяльності здобувачів визначено Стандарт організації та критеріїв оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що закріплені за кафедрою права, затвердженим на засіданні кафедри права (протокол №15 від 25.08.2021 року). Зі Стандартом організації та критеріїв оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що закріплені за кафедрою права можна ознайомитися за посиланням <https://surl.li/djfmkj> або

Здобувач має відпрацювати пропущені семінарські заняття, надавши викладачеві виконані завдання, які на таких заняттях надавав викладач. Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: здобувачі, які пропустили семінарські заняття або лекції, мають можливість відпрацювати заборгованості під час консультацій, що проводяться викладачем, відповідно до графіку консультацій. Для отримання певної кількості балів здобувач має можливість усно відповісти на питання теми, за якою він має заборгованість або виконати індивідуальну роботу, що складається з завдань, визначених викладачем в кожному окремому випадку (в залежності від обсягу заборгованості).

Здобувач має право оскаржити результати підсумкового контролю шляхом подання апеляції відповідно до п. 9.5 Положення про організацію освітнього процесу (<https://dgu.edu.ua/osvitnia-diyalnist/norm-doc/>).

Освітній процес забезпечується за допомогою системи управління дистанційним навчанням як Moodle. У випадку продовження воєнного стану навчання проводиться в режимі онлайн, що передбачає використання таких інструментів дистанційної освіти як Zoom з обов'язком розміщення відповідних посилань у розклад навчальних занять.

Політика доброчесності. Обов'язковою умовою при нарахуванні загальної кількості балів здобувачу, враховується необхідність дотримання принципів політики доброчесності. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилання на джерела інформації у разі використання ідей,

розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

У випадку встановлення випадків академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, обману з боку здобувачів встановлюється академічна відповідальність. До здобувачів застосовуються види відповідальності, передбачені частинами 6 та 7 статті 42 Закону України «Про освіту».

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Проблеми визначення дізнавачем, слідчим, прокурором достатності підстав для внесення відомостей до ЄРДР.
2. Проблеми розмежування кримінально процесуальної компетенції дізнавача, слідчого, прокурора та слідчого судді на етапі початку кримінального провадження.
3. Проблеми визначення підслідності на етапі внесення відомостей до ЄРДР.
4. Проблеми оскарження невнесення відомостей до ЄРДР.
5. Існуюча система заходів забезпечення кримінального провадження та проблеми її ефективності.
6. Можливі проблеми обґрунтування наявності мети та пропорційності застосування виду заходу забезпечення кримінального провадження.
7. Типові випадки порушення правил та умов застосування такого заходу забезпечення кримінального провадження, як виклик та привід.
8. Типові випадки порушення правил та умов застосування такого заходу забезпечення кримінального провадження, як накладення грошового стягнення та тимчасового обмеження у користуванні спеціальним правом.
9. Типові випадки порушення правил та умов застосування такого заходу забезпечення кримінального провадження, як відсторонення від посади та тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя.
10. Типові випадки порушення правил та умов застосування такого заходу забезпечення кримінального провадження, як тимчасового доступу до речей і документів.

-
11. Типові випадки порушення правил та умов застосування такого заходу забезпечення кримінального провадження, як тимчасового вилучення майна.
 12. Типові випадки порушення правил та умов застосування такого заходу забезпечення кримінального провадження, як арешт майна.
 13. Типові випадки порушення правил та умов застосування такого заходу забезпечення кримінального провадження, як затримання особи.
 14. Існуючі проблеми обґрунтування ризиків для кримінального провадження, як підстава обрання конкретного виду запобіжного заходу.
 15. Існуючі проблеми слідчо-судової практики під час визначення підстав для застосування запобіжного заходу.
 16. Існуючі проблеми слідчо-судової практики при врахуванні обставин, які враховуються при обранні запобіжного заходу.
 17. Існуючі проблеми слідчо-судової практики при обґрунтуванні доцільності застосування особистого зобов'язання.
 18. Існуючі проблеми слідчо-судової практики при обґрунтуванні доцільності застосування особистої поруки.
 19. Існуючі проблеми слідчо-судової практики при обґрунтуванні доцільності застосування застави.
 20. Існуючі проблеми слідчо-судової практики при обґрунтуванні доцільності застосування домашнього арешту.
 21. Існуючі проблеми слідчо-судової практики при обґрунтуванні доцільності застосування тримання під вартою.
 22. Розмежування доцільності застосування огляду місця події та обшуку.
 23. Належність та достатність визначення правової підстави для проведення обшуку (проникнення до житла) без ухвали слідчого судді.
 24. Проблеми визначення процесуального статусу особи перед її допитом у статусі свідка або підозрюваного.
 25. Достатність підстав для проведення негласних слідчих (розшукових) дій.
 26. Проблеми проведення негласних слідчих (розшукових) дій до постановлення ухвали слідчого судді.
 27. Існуючі проблеми фіксація ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій.

-
28. Проблеми використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні.
 29. Проблеми в організації та проведенні втручання у приватне спілкування.
 30. Проблеми в організації та проведенні аудіо-, відео- контролю особи.
 31. Проблеми в організації та проведенні накладення арешту на кореспонденцію, її огляду та виїмки.
 32. Проблеми в організації та проведенні зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж.
 33. Проблеми в організації та проведенні зняття інформації з електронних інформаційних систем.
 34. Актуальні питання, що виникають під час дослідження інформації, отриманої при застосуванні технічних засобів.
 35. Проблеми визначення меж та предмету судового контролю під час досудового розслідування.
 36. Загальні проблеми оскарження бездіяльності, дій та рішень слідчого, прокурора.
 37. Проблеми оскарження факту невнесення відомостей до ЄРДР.
 38. Проблеми що виникають під час оскарження рішення слідчого, дізнавача, прокурора про зупинення досудового розслідування.
 39. Проблеми що виникають під час оскарження рішення слідчого, дізнавача про закриття кримінального провадження (або провадження щодо юридичної особи).
 40. Проблеми що виникають під час оскарження рішення прокурора, слідчого, дізнавача про відмову у визнанні потерпілим.
 41. Проблеми що виникають під час оскарження рішення слідчого, дізнавача, прокурора про відмову в задоволенні клопотання про проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій.
 42. Проблеми що виникають під час оскарження рішення слідчого, дізнавача, прокурора про зміну порядку досудового розслідування.
 43. Проблеми що виникають під час оскарження рішення прокурора про відмову в задоволенні скарги на недотримання розумних строків слідчим, дізнавачем, прокурором під час досудового розслідування.

-
44. Проблеми що виникають під час оскарження повідомлення слідчого, дізнавача, прокурора про підозру.
45. Проблеми що виникають під час оскарження відмови слідчого, дізнавача, прокурора в задоволенні клопотання про закриття кримінального провадження.
46. Проблеми що виникають під час оскарження недотримання розумних строків прокурору.
47. Проблеми що виникають під час погодження прокурором клопотань слідчого, дізнавача.
48. Проблеми що виникають під час виконання вказівок прокурора.
49. Проблеми що виникають під час об'єднання і виділення матеріалів досудового розслідування.
50. Проблеми що виникають під час визначення прокурором підслідності кримінальних правопорушень.
51. Проблеми що виникають під час прийняття рішення про завершення досудового розслідування.
52. Проблеми що виникають під час обрання, продовження, змінити чи скасуванні запобіжного заходу обвинуваченому під час підготовчого провадження або під час судового розгляду.
53. Проблеми що виникають під час визначення порядку дослідження доказів в суді першої інстанції.
54. Проблеми що виникають під час визначення меж дослідження доказів.
55. Проблеми що виникають під час визнання судом недопустимості або очевидної недопустимості доказів в судовому розгляді.
56. Проблеми що виникають під час ухвалення обвинувального вироку (в частині його вмотивованості).
57. Проблеми що виникають під час ухвалення виправдувального вироку (в частині його вмотивованості).
58. Проблеми що виникають під час реалізації право на апеляційне оскарження вироку або ухвали.
59. Проблеми що виникають під час реалізації право на касаційне оскарження вироку або ухвали.

-
60. Проблеми що виникають під час провадження за новоявленими обставинами.
61. Проблеми що виникають під час кримінального провадження на підставі угод.
62. Проблеми що виникають під час кримінального провадження у формі приватного обвинувачення.
63. Проблеми що виникають під час кримінального провадження щодо окремої категорії осіб.
64. Проблеми що виникають під час кримінального провадження щодо неповнолітніх.
65. Проблеми що виникають під час кримінального провадження, яке містить відомості, що становлять державну таємницю.
66. Проблеми що виникають під час кримінального провадження на території дипломатичних представництв, консульських установ України, на повітряному, морському чи річковому судні, що перебуває за межами України під прапором або з розпізнавальним знаком України, якщо це судно приписано до порту, розташованого в Україні.
67. Проблеми, що виникають під час міжнародного співробітництва у кримінальних провадженнях.
68. Проблеми, що виникають під час видачі особи (екстрадиції).
69. Проблеми що виникають під час перейняття кримінального провадження.
70. Проблеми що виникають під час екстрадиційної перевірки та екстрадиційного арешту.

НОРМОТВОРЧІСТЬ ТА ЮРИДИЧНА ТЕХНІКА У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ (АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ)

Метою навчальної дисципліни «Нормотворчість та юридична техніка у зарубіжних країнах» (англійською мовою) є вивчення загальних питань техніки нормотворчості, основних принципів нормотворчої діяльності Європейського суду з прав людини, особливостей укладання нормативно-правових актів у системі європейського судочинства згідно з вимогами нормотворчої техніки, розвиток у слухачів відповідальності за правильне юридико-лінгвістичне оформлення документів та усвідомлення потреби дотримання правил юридичної техніки, законів юридичного мовлення, мовностильових норм при формулюванні правових приписів і правових рішень, уміння юридично грамотно висловлювати свої думки.

Вивчення цієї навчальної дисципліни має три основних мети: загальноосвітню, правознавчу і практичну.

- ✓ *Загальноосвітнє значення цієї дисципліни пов'язане з необхідністю підвищення загальної культури студентів – майбутніх юристів.*
- ✓ *Правознавча мета дисципліни полягає в отриманні теоретичних і практичних знань про нормотворчу діяльність Європейського суду з прав людини, особливості укладання нормативно-правових актів у системі європейського судочинства згідно з вимогами нормотворчої техніки.*
- ✓ *Практичне значення дисципліни пов'язане з вивченням особливостей нормотворчого процесу Європейського суду з прав людини.*

Вивчення навчальної дисципліни спрямовано на отримання наступних **компетентностей**:

Загальні (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові) (СК):

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК16. Здатність самостійно готувати проекти процесуальних та інших документів.

За підсумками опанування матеріалу курсу студенти мають продемонструвати наступні **програмні результати навчання (ПРН)**:

ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН5. Вільно спілкуватися правничою іноземною мовою (однією з офіційних мов Ради Європи) усно і письмово.

ПРН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

Згідно з вимогами освітньої програми Здобувачі в результаті вивчення навчальної дисципліни «Нормотворчість та юридична техніка у зарубіжних країнах» (англійською мовою) повинні **знати**:

1) структурно-семантичні особливості іншомовної термінології юридичного профілю; різні структурні види іншомовних юридичних термінів: терміни слова,

термінологічні словосполучення, аббревіатури; особливості офіційно-ділового стилю мовлення;

2) лексичний мінімум, який складається з 1500-2000 одиниць стилістично-нейтрального та загальнонаукового характеру; термінологічний мінімум: 300-400 базових юридичних термінів; граматичний мінімум, який охоплює ключові положення морфології та синтаксису і дозволяє правильно розуміти зміст іншомовних джерел та вести бесіду за професійною тематикою;

3) основні види і форми перекладу; специфіку перекладу фахових терміноодиниць та аббревіатур в юридичній документації; послідовність і логіку викладання інформації у текстах нормативно-правових та індивідуальних актів; правильне оформлення і розташування реквізитів у нормативно-правових та індивідуальних актах; порядок складання якісних нормативно-правових та індивідуальних актів згідно з вимогами нормотворчої техніки; правила використання юридичних термінів у текстах актів.

ВМІТИ:

1) читати та перекладати із словником і без його допомоги оригінальні юридичні документи; робити підготовлені повідомлення у вигляді інформації або розгорнутої розповіді на основі прослуханого, побаченого або прочитаного; вести непідготовлену спонтанну бесіду за умовно-комунікативною ситуацією; застосовувати навички монологічного та діалогічного мовлення та спілкування в межах тематики та ситуацій, пов'язаних із підготовкою документів для подання до Європейського суду з прав людини;

2) володіти загальноживаною лексикою, а також базовою іншомовною юридичною термінолексикою; застосовувати навички адекватного перекладу (усного, письмового) документації іноземною мовою з української та українською з іноземної мови; стилістично скорочувати, «компресувати» текст при перекладі; застосовувати техніку роботи із словниками та довідниками; володіти структурно-змістовим аналізом юридичних термінів;

3) використовувати досвід творчої та пошукової діяльності (індивідуальної й у співробітництві); розвивати мовленнєву активність; створювати письмові документи для подання до Європейського суду з прав людини;

4) застосовувати різні види письма (оформлення письмових документів для подання до Європейського суду з прав людини).

Форми проведення занять: лекції, практичні заняття.

Форма підсумкового контролю. Підсумковий контроль проводиться з метою встановлення відповідності (вимірювання, оцінювання) здобутих особою результатів навчання вимогам освітньої програми у частині відповідного освітнього компонента. Опанування змісту освітнього компоненту «Нормотворчість та юридична техніка у зарубіжних країнах» (англійською мовою) відбувається протягом весняного семестру першого року навчання. З навчальної дисципліни «Нормотворчість та юридична техніка у зарубіжних країнах» (англійською мовою) передбачений підсумковий контроль у формі **ЗАЛІКУ**, як для денної, так і для заочної форм здобуття освіти.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання денна/заочна Обсяг 4 Кредити ЄКТС, (120 годин)
 Курс 1 Семестр 2

№ теми	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин (аудиторна, самостійна та індивідуальна робота)
1	2	3
1	Європейський суд з прав людини: порядок формування, структура та юрисдикція	18
2	Регламент Європейського суду з прав людини	18
3	Характеристика Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та протоколу до неї	18
4	Структура, зміст та порядок подання міждержавної заяви до Європейського суду з прав людини	22
5	Структура, зміст та порядок подання індивідуальної заяви до Європейського суду з прав людини	24
6	Структура та зміст ухвал і рішень Європейського суду з прав людини	20
	Разом	120
	<i>Форма підсумкового контролю</i>	<i>залік</i>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ:

Основна:

1. Бущенко А. П. Застосування статей 3 та 5 Європейської конвенції з прав людини в національній судовій практиці / Харківська правозахисна група. Харків: Права людини, 2007. 215 с.
2. Бущенко А. П. Стаття 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод: систематизований дайджест рішень Європейського суду з прав людини Харків: Права людини, 2009. 412с.
3. Бущенко А. П. Стаття 5 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод: систематизований дайджест рішень Європейського суду з прав людини. 2. вид., випр. та доп. Харків: Права людини, 2008. 432 с.
4. Європейська конвенція з прав людини: основні положення, практика застосування, український контекст Спілка адвокатів України; Рада Європи; Міжнародний центр з юридичного захисту прав людини. Київ: ЗАТ «Віпол», 2004. 960с.
5. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. та додаткові протоколи, рат. Законом України від 17.07.1997 р. (зміни в назві конвенції згідно Закону України від 09.02.2006р.) /Офіційний вісник України, 2006. №32. Ст. 2371.
6. Європейський суд з прав людини: Організація, діяльність, процес [В.В. Лутковська (відп.ред.), І. Шевчук (упоряд.)]. Київ: Праксіс, 2005. 166 с.
7. Європейський Суд з прав людини: організація, процедура, правила звернення Міністерство юстиції України. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2000. 16 с.

Додаткова:

1. Вибрані рішення Європейського Суду з прав людини (1993-2002рр.) / Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина. Серія II. Коментарі прав і законодавства. Вип. 3. Харків: «Консум», 2003. 464с.
2. Вибрані справи Європейського суду з прав людини 2. вид. Київ: Фенікс, 2004. 23 с.
3. Вибрані справи Європейського суду з прав людини: Стаття 10 Європейської конвенції з прав людини. Київ: Фенікс, 2004. 93с.

4. Рішення Європейського суду з прав людини [Електронний ресурс]. Режим доступу: URL: helsinki.org.ua/index.php?r=a1b8.

5. Сайт Європейського суду з прав людини [Електронний ресурс]. Режим доступу: URL: www.eurocourt.org.ua/.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу «Нормотворчість та юридична техніка у зарубіжних країнах (англійською мовою)» спрямована на надання можливості здобувачам вищої освіти отримувати необхідні знання у повному обсязі (визначено рішенням кафедри та відображено у навчально-методичному комплексі із зазначеної дисципліни).

Для здобувачів вищої освіти очної форми навчання відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба або академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Відсутність здобувача на заняттях передбачає самостійне опрацювання матеріалу та не звільняє здобувача від виконання завдання на самостійну підготовку або завдання поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль проводиться викладачами на всіх видах аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, – так і студентами – для планування самостійної роботи.

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі тестування.

Форми проведення поточного контролю та критерії оцінювання рівня знань визначаються відповідною кафедрою. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань, то він може оскаржити виставлену викладачем оцінку в установленому порядку.

Порядок повторного проходження здобувачами вищої освіти контрольних заходів урегульовані процедурами університету.

Політика доброчесності. За дотримання студентом політики академічної доброчесності під час виконання поставлених завдань кафедрою може бути прийняте рішення про надання здобувачу вищої освіти додаткових балів у період підсумкового контролю.

Критерії оцінювання самостійної та індивідуальної роботи здобувачів. У межах семестру здобувач має подати визначені кафедрою завдання, які передбачають опрацювання навчальної, нормативної, наукової та лексикографічної літератури.

9 – 10 балів – повне й безпомилкове виконання практичних завдань, охайне оформлення текстів відповідей;

7 – 8 балів – виконання 80-90% завдань, які містять деякі неточності у викладі й незначну кількість орфографічних і граматичних помилок;

5 – 6 балів – виконання 70-80 % завдань, в яких допущено незначну кількість помилок як змістового характеру, так і орфографічні;

3 – 4 балів – виконання 50-60 % завдань, у яких зафіксовано значну кількість змістових, лексичних, граматичних, орфографічних помилок;

1 – 2 балів – виконання 10-40 % завдань, неохайне оформлення текстів відповідей;

0 балів – роботу не виконано.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ:

1. Історія створення Європейського суду з прав людини.
2. Порядок формування Європейського суду з прав людини.
3. Правовий статус Європейського суду з прав людини.
4. Структура Європейського суду з прав людини.
5. Основні відмінності між палатою та секцією Європейського суду з прав людини.
6. Юрисдикція Європейського суду з прав людини.
7. Основні положення регламенту Європейського суду з прав людини.
8. Становлення міжнародного механізму захисту прав та інтересів.

9. Зміст Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

10. Зміст протоколу Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

11. Процедури на рівні національного судочинства, які необхідно попередньо пройти перед зверненням до Європейського суду з прав людини.

12. Поняття міждержавної заяви до Європейського суду з прав людини.

13. Зміст та технічні особливості оформлення міждержавної заяви до Європейського суду з прав людини.

14. Порядок подання міждержавної заяви до Європейського суду з прав людини.

15. Поняття індивідуальної заяви до Європейського суду з прав людини.

16. Зміст та технічні особливості оформлення індивідуальної заяви до Європейського суду з прав людини.

17. Порядок подання індивідуальної заяви до Європейського суду з прав людини.

18. Основні відмінності між міждержавною та індивідуальною заявами.

19. Секретаріат Європейського суду з прав людини.

20. Вимоги до документів, які подаються до Європейського суду з прав людини.

21. Правова природа ухвал Європейського суду з прав людини.

22. Правова природа рішень Європейського суду з прав людини.

23. Структурні елементи ухвал Європейського суду з прав людини.

24. Структурні елементи рішень Європейського суду з прав людини.

25. Порядок набрання чинності рішеннями Європейського суду з прав людини.

26. Вплив рішень Європейського суду з прав людини на національне законодавство.

27. Процедура виконання рішень Європейського суду з прав людини.

28. Загальні та спеціальні заходи з виконання рішень Європейського суду з прав людини.

29. Принципи права в практиці Європейського суду з прав людини.

30. Контроль національних органів за виконанням рішень Європейського суду з прав людини.

ДЕЛІКТНЕ ПРАВО

Метою вивчення навчальної дисципліни «Деліктне право» є набуття знань, умінь та навичок у сфері правового регулювання деліктних відносин, пошуку, тлумачення та застосування відповідних правових норм.

Передумови для вивчення освітнього компоненту «Деліктне право» є опанування змісту освітнього компоненту як «Теорія держави та права», «Конституційне право», «Цивільне право», «Кримінальне право», «Господарське право», «Адміністративне право» тощо.

Вивчення навчальної дисципліни спрямовано на отримання наступних компетентностей:

Загальні (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК9.

Спеціальні (фахові) (СК):

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК12. Здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК16. Здатність самостійно готувати проекти процесуальних та інших документів

За підсумками опанування матеріалу курсу здобувачі вищої освіти мають продемонструвати наступні **програмні результати навчання (ПР):**

ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі повинні **знати**:

1) **на понятійному рівні**: загальні положення про недовірені (деліктні) зобов'язання; підстави відповідальності за шкоду, завдану неправомірними діями, шкоду, завдану особами з різними вадами дієздатності; підстави відповідальності юридичної або фізичної особи за шкоду, завдану їхнім працівником чи іншою особою; підстави відповідальності за шкоду, завдану органами влади та їх посадовими особами; підстави відповідальності за шкоду, завдану незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу розслідування, прокуратури або суду; підстави відповідальності за шкоду, завдану джерелом підвищеної небезпеки; підстави відповідальності за шкоду, завдану ушкодженням здоров'я або смертю потерпілого; підстави відповідальності за шкоду, завдану внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг); правове регулювання та підстави відповідальності у конституційному, господарському, адміністративному та кримінальному праві;

2) **на фундаментальному рівні**: історію розвитку деліктного права; парадигму та методологію пізнання деліктного права.

3) **на практично-творчому рівні**: методику вирішення практичних завдань з деліктного права.

вміти:

1) **на репродуктивному рівні**: відтворювати основні поняття та конструкції деліктного права; вирішувати тести, аналізувати практичні ситуації;

2) **алгоритмічному рівні**: застосовувати загальні та спеціальні алгоритми аналізу інститутів деліктного права;

3) **на евристичному рівні**: аналізувати положення та інститути деліктного права; виступати експертом та консультантом у навчанні інших;

4) **на творчому рівні:** вичерпно, логічно і творчо викладати інформацію в усній і письмовій формі; ґрунтовно висловлюватися та дискувати, пов'язуючи при цьому теоретичний матеріал з деліктного права.

Форми проведення занять: лекції, семінарські, практичні заняття.

Методи навчання: лекція, пояснення, бесіда, дискусія, демонстрація, вирішення практичних завдань, самостійна та індивідуальна робота.

Форма підсумкового контролю. Підсумковий контроль проводиться з метою встановлення відповідності (вимірювання, оцінювання) здобутих особою результатів навчання вимогам освітньої програми у частині відповідного освітнього компонента. Опанування змісту освітнього компонента «Деліктне право» відбувається протягом весняного навчального семестру першого року навчання.

З навчальної дисципліни «Деліктне право» передбачений підсумковий контроль у формі **ЗАЛІКУ**, як для денної, так і заочної форм здобуття освіти.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання денна/заочна Обсяг 4 кредити ЄКТС, (120 годин)
 Курс 1 Семестр 2

№ теми	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин (аудиторна, самостійна та індивідуальна робота)
1	2	3
1	Загальні положення про недовірені (деліктні) зобов'язання. Загальні підстави відповідальності за шкоду, завдану неправомірними діями.	16
2	Відповідальність за шкоду, завдану особами з різними вадами дієздатності. Створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної або юридичної особи.	14
3	Відповідальність юридичної або фізичної особи за шкоду, завдану їхнім працівником чи іншою особою.	14
4	Відповідальність за шкоду, завдану органами влади та їх посадовими особами. Відповідальність за шкоду, завдану	16

	незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу розслідування, прокуратури або суду.	
5	Відповідальність за шкоду, завдану джерелом підвищеної небезпеки.	14
6	Відповідальність за шкоду, завдану ушкодженням здоров'я або смертю потерпілого. Відповідальність за шкоду, завдану внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).	16
7	Деліктне право у конституційному та господарському праві.	14
8	Деліктне право у кримінальному та адміністративному праві	16
	Разом	120
	<i>Форма підсумкового контролю</i>	<i>залік</i>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ:

Основна:

1. Адміністративно-деліктне право: навч. посібник /В.І. Дьордяй, Н.В.Ігнатко, М.М.Гецько. Ужгород, 2020.
2. Бичкова С.С. Цивільне право України. Договірні та недоговірні зобов'язання. Підручник. Київ. 2014, 390 стр.
3. Делікти в цивільному праві: навч. посіб. / [Петров Є. В. та ін.]; Нац. авіац. ун-т, Юрид. ін-т, Каф. цивіл. права і процесу. Київ: Сталь, 2015. 266 с.
4. Деліктне право: збірник завдань для самостійної роботи [Електронний ресурс] / О.В. Пушкіна, Т.М. Лежнева, І.Б. Пробко та ін. [С.В. Черноп'ятов]; за заг. ред. Т.М. Лежневої. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 97 с.
5. Дисциплінарно-деліктне право України: навч. посіб. / [Аніщенко Т. С. та ін.] ; за заг. ред. проф. Т. О. Коломоець, проф. В. К. Колпакова. Київ: Ін Юре, 2016. 455 с.
6. Недоговірні зобов'язання в цивільному праві України : навчальний посібник / Олеся Олександрівна Отраднава. Київ: Юрінком Інтер, 2009. 240 с
7. Пендяга, А. Л. Деліктні зобов'язання в цивільному праві: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Синопис, 2012. 255 с.

8. Цивільне право України. Договірні та недоговірні зобов'язання: [підручник] / [С. С. Бичкова, І. А. Бірюков, В. І. Бобрик та ін.]; за заг. ред. С. С. Бичкової. – 3-тєвид., змін. та допов. Київ: Алерта, 2014. 496 с

Додаткова:

1. Анікіна Г. В. Умови виникнення деліктного зобов'язання у праві зарубіжних країн та України. *Економіка. Фінанси. Право*. 2023. № 5. С. 79-85.
2. Бабич І. Г. Сучасні аспекти конкуренції деліктного та договірного позову в цивільному праві. *Часопис цивілістики*. 2024. Вип. 53. С. 14-18.
3. Батанова Н. М. Конституційні делікти в Україні: проблеми теорії та практики: дис. канд. юрид. наук. Київ, 2007. 238с.
4. Борисова Ю.Є. Підстави та умови деліктної відповідальності у цивільному праві України та США (порівняльно-правовий аналіз): автореф. дис. канд. юрид. наук, Одеса, 2021. 20 с.
5. Галкевич С. Об'єктивно-юридичний зміст принципу добросовісності деліктної відповідальності в цивільному праві. *Юридичний вісник*. 2023. № 3. С. 87-95.
6. Дубіна О. М. Адміністративно-правове забезпечення захисту прав неповнолітніх в адміністративно-деліктному провадженні. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2024. № 3. С. 85-93.
7. Карнаух Б. Віддаленість причинного зв'язку у деліктному праві. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2024. № 6. С. 130-144.
8. Ковальчук А. Ю. Поширювання неправдивих чуток, що можуть викликати паніку серед населення або порушення громадського порядку: адміністративний делікт в умовах гібридних конфліктів. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 2. С. 587-592.
9. Константінов С. Ф. Напрями розвитку адміністративно-деліктного права в Україні. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*. 2024. № 2(2). С. 74-82.
10. Кравцов С. О. Особливості цивільно-правової відповідальності медичних працівників за деліктними правовідносинами ("медичні помилки") – сучасні реалії судової практики. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 1. С. 144-156.
11. Ліпинський В.В. Ефективність тлумачення адміністративно-деліктних правових норм: автореф. дис. д-ра юрид. наук: Дніпро, 2021. 35 с.

-
12. Миколенко О.М. Функції адміністративно-деліктного права: теорія і практика: монографія. Одеса: Фенікс, 2018. 418 с
 13. Митрофанов І. Етичний делікт як підстава дисциплінарної відповідальності судді. *Публічне право*. 2023. № 3. С. 37-45.
 14. Онищенко О.С. Відшкодування моральної шкоди у деліктних зобов'язаннях: автореф. дис. канд. юрид. наук. Київ, 2017. 20 с.
 15. Сахно Ю. В. Проблеми співвідношення договірної та деліктної відповідальності в цивільному праві України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2024. Вип. 82(1). - С. 318-322.
 16. Сахно Ю. В. Співвідношення договірної та деліктної відповідальності в цивільному праві України, Німеччини та Франції. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 3. С. 168-172.
 17. Скоморовський В. Б. Цивільно-правова деліктна відповідальність: поняття та загальнотеоретична характеристика. *Форум права*. 2025. № 2. С. 165-171.
 18. Чернобук В. В. Актуальні проблеми адміністративно-деліктного права України. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 6. С. 524-527.
 19. Шульга Є. В. Адміністративно-деліктні відносини в Україні: проблеми теорії та практики: монографія. Київ: Компринт, 2017. 405 с.
 20. Яновицька Г. Б. Суб'єкти деліктних зобов'язань. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2023. Вип. 75(1). С. 222-227.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Для успішного опанування цього навчального курсу здобувачі мають відвідувати заняття регулярно. Більша частина матеріалу, який виноситься на поточний та підсумковий контроль, базується на лекціях та семінарських заняттях.

Здобувач повинен заходити в аудиторію вчасно, мати з собою матеріали, необхідні для виконання завдань: конспект, навчальний посібник, письмові приладдя. Забороняється відволікати одногрупників та викладача, самовільно залишати аудиторію, вмикати чи вимикати електронне обладнання без дозволу викладача. Забороняється прослуховування та перегляд аудіо- та відеоконтенту, не пов'язаного з темою заняття, а також ведення телефонних розмов в аудиторії під

час освітнього процесу. У разі порушення дисципліни викладач має право зобов'язати здобувача написати пояснювальну записку на ім'я завідувача кафедри та/або запропонувати залишити аудиторію. Грубе порушення дисципліни прирівнюється до пропуску заняття без поважної причини.

Поточний контроль здійснюється під час:

- аудиторної роботи за допомогою опитування (в т.ч. участь у дискусії), тестування, виконання письмових завдань, вирішення ситуаційних завдань;
- самостійної та індивідуальної роботи (ведення конспекту або схематичне подання матеріалу), складання списку джерел окремої теми, аналіз судових рішень/аналіз прецедентів, написання есе, складання тестових завдань, складання ситуаційної задачі (кейсу) тощо.

Підсумковий контроль – залік.

За рішенням викладача або кафедри нараховуються заохочувальні бали за наукову діяльність здобувача: підготовка конкурсної наукової роботи, написання фахової наукової статті, участь в засіданнях наукового гуртка кафедри, підготовка доповідей за тематикою засідань гуртка, публікація тез доповідей тощо.

Критерії оцінювання кожного виду аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи, а також наукової діяльності здобувачів визначено Стандарт організації та критеріїв оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що закріплені за кафедрою права, затвердженим на засіданні кафедри права (протокол №15 від 25.08.2021 року) Зі Стандартом організації та критеріїв оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що закріплені за кафедрою права можна ознайомитися за посиланням <https://surl.li/djfmkj> або

Здобувач має відпрацювати пропущені семінарські заняття, надавши викладачеві виконані завдання, які на даних заняттях надавав викладач. Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: здобувачі, які пропустили семінарські заняття або лекції, мають можливість відпрацювати заборгованості під час консультацій, що проводяться викладачем, відповідно до графіку консультацій. Для отримання певної кількості балів здобувач має можливість усно відповісти на питання теми, за якою він має заборгованість або виконати індивідуальну роботу, що складається з завдань, визначених викладачем в кожному окремому випадку (в залежності від обсягу заборгованості).

Здобувач має право оскаржити результати підсумкового контролю шляхом подання апеляції відповідно до п. 9.5 Положення про організацію освітнього процесу (<https://dgu.edu.ua/osvitnia-diyalnist/norm-doc/>).

Освітній процес забезпечується за допомогою системи управління дистанційним навчанням як Moodle.

В умовах воєнного стану та/або надзвичайного стану та/або запровадження (посилення) карантинних заходів допускається навчання в режимі онлайн, що передбачає використання таких інструментів дистанційної освіти як Zoom з обов'язком розміщенням відповідних посилань у розклад навчальних занять.

Політика доброчесності. Обов'язковою умовою при нарахуванні загальної кількості балів здобувачу, враховується необхідність дотримання принципів політики доброчесності. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

У випадку встановлення випадків академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, обману з боку здобувачів встановлюється академічна відповідальність. До здобувачів застосовуються види відповідальності, передбачені частинами 6 та 7 статті 42 Закону України «Про освіту».

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Деліктні зобов'язання: поняття, ознаки, види.
2. Загальні засади відшкодування шкоди в цивільному праві.
3. Вина як елемент підстави відповідальності за завдану майнову шкоду.
4. Загальні підстави відповідальності за завдану майнову шкоду.
5. Відшкодування шкоди, завданої особою у разі здійснення нею права на самозахист.
6. Відшкодування шкоди, завданої у стані крайньої необхідності.
7. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки.
8. Відшкодування шкоди, завданої особі внаслідок її незаконного засудження.

-
9. Відшкодування шкоди, завданої фізичною особою, яка не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними.
 10. Відшкодування шкоди, завданої малолітньою особою.
 11. Відшкодування шкоди, завданої неповнолітньою особою.
 12. Відшкодування шкоди батьками, позбавленими батьківських прав.
 13. Право регресу.
 14. Відшкодування шкоди, завданої фізичною особою, цивільна дієздатність якої обмежена.
 15. Відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого.
 16. Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою.
 17. Відшкодування витрат на поховання.
 18. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, що є нерухомим майном, робіт (послуг).
 19. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, що є рухомим майном.
 20. Відшкодування шкоди, завданої спільними діями або бездіяльністю кількох осіб.
 21. Урахування вини потерпілого і матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоди.
 22. Зобов'язанні зі створення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.
 23. Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду.
 24. Відшкодування шкоди, завданої органом державної влади, органом влади Автономної Республіки Крим або органом місцевого самоврядування, їх службовими або посадовими особами.
 25. Співвідношення злочину і адміністративного правопорушення.
 26. Поняття, ознаки, види злочинів.
 27. Поняття, ознаки, види адміністративних правопорушень.
 28. Адміністративно-господарські санкції: поняття, види, джерела правового регулювання.

ПОРІВНЯЛЬНЕ КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО

Метою вивчення навчальної дисципліни «*Порівняльне конституційне право*» є: надати можливість майбутнім фахівцям юристам компетентно орієнтуватися в сучасній транснаціональній практиці, вирішувати питання, пов'язані із застосуванням норм права відповідних держав, а найголовніше отримані знання реалізувати для удосконалення конституційного розвитку нашої держави.

Вивчення цієї навчальної дисципліни має три основних мети: загальноосвітню, правознавчу і практичну.

Загальноосвітнє значення цієї дисципліни пов'язане з необхідністю підвищення загальної культури студентів – майбутніх юристів.

Правознавча мета дисципліни полягає в поглибленні теоретичних знань про різні форми державного правління, територіально-політичного устрою держав, системи державних органів та органів місцевого самоврядування, про різні моделі правового регулювання статусу особи, про конституційні принципи економічного, соціально-політичного та духовного життя громадян окремих держав.

Практичне значення дисципліни пов'язане з вивченням позитивних та негативних якостей тих чи інших конституційно-правових інститутів та методів конституційного регулювання, що по-різному проявляються за різних умов: позитивні риси обертаються негативними наслідками і навпаки. Знання конституційної теорії і практики різних держав, вивчення та узагальнення кращого світового досвіду державного будівництва сприятиме вдосконаленню конституційно-правового регулювання в Україні.

Вивчення навчальної дисципліни спрямовано на отримання наступних **компетентностей**:

Загальні (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові) (СК):

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК12. Здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК16. Здатність самостійно готувати проекти процесуальних та інших документів

За підсумками опанування матеріалу курсу здобувачі вищої освіти мають продемонструвати наступні **програмні результати навчання (ПР):**

ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

Згідно з вимогами освітньої програми Здобувачі повинні **знати:**

- 1) основні поняття галузі конституційного права, перелік загально-правових інститутів, систему джерел конституційного права певних держав;
- 2) основні тенденції розвитку правової системи Європейського Союзу, які впливають на систему України;
- 3) систему та структуру міжнародних правових систем у порівнянні з правовою системою України;

4) перелік основних джерел права кожної окремої держави, які закріплюють сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції

вміти:

1) практично застосовувати набуті знання, які стосуються реалізації норм конституційного права;

2). характеризувати суспільні процеси та явища, які відбуваються в конституційному розвитку зарубіжних країн;

3) підготувати наукову роботу певної проблематики і провести бесіду з питань порівняльного конституційного права;

4) проводити порівняльний аналіз основних світових правових систем, окремих інститутів права з правовою системою України тощо.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни. Вивчення навчальної дисципліни «Порівняльне конституційне право» здійснюється після засвоєння здобувачами знань з навчальних дисциплін «Теорія держави і права», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Конституційне право України», «Державне право зарубіжних країн». Це дає можливість більш підготовлено досліджувати основні категорії і зміст конституційно-правового регулювання.

Форми проведення занять: лекції, семінарські заняття.

Методи навчання: лекція, пояснення, бесіда, дискусія, демонстрація, вирішення практичних завдань, самостійна та індивідуальна робота.

Форма підсумкового контролю: залік

Підсумковий контроль проводиться з метою встановлення відповідності (вимірювання, оцінювання) здобутих особою результатів навчання вимогам освітньої програми у частині відповідного освітнього компонента. Опанування змісту освітнього компонента «Порівняльне конституційне право» відбувається протягом весняного навчального семестру першого року навчання.

З навчальної дисципліни «Порівняльне конституційне право» передбачений підсумковий контроль у формі **ЗАЛІКУ**, як для денної, так і заочної форм здобуття освіти.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання денна/заочна Обсяг 4 кредити ЄКТС, (120 годин)
 Курс 1 Семестр 2

№ теми	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин (аудиторна, самостійна та індивідуальна робота)
1	2	3
1	Загальна характеристика конституційного права. Теоретичні основи конституції	15
2	Держава як категорія конституційного права	15
3	Конституційні форми безпосередньої демократії	15
4	Правовий статус особи та інститут громадянства	15
5	Законодавча влада: парламент	15
6	Інститут глави держави та виконавчої влади в зарубіжних країнах	15
7	Конституційні моделі судової влади	15
8	Конституційні моделі організації влади на місцях	15
	Разом	120
	<i>Форма підсумкового контролю</i>	<i>залік</i>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ:

Основна:

1. Волощук О. Т. , Качурінер В. Л. , Колесник В. Ю. Конституційне право зарубіжних країн : навчально-методичний посібник. Одеса : Фенікс, 2021. 145 с.

-
2. Георгіца А.З. Конституційне право зарубіжних країн: Підручник. Чернівці: Рута, 2014. 431 с.
 3. Захарченко П. Конституційне право держав-членів Європейського Союзу : підручник / П. Захарченко, Г. Лаврик. Полтава : ПУЕТ, 2024. 389 с.
 4. Конституційне право зарубіжних країн : навч. посіб. для підгот. до іспитів / упоряд. : І. В. Тетарчук, Т. С. Дяків. Київ : Центр учбов. літ., 2015. 206 с. 14. Крусян А.Р., Міхальова В.О., Н.В. Мішина.
 5. Конституційне право зарубіжних країн : навч.-метод. посібник. Одеса : Сімекс-прінт, 2016. 60 с. 15. Ріака В.О.
 6. Конституційне право зарубіжних країн : Навчальний посібник. 2-е вид., допов. і перероб. К. : Юрінком Інтер, 2007. 544 с.
 7. Конституційне право зарубіжних країн : підручник / Н.В. Мішина, В.О. Міхальов, В.О. Куранін та ін. ; за ред. Н.В. Мішиної, В.О. Міхальова. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 644 с.
 8. Конституційне право : підручник / Ю.Г. Барабаш, О.М. Бориславська, В.М. Венгер ; ОБСЄ. Київ : ВАІТЕ, 2021. 528 с.
 9. Пересада О. Конституційне право: навчальний посібник Київ : ВД «ДАКОР», 2020. 248 с.
 10. Савчин М. Порівняльне конституційне право. Київ: ВАІТЕ, 2020. 462 с.
 11. Слінько Т.М. Конституційне право України: підручник. Право, 2021. 592 с.
 12. Тетарчук І., Дяків Т. Конституційне право України: Посіб. для підгот. до іспитів. К.: Центр навчальної літератури, 2021 218 с.
 13. Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн. Академічний курс : підручник. 4-те вид., стер. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 464 с.

Додаткова:

1. Dixon R., Ginsburg T., Abebe A. (Eds.). Comparative Constitutional Law in Africa. 2022. Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing. 418 p.
2. Ginsburg T., Dixon R. (Eds.). Comparative Constitutional Law, Cheltenham, 2011. Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing. 680 p.
3. Frankenberg G. Comparative Constitutional Studies: Between Magic and Deceit. Cheltenham. 2018. UK: Edward Elgar Publishing. 360 p.

-
4. Алексєєв В.М., Липовська Н.А. Взаємовідносини держави та суспільства : навчальний посібник. Дніпро : ГРАНІ, 2019. 172 с.
 5. Права людини в Україні та у зарубіжних країнах: проблеми теорії та нормативно-правової регламентації : колективна монографія / О.В. Батанов, О.П. Васильченко, А.В. Матат, О.Т. Волощук, А.П. Головащук ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія» ; за заг. ред. Н. В. Мішина. Львів : Ліга-Прес, 2020. 391 с.
 6. Верховенство конституційних норм у національній системі права : монографія / Поличко Т.В., Бисага Ю.М., Берч В.В., Дешко Л.М., Нечипорук Г.Ю., Петрецька Н.І.; Ужгородський національний університет; Інститут держави і права країн Європи. Ужгород: РІК-У, 2021. 220 с.
 7. Іванків І. Права людства: монографія / ОБСЄ. Київ: Ваїте, 2020. 157 с.
 8. Кириченко В.М. Порівняльне конституційне право: модульний курс: Навч. посібн. Реком. МОНУ для студ. ВНЗ / В. М. Кириченко, О. М. Куракін. К.: ЦУЛ, 2012. 256 с.
 9. Кириченко Ю.В. Конституційно-правове регулювання прав людини в Україні в контексті гармонізації з законодавством європейських держав: дис. ... д-ра юрид. наук: спец. 12.00.02. Ужгород, 2018. 512 с.
 10. Конституції країн світу: Королівство Бельгія. Федеративна Республіка Німеччина. Королівство Швеція / Уклад. О.В. Коротюк, О.В. Лавринович; Пер. з офіційного тексту. К. : ОВК, 2021. 232 с.
 11. Крусян АР Конституційне регулювання права на підприємницьку діяльність: порівняльний аналіз законодавства Естонії, Латвії, Литви та України. Часопис Київського університету права . № 2. 2023. С. 53–57.
 12. Лабенська Л.Л. Інститут виборчих цензів (вимог): історія розвитку та практика застосування в Україні. Право і суспільство. 2020. № 3. С. 29-37
 13. Селіванов А. О. Конституційний судовий процес (схеми нормативно-правової логістики) : наук.-практ. посіб. Київ: Логос, 2021. 43 с.
 14. Черняк Є. Роль порівняльного (компаративістського) аналізу при дослідженні механізму правової охорони Конституції на сучасному етапі розвитку вітчизняної галузі конституційного права. Актуальні проблеми правознавства. 2019. №4 (20). С. 135-140.

15. Стопченко М. Конституційно-правовий статус голови парламенту в Україні та зарубіжних країнах: порівняльний аналіз: дис.... канд. юрид.наук: 12.00. 02. Київ, 2015. 236 с.

16. Улянченко Ю.О. Конституційно-правовий статус засобів масової інформації в Україні та США: порівняльно-правовий аналіз : дис.... докт. філософ. за спеціальністю 081–Право. Київ, 2015. 236 с.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Здобувачі зобов'язані відвідувати навчальні заняття відповідно до розкладу навчальних занять, виключенням можуть бути окремі випадки відсутності (хвороба, відрядження, особисті обставини) підтверджені документально.

Під час навчальних занять забороняється відволікати одногрупників та викладача, самовільно залишати аудиторію, вмикати чи вимикати електронне обладнання без дозволу викладача. Забороняється прослуховування та перегляд аудіо- та відеоконтенту, не пов'язаного з темою заняття, а також ведення телефонних розмов в аудиторії під час освітнього процесу. У разі порушення дисципліни викладач має право зобов'язати здобувача написати пояснювальну записку на ім'я завідувача кафедри та/або запропонувати залишити аудиторію. Грубе порушення дисципліни прирівнюється до пропуску заняття без поважної причини.

Для навчальної дисципліни «Порівняльне конституційне право» засобами діагностики знань (успішності навчання) виступають:

– під час аудиторної роботи: поточне опитування усне або письмове; тестування; вирішення кросвордів; вирішення практичних завдань та ін.

– під час самостійної та індивідуальної роботи: підготовка конспектів (в тому числі у схематичних формах); складання презентацій; складання та вирішення кросвордів; складання тестів; виконання комплексно-практичного індивідуального завдання тощо.

За рішенням викладача або кафедри нараховуються заохочувальні бали за наступні види робіт: за участь у конференціях, олімпіадах, іншій науковій, методичній роботі; за участь в роботі наукового гуртка кафедри; за написання тез доповідей та їх публікацію; за підготовку конкурсної наукової роботи тощо.

Критерії оцінювання кожного виду аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи, а також наукової діяльності здобувачів визначено Стандартом організації та критеріїв оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що закріплені за кафедрою права, затвердженим на засіданні кафедри права (протокол №15 від 25.08.2021 року). Зі Стандартом організації та критеріїв оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що закріплені за кафедрою права можна ознайомитися за посиланням <https://surl.li/xdbyql>.

Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: здобувачі, які пропустили семінарські заняття або лекції, мають можливість відпрацювати заборгованості під час консультацій, що проводяться викладачем, відповідно до графіку консультацій. Для отримання певної кількості балів здобувач має можливість усно відповісти на питання теми, за якою він має заборгованість або виконати індивідуальну роботу, що складається з завдань, визначених викладачем в кожному окремому випадку (в залежності від обсягу заборгованості).

Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком або мають академічні заборгованості за іншими (підтвердженими документально) обставинами передбачено окремий вид роботи: комплексно-практичне індивідуальне завдання (КПІЗ) – це вид індивідуальної позааудиторної роботи студента, яку студенти виконують самостійно під керівництвом викладача. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом.

Виконання КПІЗ є однією із форм перевірки знань студентів, що сприяє закріпленню і поглибленому засвоєнню знань з навчального предмету. Завершене КПІЗ подається у роздрукованому та електронному варіантах викладачу, який читає лекційний курс та приймає залік або іспит з даної дисципліни. Порядок нарахування балів за даний вид роботи, передбачено Стандартом організації та критеріїв оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що закріплені за кафедрою права, затвердженим на засіданні кафедри права (протокол №15 від 25.08.2021 року).

Здобувач має право оскаржити результати підсумкового контролю шляхом подання апеляції відповідно до п. 9.5 Положення про організацію освітнього процесу (<https://dgu.edu.ua/osvitnia-diyalnist/norm-doc/>).

Освітній процес забезпечується за допомогою системи управління дистанційним навчанням Moodle.

У випадку продовження військового стану допускається навчання в режимі

онлайн, що передбачає використання таких інструментів дистанційної освіти як Zoom та Google Classroom.

Політика доброчесності. Обов'язковою умовою при нарахуванні загальної кількості балів здобувачу, враховується необхідність дотримання принципів політики доброчесності. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

У разі встановлення випадків академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, обману з боку здобувачів встановлюється академічна відповідальність. До здобувачів застосовуються види відповідальності, передбачені частинами 6 та 7 статті 42 Закону України «Про освіту».

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ:

1. Поняття, предмет і методи конституційного права.
2. Система і функції конституційного права.
3. Об'єкти конституційного права.
4. Суб'єкти конституційного права.
5. Джерела конституційного права.
6. Судові прецеденти і конституційні звичаї як джерела права.
7. Поняття і основні риси конституції.
8. Юридичні властивості конституції.
9. Види конституцій.
10. Структура конституції.
11. Способи прийняття конституції.
12. Порядок внесення змін і доповнень до конституції.
13. Поняття держави як конституційно-правового інституту.
14. Ознаки держави.

-
15. Поняття і елементи форми держави.
 16. Поняття форми державного правління.
 17. Поняття і основні ознаки монархічної форми правління.
 18. Поняття і різновиди необмеженої монархії.
 19. Поняття і різновиди обмеженої (конституційної) монархії.
 20. Поняття і основні ознаки республіканської форми правління.
 21. Поняття і основні ознаки президентської республіки.
 22. Поняття і основні ознаки парламентарної республіки.
 23. Поняття і основні ознаки змішаної республіки.
 24. Поняття форми державного устрою.
 25. Поняття і основні ознаки унітарної держави.
 26. Поняття і основні ознаки федеративної держави.
 27. Поняття і основні ознаки конфедерації.
 28. Поняття і основні ознаки демократичного режиму.
 29. Поняття і основні ознаки недемократичного режиму.
 30. Поняття безпосередньої і представницької демократії.
 31. Поняття і види виборів.
 32. Об'єктивне і суб'єктивне виборче право.
 33. Конституційні принципи виборчого права.
 34. Поняття і стадії виборчого процесу.
 35. Виборчі системи: мажоритарна, пропорційна, змішана.
 36. Поняття і класифікація референдумів.
 37. Поняття і різновиди народної ініціативи.
 38. Загальна характеристика інституту громадянства.
 39. Способи набуття громадянства.
 40. Підстави припинення громадянства.
 41. Правовий статус іноземних громадян (підданих).
 42. Правовий статус особи без громадянства і особи з подвійним громадянством.

-
43. Загальна характеристика конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина.
 44. Класифікація конституційних прав і свобод людини і громадянина.
 45. Особисті (громадянські) права і свободи людини і громадянина.
 46. Політичні права і свободи громадянина.
 47. Соціально-економічні права і свободи людини і громадянина.
 48. Культурні права і свободи людини і громадянина.
 49. Конституційні обов'язки людини і громадянина.
 50. Конституційні гарантії здійснення прав і свобод людини і громадянина.
 51. Поняття, місце і роль парламенту у системі органів державної влади.
 52. Основні функції парламенту.
 53. Внутрішня структура парламенту.
 54. Порядок формування і функціонування парламентських комітетів (комісій).
 55. Способи формування верхніх і нижніх палат парламенту.
 56. Конституційно-правовий статус члена парламенту.
 57. Права та обов'язки депутатів парламенту.
 58. Депутатський імунітет.
 59. Депутатський індемнітет.
 60. Принципи несумісності депутатського мандату.
 61. Місце і роль глави держави у системі органів державної влади.
 62. Конституційний статус глави держави.
 63. Порядок заміщення посади глави держави.
 64. Конституційний статус монарха.
 65. Конституційний статус президента.
 66. Повноваження глави держави в сфері законодавчої, виконавчої і судової влади.
 67. Нормотворча діяльність глави держави.
 68. Представницькі повноваження глави держави.
 69. Конституційна відповідальність глави держави.
 70. Підстави дострокового припинення повноважень глави держави.

-
71. Поняття і місце виконавчої влади у системі органів державної влади.
 72. Класифікація урядів.
 73. Способи формування уряду.
 74. Структура і склад уряду.
 75. Функції і повноваження уряду.
 76. Нормотворча діяльність уряду.
 77. Взаємовідносини глави уряду з главою держави.
 78. Взаємовідносини уряду з законодавчою владою.
 79. Політична відповідальність уряду.
 80. Юридична відповідальність уряду.
 81. Поняття і місце судової влади у системі органів державної влади.
 82. Особливості англосаксонської (англо-американської) і романо-германської (континентально-європейської) судових систем.
 83. Порядок формування судових органів.
 84. Правовий статус суддів загальних і конституційних судів.
 85. Принципи діяльності суддів.
 86. Форми конституційного контролю.
 87. Основні моделі спеціалізованого конституційного контролю.
 88. Способи формування і структура органів конституційного контролю.
 89. Повноваження органів конституційного контролю.
 90. Порядок розгляду і вирішення справ органами конституційного контролю.
 91. Характеристика основних концепцій місцевого самоврядування.
 92. Характеристика основних міжнародних актів, які регламентують місцеве самоврядування в Європі та у світі.
 93. Поняття та принципи місцевого самоврядування у зарубіжних країнах.
 94. Системи органів місцевого самоврядування у зарубіжних країнах.
 95. Структура і форми діяльності місцевих органів публічної влади у зарубіжних країнах.
 96. Функції і повноваження органів місцевого самоврядування у зарубіжних країнах.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН ВЛАСНОСТІ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Правове регулювання відносин власності» є засвоєння здобувачами змісту норм та інститутів права власності, які регулюють майнові відносини, які встановлюють приналежність матеріальних благ власнику; встановлюють підстави та умови виникнення у суб'єктів права власності; визначають обсяг повноважень власника з володіння, користування і розпорядження матеріальними благами; встановлюють підстави та умови припинення права власності та приналежні об'єкти, матеріальні блага; встановлюють правові засоби захисту прав власника.

Вивчення навчальної дисципліни спрямовано на отримання наступних компетентностей:

Загальні (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) (СК):

СК2. Знання і розуміння ретроспективи формування правових та державних інститутів.

СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

СК6. Знання і розуміння основ права Європейського Союзу.

СК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

СК17. Здатність використовувати позитивний досвід міжнародної правотворчої діяльності.

СК20. Здатність правильно та повно відображати результати професійної діяльності в юридичній та іншій документації.

За підсумками опанування матеріалу курсу студенти мають продемонструвати наступні **програмні результати навчання (ПР)**:

ПРН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю.

ПРН6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРН10. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію.

ПРН11. Володіти базовими навичками риторики.

ПРН15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН16. Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.

ПРН17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.

ПРН18. Правильно та повно відобразити результати професійної діяльності в юридичній та іншій документації.

ПРН24. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку, зробленого у різних правових ситуаціях.

ПРН25. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

ПРН27. Використовувати позитивний міжнародний досвід правотворчої діяльності у власній професійній діяльності.

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі повинні **знати**:

1) на понятійному рівні: поняття права власності, його зміст, межі здійснення; історію становлення та розвитку права власності; характеристику законодавства стосовно відносин власності; поняття власності та права власності; правовий статус суб'єктів права власності; здійснення права власності та межі його здійснення; первісні та вторинні способи набуття права власності; підстави припинення права власності з волі власника та усупереч волі власника; питання про форми та види права власності; особливості довірчої власності у цивільному законодавстві України; особливості набуття та здійснення права власності на окремі види майна, а саме: право власності на земельну ділянку, на житло та ін.; питання про охорону та захист права власності; окремі способи захисту прав власників та користувачів; співвідношення права власності та речового права; класифікацію речових прав на чуже майно.

2) на фундаментальному рівні: історію розвитку права власності; парадигму та методологію пізнання права власності.

3) на практично-творчому рівні: методика вирішення практичних завдань з права власності та речових прав на чуже майно.

вміти:

1) на репродуктивному рівні: відтворювати основні поняття та конструкції права власності; вирішувати тести та виконувати індивідуальні завдання;

2) на алгоритмічному рівні: застосовувати загальні та спеціальні алгоритми аналізу інститутів права власності, самостійно працювати з нормативно-правовими актами;

3) на евристичному рівні: аналізувати положення та інститути права власності; виступати експертом та консультантом у навчанні інших;

4) на творчому рівні: вичерпно, логічно та творчо викладати інформацію в усній і письмовій формі; ґрунтовно висловлюватися та дискувати, пов'язуючи при цьому теоретичний матеріал з права власності.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Правове регулювання відносин власності» передбачає міждисциплінарні зв'язки з такими дисциплінами: теорія держави та права; цивільне право; сімейне право; господарське право; цивільний процес; господарський процес, адміністративний процес.

Форми проведення занять: лекції, семінарські, практичні заняття.

Методи навчання: лекція, пояснення, бесіда, дискусія, демонстрація, вирішення практичних завдань, самостійна та індивідуальна робота.

Форма підсумкового контролю. Підсумковий контроль проводиться з метою встановлення відповідності (вимірювання, оцінювання) здобутих особою результатів навчання вимогам освітньої програми у частині відповідного освітнього компонента. Опанування змісту освітнього компонента «Правове регулювання відносин власності» відбувається протягом навчального семестру (весняний семестр першого року навчання). З освітнього компонента «Правове регулювання відносин власності» передбачений підсумковий контроль у формі **ЗАЛІКУ**.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання денна/заочна Обсяг 4 кредити ЄКТС, (120 годин)
Курс 1 Семестр 2

№ теми	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин (аудиторна, самостійна та індивідуальна робота)
1	2	3
1	Загальні положення про право власності: поняття, ознаки і зміст	14
2	Способи набуття права власності	14

3	Способи припинення права власності	14
4	Форми і види права власності	14
5	Право спільної власності	14
6	Речові права на чуже майно	14
7	Особливості правового режиму окремих категорій майна	18
8	Захист права власності та інших речових прав	18
	Разом	120
	<i>Форма підсумкового контролю</i>	<i>залік</i>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ:

Основна:

1. Іванов Ю. Ф. Цивільне право України : Навч. посіб. у 2 т. / Ю. Ф. Іванов, О. В. Куриліна, М. В. Іванова 2-ге вид. доповн. і переробл. Т. 1. К.: Алерта, 2019. 342 с.
2. Ромовська З. В. Українське цивільне право. Загальна частина: академічний курс: підручник. 3-тє вид., допов. К.: «ВД «Дакор», 2013. С. 478.
3. Сімейне право України: підручник /Т. В. Боднар, В. С. Гопанчук, О. В. Дзера [та ін.]; за заг. ред. Т. В. Боднар та О. В. Дзери. К.: Юрінком Інтер, 2016. С.157
4. Цивільне право : підручник : у 2 т. / В.І. Борисова (кер. авт.кол.), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.. ; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Х. : Право, 2012. Т. 1. 656 с.
5. Цивільне право України. Загальна частина / за ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, Р.А. Майданика. 3-тє вид., перероб. і допов. К. : Юрінком Інтер, 2010. 976 с.

Додаткова:

1. Аграрне рейдерство як чинник порушення права приватної власності та права здійснення господарської діяльності в Україні : монографія / Д. С. Піддубна, В. М. Бесчастний ; Донец. юрид. ін-т. - Київ : Дакор, 2020. 607 с.
2. Алфьорова Т.М. Майнові та немайнові корпоративні права учасника

господарського товариства в Україні. Право і суспільство. 2020. №6-2. Ч.1. С.90-94

3. Гудима Д. Речово-правові способи захисту цивільних прав: практика Великої Палати Верховного Суду // Режим доступу:

https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/Prezent_Hudima_zahust.pdf

4. Захист права власності європейським судом з прав людини: досвід для правової системи та судової практики України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Новіков Денис Володимирович ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2018. 18 с.

5. Лисенко І. В., Лисенко А. М., Скіданов К. В., Перевалова Л. В. Право приватної власності на житло та його обмеження : монографія. Київ : Персонал, 2018. 181

6. Рішення Європейського суду з прав людини в цивільних справах. Захист власності, приватного і сімейного життя та свободи поглядів : [збірник] / за ред. О. С. Захарової ; [уклад. О. В. Ковальський]. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 320 с.

7. Halaburda Nadiia, Leheza Yevhen, Chalavan Viktor, Yefimov Volodymyr, Yefimova Inna. (2021). Compliance with the principle of the rule of law in guarantees of ensuring the legality of providing public services in Ukraine. Journal of law and political sciences. Vol. 29, Issue 4, 100-121. URL.:

<https://drive.google.com/file/d/1QC9SYuNbdTTo7rVq50Z1BvLYY9iGxalt/view>

8. Leheza, Yevhen, Nalyvaiko, Larysa Sachko, Oleksandr Shcherbyna, Victor. Chepik-Trehubenko. Olha (2022). Principles of law: Methodological approaches to understanding in the context of modern globalization transformations. Ius Humani Revista De Derecho, 11(2), 55-79. <https://doi.org/https://doi.org/10.31207/ih.v11i2.312>

9. Leheza, Yevhen, Nalyvaiko, Larysa Sachko, Oleksandr Shcherbyna, Victor. Chepik-Trehubenko. Olha (2022). Principles of law: Methodological approaches to understanding in the context of modern globalization transformations. Ius Humani Revista De Derecho, 11(2), 55-79. <https://doi.org/https://doi.org/10.31207/ih.v11i2.312>

10. Leheza, Yevhen. Pisotska, Karina. Dubenko, Oleksandr. Dakhno, Oleksandr. Sotskyi, Artur 2022. The Essence of the Principles of Ukrainian Law in Modern Jurisprudence. Revista Jurídica Portucalense, December, 342-363. DOI: [https://doi.org/10.34625/issn.2183-2705\(32\)2022.ic-15](https://doi.org/10.34625/issn.2183-2705(32)2022.ic-15)
<https://revistas.rcaap.pt/juridica/article/view/28026>

11. Matviichuk, Anatolii. Shcherbak, Viktor. Sirko, Viktoria. Malieieva, Hanna. Leheza, Yevhen. 2022. Human principles of law as a universal normative framework: Principios humanos del derecho como marco normativo universal. Cuestiones Políticas, 40(75),

221-231. <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4075.14>

12. Leheza, Yevhen. Korniakova, Tatiana. Soldatkin, Igor. Rozmosh, Vladyslav. Opatsky, Roman. 2022. Administrative, financial, criminal-legal and theoretical-methodological aspects of regulating social relations. Jurnal cita hukum indonesian law journal. Vol. 10 No. 3, pp. 436-446, DOI: <https://doi.org/10.15408/jch.v10i3.27809>

13. Leheza, Yevhen. Zabolotna, Liudmyla. Bocharov, Dmytro. Lemekha, Rostislav. Sirko, Rostyslav 2023. Legal regulation of the implementation of the basic principles of Law in the context of the development of a democratic society. Revista do Curso de Direito do UNIFOR. v. 14, n. 1, p. 114-123, DOI: <https://doi.org/10.24862/rcdu.v14i1.1707>

14. Chorna, Alina. Leheza, Yevhen. Merdova, Olha. Vlasenko, Denys. Davlatov, Shavkat. 2023. Peculiarities of the principles of criminal and administrative law during the provision of the right to education in the conditions of the introduction of martial law: legal regulation and international standards. Jurnal cita hukum indonesian law journal. Vol. 11 No. 2, pp. 243-254, DOI: <https://doi.org/10.15408/jch.v11i2.32140>

ПОЛІТИКА КУРСУ

Для успішного опанування цього навчального курсу здобувачі мають відвідувати заняття регулярно. Більша частина матеріалу, який виноситься на поточний та підсумковий контроль, базується на лекціях та семінарських заняттях.

Здобувач повинен заходити в аудиторію вчасно, мати з собою матеріали, необхідні для виконання завдань: конспект, навчальний посібник, письмові приладдя. Забороняється відволікати одногрупників та викладача, самовільно залишати аудиторію, вмикати чи вимикати електронне обладнання без дозволу викладача. Забороняється прослуховування та перегляд аудіо- та відеоконтенту, не пов'язаного з темою заняття, а також ведення телефонних розмов в аудиторії під час освітнього процесу. У разі порушення дисципліни викладач має право зобов'язати здобувача написати пояснювальну записку на ім'я завідувача кафедри та/або запропонувати залишити аудиторію. Грубе порушення дисципліни прирівнюється до пропуску заняття без поважної причини.

Поточний контроль здійснюється під час:

- аудиторної роботи за допомогою опитування (в т.ч. участь у дискусії),

тестування, виконання письмових завдань, вирішення ситуаційних завдань;

- самостійної та індивідуальної роботи (ведення конспекту або схематичне подання матеріалу), складання списку джерел окремої теми, аналіз судових рішень/аналіз прецедентів, написання есе, складання тестових завдань, складання ситуаційної задачі (кейсу) тощо.

Підсумковий контроль – залік.

За рішенням викладача або кафедри нараховуються заохочувальні бали за наукову діяльність здобувача: підготовка конкурсної наукової роботи, написання фахової наукової статті, участь в засіданнях наукового гуртка кафедри, підготовка доповідей за тематикою засідань гуртка, публікація тез доповідей тощо.

Критерії оцінювання кожного виду аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи, а також наукової діяльності здобувачів визначено Стандарт організації та критеріїв оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що закріплені за кафедрою права, затвердженим на засіданні кафедри права (протокол №15 від 25.08.2021 року). Зі Стандартом організації та критеріїв оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що закріплені за кафедрою права можна ознайомитися за посиланням <https://surl.li/xdbbyql>.

Здобувач має відпрацювати пропущені семінарські заняття, надавши викладачеві виконані завдання, які на даних заняттях надавав викладач. Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: здобувачі, які пропустили семінарські заняття або лекції, мають можливість відпрацювати заборгованості під час консультацій, що проводяться викладачем, відповідно до графіку консультацій. Для отримання певної кількості балів здобувач має можливість усно відповісти на питання теми, за якою він має заборгованість або виконати індивідуальну роботу, що складається з завдань, визначених викладачем в кожному окремому випадку (в залежності від обсягу заборгованості).

Здобувач має право оскаржити результати підсумкового контролю шляхом подання апеляції відповідно до п. 9.5 Положення про організацію освітнього процесу (<https://dgu.edu.ua/osvitnia-diyalnist/norm-doc/>).

Освітній процес забезпечується за допомогою системи управління дистанційним навчанням як Moodle. В умовах воєнного стану та/або надзвичайного стану та/або запровадження (посилення) карантинних заходів допускається навчання в режимі онлайн, що передбачає використання таких

інструментів дистанційної освіти як Zoom з обов'язком розміщення відповідних посилань у розклад навчальних занять.

Політика доброчесності. Обов'язковою умовою при нарахуванні загальної кількості балів здобувачу, враховується необхідність дотримання принципів політики доброчесності. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

У випадку встановлення випадків академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, обману з боку здобувачів встановлюється академічна відповідальність. До здобувачів застосовуються види відповідальності, передбачені частинами 6 та 7 статті 42 Закону України «Про освіту».

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ:

1. Використання прав інтелектуальної власності у сфері господарювання.
2. Викуп земельної ділянки у зв'язку з суспільною необхідністю.
3. Викуп пам'яток історії та культури.
4. Виникнення, реалізація та припинення права власності на жилі приміщення в будинках (квартирах) приватного житлового фонду.
5. Виникнення, становлення і розвиток права інтелектуальної власності.
6. Витребування майна з чужого незаконного володіння (віндикаційний позов).
7. Відмова від права власності.
8. Встановлення і припинення речових прав.
9. Договір як підстава виникнення і припинення речових прав.
10. Захист прав інтелектуальної власності.
11. Захист права власника від порушень, не поєднаних з позбавленням володіння (негаторний позов).
12. Захист права власності.

-
13. Захист права комунальної власності.
 14. Захист речових прав на чуже майно.
 15. Здійснення права власності.
 16. Здійснення права державної власності. Правовий режим майна державного підприємства та державної установи.
 17. Здійснення права комунальної власності.
 18. Здійснення права спільної сумісної власності
 19. Здійснення фізичними та юридичними особами права приватної власності.
 20. Зміст і здійснення права приватної власності фізичних осіб.
 21. Знахідка як спосіб набуття права власності. Набуття права власності на знахідку.
 22. Зобов'язально-правові засоби захисту права власності.
 23. Інтелектуальна власність та її роль у розвитку суспільства.
 24. Момент виникнення права власності у набувача майна за договором.
 25. Набуття права власності за набувальною давністю.
 26. Набуття права власності на бездоглядну домашню тварину.
 27. Набуття права власності на безхазяйну річ.
 28. Набуття права власності на новостворене майно та об'єкти незавершеного будівництва.
 29. Набуття права власності на перероблену річ.
 30. Набуття права власності на самочинно збудоване нерухоме майно.
 31. Набуття права власності на скарб.
 32. Набуття права власності у разі приватизації державного майна та майна, що є в комунальній власності.
 33. Нормативно-правове регулювання приватизації майна комунальної власності.
 34. Об'єкти права приватної власності фізичних осіб.
 35. Обмеження прав на землю.
 36. Особливості права власності окремих видів юридичних осіб.
 37. Особливості правового режиму публічних форм власності.
 38. Переважне право купівлі частки у праві спільної часткової власності.

-
39. Підстави виникнення та припинення права власності на житло.
 40. Підстави виникнення та припинення права власності та інших речових прав.
 41. Підстави виникнення та припинення права власності юридичних осіб.
 42. Підстави виникнення та припинення права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб.
 43. Підстави виникнення та припинення права користування чужою земельною ділянкою для забудови.
 44. Підстави виникнення та припинення права приватної власності фізичних осіб.
 45. Підстави виникнення, здійснення та припинення права комунальної власності.
 46. Підстави набуття права власності.
 47. Підстави припинення права власності.
 48. Позов про визнання права власності.
 49. Позов про виключення майна з опису (звільнення майна з-під арешту).
 50. Поняття і види речових прав на чуже майно.
 51. Поняття права спільної власності та її види.
 52. Поняття права спільної часткової власності. Права та обов'язки учасників спільної часткової власності.
 53. Поняття та види сервітутів.
 54. Поняття та ознаки права приватної власності. Місце приватної власності серед інших форм власності.
 55. Поняття та основні цивільно-правові способи захисту права власності в Україні.
 56. Поняття та особливості права державної власності.
 57. Поняття та особливості права комунальної власності.
 58. Право власності на житло.
 59. Право власності на земельну ділянку.
 60. Право власності юридичних осіб.
 61. Право володіння чужим майном.
 62. Право господарського відання і право оперативного управління як засоби здійснення права власності.
 63. Право користування чужим майном.

-
64. Право користування чужою земельною ділянкою для забудови.
 65. Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб.
 66. Право оренди землі.
 67. Право приватної власності фізичних осіб.
 68. Право спільної власності.
 69. Право спільної сумісної власності.
 70. Правова природа речових прав на чуже майно.
 71. Правове регулювання приватизації земель.
 72. Правове регулювання ринкового обігу земельних ділянок.
 73. Правові засади приватизації державного та комунального майна.
 74. Правовідносини комунальної власності: проблеми законодавства, теорії і практики.
 75. Правочини переходу права приватної власності на землю.
 76. Припинення права власності внаслідок знищення майна.
 77. Припинення права власності на нерухоме майно у зв'язку з викупом земельної ділянки, на якій воно розміщене.
 78. Припинення права власності особи на майно, яке не може їй належати.
 79. Реєстрація речових прав: поняття та правове значення.
 80. Реквізиція та конфіскація як способи припинення права власності.
 81. Речові права в системі цивільних прав. Ознаки речових прав.
 82. Речово-правові засоби захисту права власності.
 83. Суб'єкти права власності на земельну ділянку, їх права та обов'язки.
 84. Суб'єкти права приватної власності фізичних осіб.
 85. Суб'єкти та об'єкти права власності юридичних осіб.
 86. Суб'єкти та об'єкти права державної власності.
 87. Суб'єкти, об'єкти та зміст права комунальної власності.
 88. Форми і види права власності за законодавством України.
 89. Форми правової охорони промислової власності.
 90. Юридичні гарантії здійснення права власності.

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ ТРУДОВОГО ПРАВА

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теоретико-прикладні проблеми трудового права» є поглиблене вивчення здобувачами вищої освіти теоретичних та прикладних аспектів правового регулювання трудових відносин. Навчальна дисципліна також спрямована на формування у здобувачів вищої освіти умінь та навичок щодо застосування правових норм у практичній юридичній діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни спрямовано на отримання наступних **компетентностей**:

Загальні (ЗК)

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) (СК):

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

За підсумками опанування матеріалу курсу студенти мають продемонструвати наступні **програмні результати навчання (ПР)**:

ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Теоретико-прикладні проблеми трудового права» здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

1) на понятійному рівні: предмет, метод, систему та принципи трудового права; джерела трудового права України та міжнародно-правові акти у сфері праці; поняття та класифікацію трудових правовідносин, їх систему та зміст; сутність і види трудового договору, порядок його укладення, зміни та припинення; підстави та порядок розірвання трудового договору; гарантії захисту трудових прав працівників; поняття та класифікацію заходів трудо-правового примусу, дисциплінарної і матеріальної відповідальності; особливості диференційованого правового регулювання праці, зокрема у сфері публічної служби; способи захисту трудових прав та процесуальні особливості розгляду трудових спорів у судах.

2) на фундаментальному рівні: теоретико-методологічні засади трудового права; основні тенденції розвитку та проблеми сучасного трудового законодавства; міжгалузеві зв'язки трудового права з іншими галузями права, співвідношення трудового і цивільного права; концептуальні підходи до формування та реалізації принципів і функцій трудового права.

3) на практично-творчому рівні: методику кваліфікації правовідносин як трудових; методику вирішення практичних завдань з трудового права;

застосування алгоритмів аналізу трудо-правових норм, договорів та спорів у практичній площині.

вміти:

- 1) **на репродуктивному рівні:** відтворювати основні поняття, конструкції та норми трудового права; вирішувати тести, індивідуальні та ситуаційні завдання з дисципліни.
- 2) **на алгоритмічному рівні:** застосовувати норми трудового законодавства при вирішенні конкретних правових ситуацій; користуватися методами аналізу і тлумачення трудо-правових норм та договорів.
- 3) **на евристичному рівні:** аналізувати і порівнювати правові інститути трудового права та суміжних галузей; виступати експертом і консультантом у питаннях укладення, зміни та припинення трудових договорів, застосування заходів відповідальності та захисту трудових прав.
- 4) **на творчому рівні:** аргументовано й логічно викладати результати досліджень у сфері трудового права; дискутувати, застосовуючи теоретичний та практичний матеріал; творчо поєднувати науково-теоретичні положення трудового права з практикою правозастосування.

Методами викладання курсу «Теоретико-прикладні основи трудового права» є:

- **за джерелом передачі та сприймання навчальної інформації:** *словесні* – метод навчальної лекції (усний, послідовний системний виклад змісту питання), метод співбесіди (у формі діалогу, бесіди), опрацювання навчальних матеріалів; *наочні* – ілюстративний метод ілюстрацій (показ презентацій), відеометод (показ відеофайлів); *практичні* – виконання практичних вправ, конспектування, тестових завдань, аналіз судових рішень / прецедентів;
- **за характером пізнавальної діяльності** – пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемне викладання (case studies);
- **за характером дидактичної мети і завдань** – *інформаційно-розвивальні методи* (діалог, бесіда, робота з навчальними матеріалами), *евристичні методи* (диспут), *дослідницькі методи* (спостереження і систематизація фактів, самостійне вивчення проблеми в науковій літературі, метод генерації ідей);
- **за формою викладу навчального матеріалу** – індуктивний, дедуктивний, репродуктивний, проблемно-пошуковий методи;
- **за ступенем керівництва навчальною роботою** – самостійна робота в аудиторії та в домашніх умовах.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни. До переліку дисциплін, які мають бути вивчені раніше, відносяться: «Теорія держави та права», «Конституційне право», «Міжнародне публічне право», «Забезпечення гендерної рівності», «Трудове право та право соціального забезпечення».

Форми проведення занять: лекції, семінарські та практичні заняття.

Форма підсумкового контролю. Підсумковий контроль проводиться з метою встановлення відповідності (вимірювання, оцінювання) здобутих особою результатів навчання вимогам освітньої програми у частині відповідного освітнього компонента. З освітнього компонента «Теоретико-прикладні проблеми трудового права» передбачений підсумковий контроль у формі **ЗАЛІКУ**.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання денна/заочна Обсяг 4 кредити ЄКТС, (120 годин)
Курс 1 Семестр 2

№ теми	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин (аудиторна, самостійна та індивідуальна робота)
1	2	3
1	Теоретико-методологічні засади трудового права	15
2	Теоретико-прикладні проблеми трудового договору	15
3	Теоретико-прикладні проблеми зміни трудового договору	15
4	Теоретико-прикладні проблеми припинення трудового договору	15
5	Теоретико-прикладні проблеми трудо-правового примусу та трудо-правової відповідальності	15
6	Теоретико-прикладні проблеми трудо-правової відповідальності	15
7	Теоретико-прикладні проблеми диференційованого правового регулювання трудових відносин (на прикладі відносин публічної служби)	15
8	Теоретико-прикладні проблеми розгляду та вирішення трудових спорів судами	15
	Разом	120
	Форма підсумкового контролю	залік

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ:

Основна:

1. Ярошенко О. М. Трудове право України: підручник. Харків: Вид-во 2022. 376 с.
2. Щербина В.І., Соцький А.М. Трудове право України: Підручник. Чернівці: Технодрук, 2021. 552 с.
3. Бортник С.М., Мельник К.Ю., Могілевський Л.В. Трудове право України: підручник. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2019. 408 с.
4. Alber, Jens; Gilbert, Neil (2010). United in Diversity?: Comparing Social Models in Europe and America. Oxford: Oxford Scholarship Onlin. ISBN 9780195376630.
5. European Labour Law and the EU Charter of Fundamental Rights. by Brian Bercusson (Editor). ISBN: 9783832921088.

Додаткова:

1. Юнін О. С., Резворович К. Р., Уварова Н. В. Трудове право: підготовка до іспиту: навч. посіб. кол. авт.: та ін. Дніпро: ДДУВС, 2023. 100 с.
2. Сьомич М.І. Трудове право: Навчальний посібник; Полтавська державна аграрна академія, Видавництво «Інтер – М», Запоріжжя, 2016. 210 с.
3. Іншина М. І., Костюка В. Л. Трудове право України: Підруч. Київ: Юрінком Інтер 2019. 600 с.
4. Трудове право. Підручник. Третє видання, перероблене і доповнене (Ювілейна серія «НЮУ 215 років»). За загальною редакцією О.М. Ярошенка. Харків: Право, 2019. 544 с

Монографії та інші наукові видання:

1. Андрушко А.В. Баланс інтересів учасників трудових відносин. Університетські наукові записки. 2017. №2. С.44-58.
2. Андрушко А.В. Окремі аспекти укладення трудового договору. Університетські наукові записки. 2016. №1. С. 154-163.
3. Андрушко А.В. Теоретико-правові аспекти свободи праці. Часопис ХУУП. 2019. №3. С. 276-286.
4. Андрушко А.В. Особливості правової регламентації нагляду і контролю за додержанням законодавства про працю. Науковий вісник УжНУ. Випуск 81(1). 2024.
С.327-331. URL: https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2024/02/81_part-1-1.pdf

-
5. Андрушко А.В., Ситницька О.А. Співвідношення централізованого і локального правового регулювання: концепція процесора Р.І. Кондратьєва. Університетські наукові записки. 2016. №3. С. 177-189.
 6. Бородін І. Дисциплінарна відповідальність та дисциплінарне провадження. Право України. 2006. № 12. С. 93-97.
 7. Валецька О.В. Забезпечення функцій заробітної плати: економічно – правовий аспект. Юридичний вісник. 2006. №3-4. С. 276-279.
 8. Вишновецька С. Загальні положення проекту трудового Кодексу України в контексті сучасних тенденцій розвитку трудового права. Право України. 2009. №3. С. 41-47.
 9. Жолнович О.І. Предмет трудового права як критерій систематизації галузевих норм. Університетські наукові записки. 2006. №3 –№ 4. С. 276-279.
 10. Мельницька Н.В. Гендерні підходи щодо удосконалення правового регулювання праці жінок. Університетські наукові записки. 2006. № 3-4. С. 267-269.
 11. Ситницька О.А. Юридичні гарантії права на працю та права на відпочинок за трудовим законодавством України: монографія. Хмельницький. ХУУП. 2010. 167 с.
 12. Паламарчук В. Контракт як форма реалізації громадянами права на зайнятість. Право України. 2003. № 8. С. 104-106.
 13. Панасюк О. З приводу співвідношення трудового та цивільного права. Право України. 2009. № 9. С. 140-147.
 14. Повзун С. Л. Зміст трудового договору як сукупність умов, що визначають взаємні права й обов'язки сторін. Університетські наукові записки. 2006. №2. С. 165-169.
 15. Процевський О. Про предмет трудового права України. Право України. 2001. № 12. С. 81-83.
 16. Пилипенко П.Д. Трудові відносини і трудовий договір у проєкті Трудового кодексу України. Право України. 2024. № 5. С. 91-102.
 17. Пухка Ю.В. Правореалізаційний процес призупинення дії трудових договорів за участі внутрішньо переміщених осіб. Науково-практичний круглий стіл: «Актуальні проблеми захисту прав внутрішньо переміщених осіб» (Тези доповідей), м. Хмельницький, 28 вересня 2023 р. Хмельницький, 2023. С. 29-30.
 18. Пухка Ю. В. Вплив правових позицій Верховного Суду на здійснення правосуддя у трудових спорах. Захист прав людини в Україні: сучасний стан та перспективи вдосконалення : Науково-практ. круглий стіл, присвяч. 75-й річниці проголошення Заг. декларації прав людини, м. Хмельницький, 8 груд. 2023 р. 2023. С. 112-114.

19. Bila A.V. Individual labor disputes in accordance with the requirements of current Ukrainian legislation: some problematic issues. Реформування правової системи України в контексті розбудови правової держави та євроінтеграції: XV Всеукраїнська науково-практична конференція: тези доповідей, Дніпро, 25 квітня 2024 р. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2024. 158 с. С. 31-34.

20. Bila A.V. Automation and the protection of workers' rights: legal challenges and policy responses in contemporary Labor Law. Березневий науковий дискурс 2025 на тему: «Синергія освіти, науки та бізнесу в епоху глобальних трансформацій»: збірник матеріалів III Між-народної науково-практичної конференції (м. Чернігів, 27 лютого 2025 р.). Чернігів: ГО «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій», 2025. 780 с. С. 644-646.

21. Біла А.В. Особливості збереження попередньої середньої заробітної плати педагогічними та науково- педагогічними працівниками, призваними на військову службу за призовом під час мобілізації. XI Юридичні могилянські читання: Всеукр. наук.-практ. конф.: програма та тези / ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2025. 192 с. С. 19-22.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Для успішного опанування цього навчального курсу здобувачі мають відвідувати заняття регулярно. Більша частина матеріалу, який виноситься на поточний та підсумковий контроль, базується на лекціях та семінарських заняттях.

У випадках, коли цього вимагають міркування безпеки, допускається навчання в режимі онлайн, що передбачає використання таких інструментів навчання онлайн як Moodle, Zoom, Google Classroom тощо.

Здобувач повинен заходити в аудиторію вчасно, мати з собою матеріали, необхідні для виконання завдань: конспект, навчальний посібник, письмові приладдя. Забороняється відволікати одногрупників та викладача, самовільно залишати аудиторію, вмикати чи вимикати електронне обладнання без дозволу викладача. Забороняється прослуховування та перегляд аудіо- та відеоконтенту, не пов'язаного з темою заняття, а також ведення телефонних розмов в аудиторії під час освітнього процесу. У разі порушення дисципліни викладач має право зобов'язати здобувача написати пояснювальну записку на ім'я завідувача кафедри та/або запропонувати залишити аудиторію. Грубе порушення дисципліни прирівнюється до пропуску заняття без поважної причини.

Поточний контроль здійснюється під час:

- *аудиторної роботи* за допомогою опитування (в т.ч. участь у дискусії), тестування, виконання письмових завдань (в т.ч. виконання завдання «true or false», вирішення ситуаційних завдань);

- *самостійної та індивідуальної роботи* (ведення конспекту або схематичне подання матеріалу), складання кросворду, підготовки мультимедійної презентації, написання есе, складання тестових завдань тощо.

Підсумковий контроль – екзамен.

За рішенням викладача або кафедри нараховуються заохочувальні бали за наукову діяльність здобувача: підготовка конкурсної наукової роботи, написання фахової наукової статті, участь в засіданнях наукового гуртка кафедри, підготовка доповідей за тематикою засідань гуртка, публікація тез доповідей тощо.

Критерії оцінювання кожного виду аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи, а також наукової діяльності здобувачів визначено **Стандарт організації та критеріїв оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що закріплені за кафедрою права**, затвердженим на засіданні кафедри права (протокол №15 від 25.08.2021 року). Зі Стандартом організації та критеріїв оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що закріплені за кафедрою права можна ознайомитися за посиланням <https://surl.li/xdbyql>.

Здобувач має відпрацювати пропущені семінарські заняття, надавши викладачеві виконані завдання, які на даних заняттях надавав викладач. Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: здобувачі, які пропустили семінарські заняття або лекції, мають можливість відпрацювати заборгованості під час консультацій, що проводяться викладачем, відповідно до графіку консультацій. Для отримання певної кількості балів здобувач має можливість усно відповісти на питання теми, за якою він має заборгованість або виконати індивідуальну роботу, що складається з завдань, визначених викладачем в кожному окремому випадку (в залежності від обсягу заборгованості).

Здобувач має право оскаржити результати підсумкового контролю шляхом подання апеляції відповідно до п. 9.5 Положення про організацію освітнього процесу (<https://dgu.edu.ua/osvitnia-diyalnist/norm-doc/>).

Освітній процес забезпечується за допомогою системи управління дистанційним навчанням як Moodle.

Політика доброчесності. Обов'язковою умовою при нарахуванні загальної кількості балів здобувачу, враховується необхідність дотримання принципів політики доброчесності. Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про

авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

У випадку встановлення випадків академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, обману з боку здобувачів встановлюється академічна відповідальність. До здобувачів застосовуються види відповідальності, передбачені частинами 6 та 7 статті 42 Закону України «Про освіту».

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ:

1. Поняття трудового права як галузі права.
2. Місце трудового права в системі національного права України.
3. Принципи трудового права та їх значення.
4. Джерела трудового права: Конституція України, закони, підзаконні акти.
5. Система законодавства про працю в Україні.
6. Міжнародні стандарти у сфері трудового права.
7. Поняття трудових правовідносин.
8. Суб'єкти трудового права: працівники, роботодавці, держава.
9. Об'єкти трудових правовідносин.
10. Умови виникнення трудових правовідносин.
11. Види трудових договорів: строкові та безстрокові.
12. Порядок укладання трудового договору.
13. Особливості трудового договору з неповнолітніми.
14. Додаткові угоди до трудового договору.
15. Трудові функції та їх зміст.
16. Права та обов'язки працівника за трудовим договором.
17. Права та обов'язки роботодавця.
18. Обмеження трудових прав працівників.
19. Трудова дисципліна: поняття та види порушень.
20. Види відповідальності працівників за порушення трудової дисципліни.
21. Поняття дисциплінарного стягнення.
22. Порядок застосування дисциплінарних стягнень.

-
23. Гарантії та компенсації при незаконному звільненні.
 24. Підстави припинення трудового договору.
 25. Процедура звільнення працівника.
 26. Види звільнення: за власним бажанням, за ініціативою роботодавця, за угодою сторін.
 27. Особливості звільнення працівників у період тимчасової непрацездатності.
 28. Виплати при звільненні: розрахунки та компенсації.
 29. Поняття та види робочого часу.
 30. Тривалість щоденної та тижневої роботи.
 31. Особливості встановлення сумісництва та надурочної роботи.
 32. Відпустки: види, порядок надання та тривалість.
 33. Види відпусток: основна, додаткова, соціальна.
 34. Встановлення вихідних та святкових днів.
 35. Оплата праці: поняття, форми та види.
 36. Гарантії мінімальної заробітної плати.
 37. Підвищення та індексація заробітної плати.
 38. Оплата праці за ненормований робочий день та надурочну роботу.
 39. Порядок нарахування премій та стимулюючих виплат.
 40. Соціальні гарантії працівників: лікарняні, декретні, страхові виплати.
 41. Порядок встановлення пенсійного та страховкового стажу.
 42. Особливості праці неповнолітніх.
 43. Особливості праці жінок та матерів.
 44. Трудові спори: поняття та види.
 45. Позасудові та судові способи вирішення трудових спорів.
 46. Комісії з трудових спорів та їх компетенція.
 47. Судовий розгляд трудових спорів: порядок та стадії.
 48. Гарантії прав працівників у разі банкрутства роботодавця.
 49. Колективні трудові договори: поняття та зміст.
 50. Порядок укладання колективного договору.
 51. Конфлікти на підприємстві: профспілки та органи роботодавців.

-
52. Професійні спілки та їх роль у захисті трудових прав.
 53. Взаємодія роботодавця та профспілки.
 54. Відповідальність за порушення трудового законодавства.
 55. Контроль за дотриманням трудового законодавства.
 56. Практика застосування норм трудового права судами України.
 57. Трудові права працівників-іноземців та осіб без громадянства.
 58. Вплив міжнародних стандартів на українське трудове законодавство.
 59. Тенденції розвитку трудового права в Україні.
 60. Соціально-правові гарантії та перспективи реформування трудового законодавства.

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА У СФЕРІ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Державна політика у сфері протидії злочинності» є вивчення здобувачами вищої освіти системи державної політики у сфері протидії злочинності, підходів щодо її формування та реалізації. Навчальна дисципліна також спрямована на формування у здобувачів вищої освіти умінь та навичок щодо застосування стандартів у сфері протидії злочинності в українському правовому полі.

В результаті вивчення навчальної дисципліни «Державна політика у сфері протидії злочинності» здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- ✓ *поняття, принципи, мета, завдання та функції державної політики у сфері протидії злочинності;*
- ✓ *систему державної політики у сфері протидії злочинності;*
- ✓ *суб'єкти формування державної політики у сфері протидії злочинності;*
- ✓ *правове забезпечення державної політики у сфері протидії злочинності;*
- ✓ *основні напрями державної політики у сфері протидії окремим видам злочинності;*

вміти:

- ✓ *здійснювати аналіз нормативно-правових актів, в яких відображена державна політика у сфері протидії злочинності;*
- ✓ *узагальнювати вітчизняну та зарубіжну практику протидії злочинності;*
- ✓ *визначати стратегію протидії злочинності кримінально-правовими, кримінально-процесуальними, кримінологічними та оперативно-розшуковими засобами;*
- ✓ *здійснювати творчий пошук при розв'язанні проблемних питань щодо протидії злочинності;*
- ✓ *застосовувати стандарти у сфері протидії злочинності в українському правовому полі.*

Передумовою для вивчення навчальної дисципліни є попереднє опанування навчальних дисциплін: «Кримінальне право», «Кримінальне процесуальне право», «Кримінально-виконавче право», «Кримінологія».

Форми проведення занять: лекції та семінарські заняття.

Форма підсумкового контролю: Підсумковий контроль – це перевірка рівня засвоєння знань, навичок, вмінь та інших компетентностей за певний період навчання. Опанування змісту освітнього компоненту «Державна політика у сфері протидії злочинності» відбувається протягом навчального семестру: весняний семестр – для здобувачів вищої освіти денної форми навчання; весняний семестр – для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.

З навчальної дисципліни «Державна політика у сфері протидії злочинності» передбачено: для денної форми навчання – залік; для заочної форми навчання – залік.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форма навчання денна/заочна Обсяг 4 Кредити ЄКТС, (120 годин)

Курс 1 Семестр 2

№ теми	Назва теми (згідно з РПНД)	Загальний обсяг годин (аудиторна, самостійна та індивідуальна робота)
1	2	3
1	Поняття, принципи та система державної політики у сфері протидії злочинності	14
2	Кримінально-правова політика як підсистема державної політики у сфері протидії злочинності	18
3	Кримінологічна політика як підсистема державної політики у сфері протидії злочинності	18
4	Державна політика у сфері оперативно-розшукової протидії злочинності	14
5	Кримінальна процесуальна політика як підсистема державної політики у сфері протидії злочинності	16
6	Кримінально-виконавча політика як підсистема	14

	державної політики у сфері протидії злочинності	
7	Державна політика у сфері протидії окремим видам злочинності	26
	Разом	120
	<i>Форма підсумкового контролю</i>	<i>залік</i>

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ:

Основна:

1. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Т. 18 Кримінологія. Кримінально-виконавче право ; редкол. : В. І. Шакун, В. І. Тимошенко та ін. Харків : Право, 2019. 544 с.
2. Голіна В. В. Запобігання злочинності (теорія і практика) : навч. посіб. Харків : Нац. юрид. акад. України, 2011. 120 с.
3. Державна політика : підруч. ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко, Ю. П. Сурмін та ін. Київ : НАДУ, 2014. 448 с.
4. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика: У 3 кн. Кн. 1: Теоретичні засади та історія української кримінологічної науки : підруч. Київ : Видавничий Дім "Ін Юре", 2007. 424 с.
5. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3-х кн. Кн. 2 : Кримінологічна характеристика та запобігання вчиненню окремих видів злочинів : підруч. Київ : Видавничий Дім "Ін Юре", 2007. 712 с.
6. Кримінологія : підруч. / А. М. Бабенко, О. Ю. Бусол, О. М. Костенко та ін. ; за заг. ред. Ю. В. Нікітіна, С. Ф. Денисова, Є. Л. Стрельцова. 2-ге вид., перероб. та допов. Харків : Право, 2018. 416 с.

Додаткова:

1. Бантишев О. Ф., Титула Д. В. Кримінально–правова політика держави в сфері боротьби з тероризмом. Політика в сфері боротьби зі злочинністю : матер. Міжн. наук.-практ. конф. (м. Івано-Франківськ, 9-10 грудня 2016 р.). Івано-Франківськ, 2017. С. 17–20.

-
2. Башкатова В. Державна політика у сфері запобігання і протидії корупції в Україні. *Юридичний вісник*. 2020. No 1. С. 44–50.
 3. Бесчастна В. В. Проблеми встановлення системи та структури принципів кримінально-правової політики України. *Європейські перспективи*. 2015. Вип. 7. С. 138-143.
 4. Біляєв В. О. Оперативно-розшукова політика у сфері протидії злочинності підрозділами карного розшуку ОВС України в контексті загальнодержавної політики. *Вісник Донецького національного університету. Сер. В : Економіка і право*. 2013. Вип. 1. С. 214–217.
 5. Бондаренко О. С. Концепція кримінально-правової протидії корупції : монограф. Суми : Сумський державний університет, 2021. 472 с.
 6. Борисов В. І. Сучасна політика держави у сфері боротьби зі злочинністю та її кримінально-правовий напрям. *Право України*. 2012. No 1–2. С. 232–242.
 7. Борисов В. І., Фріс П. Л. Поняття кримінально-правової політики. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2013. No 1 (1). С. 15–31.
 8. Вербенський М. Г. Транснаціональна злочинність: кримінологічна характеристика та шляхи запобігання : дис. ... д.ю.н. : 12.00.08. Дніпропетровськ, 2010. 503 с.
 9. Гануляк Е. М. Диспозитивний метод реалізації кримінально-правової політики : автореф. дис. ... к.ю.д. : спец. 12.00.08. Дніпро, 2018. 19 с.
 10. Голіна В. В., Колодяжний М. Г. Кримінологічна політика України: сутність та передумови її формування. Питання боротьби зі злочинністю : *зб.наук. пр.* Харків : Право, 2012. Вип. 23. С. 53–63.
 11. Голіна В. В., Лукашевич С. Ю. Кримінологічна політика держави: концептуальні положення та основні принципи її формування. Питання боротьби зі злочинністю : *Збірник наук. праць*. Вип. 16. Ред. кол. : Ю.В. Баулін та ін. Харків : Вид-во «Кроссрод», 2008. С. 36–48.
 12. Голіна В. В., Лукашевич С. Ю., Колодяжний М. Г. Державне програмування і регіональне планування заходів запобігання злочинності в Україні ; за заг. ред. В. В. Голіни. Харків : Право, 2012. 304 с.
 13. Грицаєнко Л. Л. Органи Європейського Союзу з боротьби зі злочинністю та правові засади їх співробітництва з Україною. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2012. No 1. С. 91–95.

-
14. Гриценко В. Г. Принципи правоохоронної системи. Форум права. 2014. No 3. С. 462–465. URL : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_3_78.pdf
15. Гуторова Н. О., Пономаренко Ю. А. Пеналізація злочинів як напрямок кримінально-правової політики. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2013. No 1. С. 32–49
16. Данченко К. М., Широкова А. А. Поняття кримінально-правової політики України у сфері виконання покарань. *Право і суспільство*. 2019. No 6. Ч. 2. С. 124–130.
17. Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування : монограф. / автор. кол. : В. В. Василевич, Т. Е. Василевська, В. Ф. Нестерович, Е. В. Расюк, А. В. Савченко, В. Л. Федоренко (кер.) та ін. ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка і В. Л. Федоренка. Київ : Видавництво, Ліра-К, НАДУ. 2016. 524 с.
18. Джужа О. М. Науково-практичний інтерес до становлення кримінально-виконавчої та кримінологічної політики України. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). Київ : Міжвід.наук. центр по боротьбі з орг. злочинністю та корупцією. 2005. No 11. С. 164–175.
19. Джужа О. М., Василевич В. В. Концептуальні засади співвідношення кримінальної, кримінально-правової та кримінологічної політики. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2014. No 4. С. 30–45.
20. Зеленецький В. С. Концептуальні основи формування інноваційної кримінально-процесуальної політики України. *Щорічник українського права*. 2009. No 1. С. 248–268.
21. Кернякевич-Танасійчук Ю. В. Кримінально-виконавча політика України : монограф. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2019. 336 с.
22. Кириченко О. В. Место оперативно-розыскного противодействия в системе противодействия преступности. *Leges et Vita*. 2014. No 7/2. С. 58–61.
23. Кириченко О. В. Основні проблеми імплементації міжнародних стандартів у галузі запобігання злочинності в національному законодавстві України. Реформування законодавства з питань протидії злочинності в контексті євроінтеграційних прагнень України : *матер. Всеукр. наук.-практ. конф.* (Запоріжжя, 25-26 трав. 2006 р.). Запоріжжя : Юрид. ін-т ДДУВС, 2006. Ч. 2. С. 153–155.

24. Кириченко О. В. Теоретичні засади формування системи оперативно-розшукової протидії злочинності. Забезпечення правопорядку та протидії злочинності в Україні та у світі: проблеми та шляхи їх вирішення : *матер. I Міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпро, 17 черв. 2021 р.)*. Дніпро : ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2021. С. 12–17.

25. Кириченко О. В., Демиденко С. М. Законодавче регулювання негласної роботи під час досудового розслідування та судового провадження. Правові та організаційно-тактичні засади оперативно-розшукової діяльності Національної поліції України : *матер. III Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф.*(Одеса, 07 жовт. 2022 р.). Одеса : ОДУВС, 2022. С. 44-49.

26. Кириченко О. В., Чорний О. М., Шамара О. В. Протидія терористичним актам в Україні: кримінально-правові та кримінологічні засади : монограф. Дніпро : Дніпров. гум. ун-т, ЛІРА, 2022. 181 с.

27. Козич І. В. Кримінально-правова політика: функції та функціонування : монограф. Івано-Франківськ : Супрун В. П., 2020. 300 с.

28. Козич І. Взаємозв'язок кримінально-правової політики з іншими напрямками державної політики. *Актуальні проблеми правознавства*. 2020. № 1 (21). С. 197–201.

29. Корольов В. О. Завдання та принципи оперативно-розшукової діяльності щодо протидії транскордонній організованій злочинності в Україні. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. 2016. № 4. С. 136–141.

30. Красій М. О. Політика в сфері боротьби зі злочинністю: взаємозв'язок кримінально-правової та кримінально-процесуальної підсистем : монограф. Калуш : Петраш К.Т., 2020. 153 с.

31. Кревсун О. М. Боротьба зі злочинністю – пріоритетна складова загальнодержавної політики України. *Вісник пенітенціарної асоціації України*. 2017. № 1. С. 32–38.

32. Лащук Є. В. Мета і завдання кримінально-правової політики України. *Наука і правоохоронна діяльність*. 2015. № 2. С. 139–145.

33. Лащук Є. В. Поняття принципів кримінально-правової політики та їх співвідношення з принципами кримінального права. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2019. № 20.

-
- С. 160–173.
34. Литвак О. М. Держава і злочинність : монограф. Київ : Атіка, 2004. 304 с.
35. Лужецька Н. А. Механізми реалізації державної політики протидії та запобігання наркоманії : дис. ... к.держ.управ. : 25.00.02. Одеса, 2018. 239 с.
36. Лутак Т. В. Про деякі проблемні питання кримінально-правової політики у сфері боротьби з незаконним поводженням із спеціальним технічними засобами негласного отримання інформації. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2015. Вип. 37. С. 231–249.
37. Максимів О. Д. Теоретичні засади політики України у сфері протидії злочинності : дис. ... к.ю.д. наук : 12.00.08. Львів, 2016. 334 с.
38. Марисюк К. Б. Кримінально-правова політика у сфері майнових покарань в Україні : монограф. Львів : Тріада плюс, 2013. 404 с.
39. Митрофанов А. А. Основні напрямки кримінально-правової політики в Україні: Формування та реалізація : монограф. Одеса: Одеський юрид. ін-т УВС, 2004. 132 с.
40. Музика Л. А. До питання визначення сутності та ознак правової політики. *Форум права*. 2016. № 1. С. 202–206.
41. Орцева О. С. Поняття та основні види механізмів формування та реалізації державної політики у сфері розвитку громадянського суспільства. *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»*. Сер. : Державне управління. 2014. Т. 235, Вип. 223. С. 71–75.
42. Осипенко А. І. Поняття та зміст державної політики у сфері протидії незаконному обігу наркотичних засобів та психотропних речовин. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Юриспруденція. 2013. Вип. 6-1(1). С. 172–174.
43. Острогляд О. В. Сучасне розуміння способів (методів) реалізації кримінально-правової політики. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького*. 2013. № 8. С. 182–186.
44. Петрашко С. Боротьба з корупцією: міжнародний вимір та національна практика : монограф. Київ : Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2014. 231 с.
45. Тимошенко В. А. Наркобізнес: національна та міжнародна протидія новим викликам : монограф. Київ, 2006. 456 с.

-
46. Панов М., Герасіна Л. Правова політика як універсальний феномен соціального буття. *Право України*. 2001. No 8. С. 36–40.
47. Радов Г. О. Роль та місце пенітенціарної системи в структурі державного управління. Проблеми пенітенціарної теорії і практики. 1997. No 2. С. 5–10.
48. Руданецька О. С. Принципи та методи реалізації правової політики в державі. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2013. Вип. 10. С. 58–62.
49. Савінова Н. А. Кримінально-правова політика та убезпечення інформаційного суспільства в Україні : монограф. Київ : Ред. журн. «Право України», 2012. 247 с.
50. Селіванов А. А. Правова політика – важлива складова внутрішньої політики Української держави. *Голос України*. 2007. No 43. С. 13–14.
51. Сокурєнко В. В. Політика протидії злочинності: системно-структурний аналіз. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2018. No 2 (19). С. 16–23.
52. Сучасна кримінально-правова система в Україні: реалії та перспективи : монограф. / Ю. В. Баулін, М. В. Буроменський, В. В. Голіна та ін., під заг. ред. Ю. В. Бауліна. Київ : ВАІТЕ, 2015. 688 с.
53. Титарєнко О. О. Державне програмування протидії злочинності в Україні : монограф. Харків : Промарт, 2019. 698 с.
54. Титарєнко О. О. Сучасний вектор кримінологічної політики держави у сфері протидії торгівлі людьми. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2015. No 4. С. 285–296.
55. Туляков В. О. Тенденції кримінальної політики України та деякі інститути сучасного законодавства. *Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2013. Т. 13. С. 92–102.
56. Фріс П. Л. Кримінально-правова політика Української держави: теоретичні, історичні та правові проблеми : монограф. Київ : Атіка, 2005. 332 с.
57. Фріс П. Л. Кримінально-правова ідеологія і кримінально-правова політика. *Право України*. 2020. No 2. С. 52–66.
58. Фріс П. Л., Харченко В. Б. Політика у сфері боротьби зі злочинністю України: теоретичні та прикладні проблеми : монограф. Івано-Франківськ–Харків, 2016. 419 с.
59. Хавронюк М. І. Сучасне загальноєвропейське кримінальне законодавство: проблеми гармонізації : монограф. Київ: Істина, 2005. 264 с.

60. Шепітько М. В. Форми реалізації кримінальної політики з протидії злочинам у сфері правосуддя. *Питання боротьби зі злочинністю*. 2016. Вип. 31. С. 166–182.

61. Шостко О. Ю. Протидія організованій злочинності в європейських країнах : монограф. Харків : Право, 2009. 400 с.

62. Яцишин М. М. Історико-правові засади кримінально-виконавчої політики України: автореф. дис. ... д.ю.н. : спец. 12.00.08. Київ, 2010. 32 с

63. Kyrychenko O., Nehodchenko V., Davydiuk V., Kuzyk V., Mishchanynets O. Ways of reforming the criminal and criminal procedural legislation of Ukraine in the context of European integration. *Cuestiones Políticas*. Vol. 40. No 75 (Diciembre 2022). pp. 114-123 (Web of Science).

ПОЛІТИКА КУРСУ

Для успішного опанування цього навчального курсу здобувачі мають відвідувати заняття регулярно. Більша частина матеріалу, який виноситься на поточний та підсумковий контроль, базується на лекціях та семінарських заняттях.

Здобувач повинен заходити в аудиторію (підключатися до конференції) вчасно, мати з собою матеріали, необхідні для виконання завдань: конспект, навчальний посібник, письмові приладдя. Забороняється відволікати одногрупників та викладача, самовільно залишати аудиторію (від'єднуватися), вмикати чи вимикати електронне обладнання без дозволу викладача. Забороняється прослуховування та перегляд аудіо- та відеоконтенту, не пов'язаного з темою заняття, а також ведення телефонних розмов в аудиторії під час освітнього процесу. У разі порушення дисципліни викладач має право зобов'язати здобувача написати пояснювальну записку на ім'я завідувача кафедри та/або запропонувати залишити аудиторію. Грубе порушення дисципліни прирівнюється до пропуску заняття без поважної причини.

Поточний контроль здійснюється під час:

- ✓ аудиторної роботи за допомогою опитування (в т.ч. участь у дискусії), тестування, виконання письмових завдань, вирішення ситуаційних завдань;
- ✓ самостійної та індивідуальної роботи: ведення конспекту або схематичне подання матеріалу, підготовки мультимедійної презентації, написання есе, складання тестових завдань, ситуаційних задач (кейсів), аналіз судового рішення тощо.

Підсумковий контроль – залік.

За рішенням викладача або кафедри нараховуються заохочувальні бали за наукову діяльність здобувача: підготовка конкурсної наукової роботи, написання фахової наукової статті, участь в засіданнях наукового гуртка кафедри, підготовка доповідей за тематикою засідань гуртка, публікація тездоповідей тощо.

Критерії оцінювання кожного виду аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи, а також наукової діяльності здобувачів визначено у Стандарті організації та критеріїв оцінювання навчальної роботи здобувачів вищої освіти з дисциплін, що закріплені за кафедрою права, затвердженим на засіданні кафедри права (протокол №15 від 25.08.2021 року).

Здобувач має відпрацювати пропущені семінарські заняття, надавши викладачеві виконані завдання, які на даних заняттях надавав викладач. Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: здобувачі, які пропустили семінарські заняття або лекції, мають можливість відпрацювати заборгованості під час консультацій, що проводяться викладачем, відповідно до графіку консультацій. Для отримання певної кількості балів здобувач має можливість усно відповісти на питання теми, за якою він має заборгованість або виконати індивідуальну роботу, що складається з завдань, визначених викладачем в кожному окремому випадку (в залежності від обсягу заборгованості).

Обов'язковою умовою при нарахуванні загальної кількості балів здобувачу, враховується необхідність дотримання принципів політики доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

У випадку встановлення випадків академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, списування, обману з боку здобувачів встановлюється академічна відповідальність. До здобувачів застосовуються види відповідальності, передбачені частинами 6 та 7 статті 42 Закону України «Про освіту».

Здобувач має право оскаржити результати підсумкового контролю шляхом подання апеляції відповідно до п. 9.5 Положення про організацію освітнього процесу (<https://dgu.edu.ua/osvitnia-diyalnist/norm-doc/>).

Освітній процес забезпечується за допомогою системи управління дистанційним навчанням як Moodle. В умовах воєнного стану допускається навчання в режимі онлайн, що передбачає використання таких інструментів дистанційної освіти як Zoom з обов'язком розміщення відповідних посилань у розклад навчальних занять.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ:

1. Поняття та зміст державної політики у сфері протидії злочинності.
2. Принципи державної політики у сфері протидії злочинності.
3. Мета та завдання державної політики у сфері протидії злочинності.
4. Функції державної політики у сфері протидії злочинності.
5. Рівні державної політики у сфері протидії злочинності.
6. Система державної політики у сфері протидії злочинності.
7. Суб'єкти формування державної політики у сфері протидії злочинності.
8. Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії злочинності.
9. Правове забезпечення державної політики у сфері протидії злочинності.
10. Механізм формування державної політики у сфері протидії злочинності.
11. Механізм реалізації державної політики у сфері протидії злочинності.
12. Кримінально-правова політика як елемент внутрішньої політики держави.
13. Основні напрями кримінально-правової політики.
14. Взаємозв'язок кримінально-правової політики з іншими напрямками державної політики у сфері протидії злочинності.
15. Кримінологічна політика як складова частина соціальної політики держави у сфері протидії злочинності.
16. Основні напрями кримінологічної політики на сучасному етапі.
17. Державне програмування протидії злочинності в Україні.
18. Основні засади функціонування державної політики у сфері оперативно-розшукової протидії злочинності.
19. Кримінальна процесуальна складова політики держави у сфері протидії злочинності.

-
20. Основні засади функціонування кримінально-виконавчої політики у сфері протидії злочинності.
 21. Державна політика у сфері забезпечення національної безпеки.
 22. Державна політика у сфері протидії терористичній діяльності.
 23. Державна політика у сфері протидії організованій злочинності.
 24. Державна політика у сфері протидії агресивній злочинності.
 25. Державна політика у сфері протидії корисливій злочинності.
 26. Державна політика у сфері протидії торгівлі людьми.
 27. Державна політика у сфері протидії наркозлочинності.
 28. Державна політика у сфері протидії незаконному обігу вогнепальної зброї, бойових припасів та вибухових речовин.
 29. Державна політика у сфері протидії економічній злочинності.
 30. Державна політика у сфері протидії корупційній злочинності.

ПІСЛЯМОВА

Основним інструментом задоволення інтелектуальних потреб та формування індивідуальних освітніх траєкторій студентів є вибіркові освітні компоненти, бо саме вони надають можливість поглибленої підготовки за фахом та визначають характер майбутньої діяльності. Вибіркові освітні компоненти сприяють академічній мобільності студентів, формуванню спеціалізації їхньої підготовки та ефективному використанню можливостей освітнього середовища та кадрового потенціалу Університету. Запропоновані кафедрою права вибіркові освітні компоненти виступають невід'ємною складовою системи формування фахових компетентностей здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Їх зміст спрямований на розвиток аналітичного мислення, удосконалення практичних навичок правозастосування та формування здатності до наукових досліджень у сфері права.

Освітні компоненти, запропоновані кафедрою в даному каталозі, охоплюють широкий спектр напрямів сучасної юридичної науки — від фундаментальних теоретико-методологічних аспектів до практичних питань правозастосування.

Курси «Теоретико-прикладні проблеми кримінального права», «Теоретико-прикладні проблеми кримінального процесу», «Міжнародні стандарти в галузі кримінального судочинства та запобігання злочинності», «Державна політика у сфері протидії злочинності» формують у майбутніх правників глибоке розуміння кримінально-правових механізмів, принципів кримінального судочинства, питань міжнародного співробітництва у сфері безпеки та прав людини.

Освітні компоненти «Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання цивільних та господарських відносин», «Деліктне право», «Антимонопольне законодавство», «Правове регулювання відносин власності» забезпечують розвиток компетентностей у сфері приватного, господарського та конкурентного права, формують навички аналізу судової практики, складання правових документів та правової аргументації.

Окрему увагу приділено міжнародно-правовому та порівняльному аспекту підготовки магістрів з права, який представлено дисциплінами «Порівняльне конституційне право» та «Нормотворчість та юридична техніка у зарубіжних

країнах (англійською мовою). Їх вивчення розвиває здатність до міжкультурної комунікації, розуміння правових систем інших держав, застосування міжнародних стандартів і принципів у національному законодавстві.

Важливе місце у структурі вибіркових компонентів займає курс «Методика викладання у вищій школі», який формує педагогічну компетентність, уміння організувати навчальний процес, здійснювати підготовку та оцінювання студентів, що є особливо цінним для здобувачів, орієнтованих на науково-педагогічну кар'єру.

Вибіркові освітні компоненти виконують подвійну роль – вони поглиблюють професійно-правові знання і водночас сприяють індивідуалізації навчання, розвитку критичного мислення, правової культури, аналітичних і дослідницьких умінь. Їх засвоєння є важливим етапом підготовки висококваліфікованих фахівців-правників, здатних ефективно діяти в умовах сучасних правових викликів, здійснювати професійну діяльність на засадах верховенства права, справедливості та академічної доброчесності.

Випускова кафедра права бажає слухачам магістратури натхнення та успіхів у навчанні й опануванні навичок юридичного супроводу суспільних відносин!